Un somriure no costa res, però val molt.
Enriqueix als qui la reben i a qui la brinda.
Brilla un instant i la seva llum se recorda sempre.
Ningú és tan ric o tan pobre que en pugui prescindir.
És alleujament dels cansats, llum pels desanimats, calor pels trists i antídot natural per totes els problemes.
I si no us donen l'esperat somriure, sigueu generosos, doneu la vostra.
Perquè ningú en té tanta necessitat, com aquell que no sap donar-la als altres.

DÉU SALVE EL NOSTRE POBLE ! ! ! !.

L'ESTEL

PREMSA COMARCAL

A.P.P.E.C
ASSOCIACIÓ DE PUBLICACIONS PERIÒDIQUES EN CATALÀ

ANY XVII. NÚMERO 388 — 1er DE JUNY DE 1998 — PREU: 200 PTS

IV Diada per la Llengua, la Cultura i l'Autogovern

Milers de persones planten cara per la llengua catalana

L'Obra Cultural Balear (OCB) va arreplegar el 9-V-98 devers 5.000 persones en la IV Diada per la Llengua, la Cultura i l'Autogovern

L'Obra Cultural Balear (OCB) va arreplegar el 9-V-98 devers 5.000 persones en la IV Diada per la Llengua, la Cultura i l'Autogovern. El moment culminant de la celebració va arribar quan els participants "plantaren cara" i alçaren mocadors vermells i blaus per reivindicar la llengua pròpia i els drets a ser reconeguts com a comunitat històrica.

IV Diada per la Llengua. En la fotografia la col.laboradora de L'Estel Marina Ferrà i l'escriptor de sa Pobla Miquel López Crespi.

Miquel Ferrà Martorell, Miquel López Crespí i Eusèbia Rayó: tres escriptors mallorquins a l'avantguarda sempre -d'ençà fa dècades!- en la lluita pels drets nacionals i socials de les Illes. En braços de l'escriptor pobler, Núria López, una de les seves filles. Segurament la més jove manifestant de la Diada per la Llengua!.

El Diari de Balears: màxim defensor de la nostra normalització cultural i únic diari escrit en llengua catalana a les Illes

Com deia el Diari de Balears, màxim defensor de la nostra normalització cultural i únic diari escrit en llengua catalana a les Illes: "La gent participà en tots els actes festius i reivindicatius, que s'iniciaren amb balls populars. Una espectacular cercavila procedent de les Voltes, va recórrer els carrers de Palma fins a Cort". La cercavila - continua el periòdic- era formada per caparrots, gegants, xeremiers, la banda de música de Montuïri, la nova Muixeranga d'Algemesí, els grallers i el drac d'Algaida, a més de tots els escolars participants a la catorzena trobada d'Escoles Mallorquines".

El president de l'OCB va animar i exigir a les institucions a fer més feina, i encoratjar els ciutadans a mantenir viva la llengua

Javier Matesanz, informava en el seu interessant reportatge "Els mocadors s'alçaren per la llengua": "Els sindicats, representats per la persona de Josep Benedicto, secretari general de CCOO demanà la normalització del món laboral... El president de l'OCB va animar i exigir a les institucions a fer més feina, i encoratjar els ciutadans a mantenir viva la llengua fent-ne ús i lluitant tant de temps com faci falta". Ω

(Redacció)

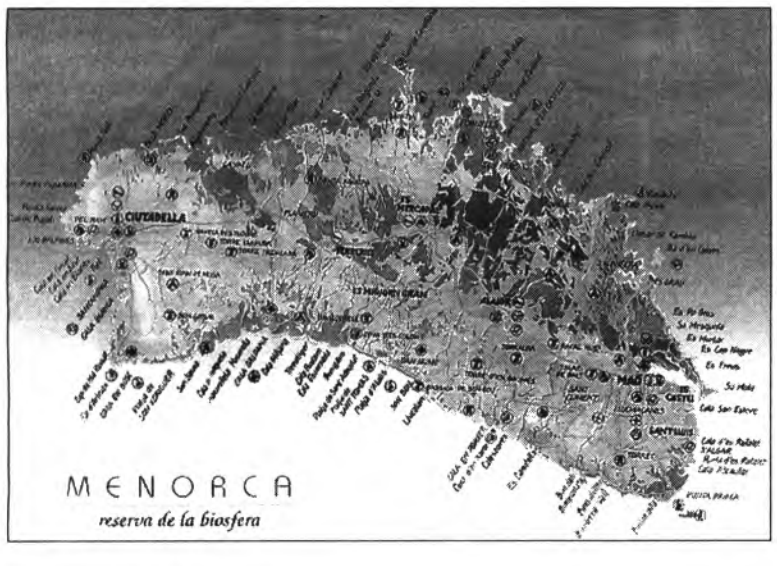

Especial dedicat a LA CIUTAT DE MAÓ
Si vos ha agradat, telefonau al 26 50 05 i el vos enviarem cada quinze dies.

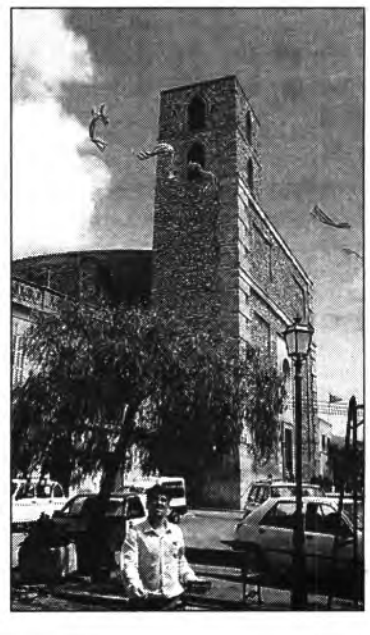

Era festa a s'Horta de Felanitx, i el rector, que estima Mallorca i els Països Catalans, tenia ben adornada l'església amb banderes de les quatre barres. Era el dia de Sant Isidre, un sant madrileny que importaren les tropes castellanes com a patró dels llauradors, arraconant el sant patró dels llauradors que haviem tingut fins aleshores (que ara ni jo, no record com se diu). De totes maneres, encara és millor tenir a Sant Isidre per patró com els veïns de s'Horta, que els calongins que estan a un quilometre més enllà, i tenen a Sant Domingo de Guzman, un element que va fundar els dominicans, uns frares que se feren càrrec de la Inquisició espanyola i que empresonaren, torturaren i mataren milenars de persones, només perquè no eren catòliques apostòliques i romanes com ells.

SUMARI

2 Foc i Fum
3 Si els pica, que es gratin
4 L'efecte Borell
Sa Capoladora
5 Origen i antecedents de l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF)
6 La independencia interdependent (24). (La diplomàcia necessària)
8 Les mans al foc (24). Valors útils
9 Anys quaranta: un consultori ètic, religiós i moral
10 L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). IV part: Mallorquins i forasters en la lluita per la nostra llibertat. Miquel Rigo, Antonio Pizarro, Mateu Horrach, Paulino López: Herois del poble mallorquí
11 Miquel Ferrà i Martorell participà en un acte que la Universitat dedicà a la seva obra
12 El gran engany
13 Indolència, nigligència, desídia, panxocontentisme
14 Petits Anuncis
15 L'elaboració de pebre bo crearà prop de 100 llocs de treball
16 El Club de Judo Renshinkan vencedor del Trofeu Manacor
18 Colòmbia
19 A les anguiles de l'ateisme, que rebutgen les comprovacions científiques sobre temes de fe
20 Plans d'atur i de misèria
21 València 29 d'abril de 1998. Una final catalana
22 La prepotència postfilipista
23 Nous atacs a la llengua catalana
24 Govern Balear
25 Cronologia de la Història de Catalunya Plena (XXIII): La història que la Ministra Aguirre ens vol escapçar, silenciar i segrestar
26 Llibres que cal llegir
El plaer de beure
27 L'esperit republicà
28 El gran dictador

* N'Antoni Ferrer és un dels amos del **Forn Can Senyalet** a s'Arraval de Maó. N'Antoni que es casat amb una senyora d'ascendència inquera és caixer menestral i forma part de la junta directiva de l'Orfeó Maonés.

* En Ferràn Linyan de Barcelona regenta des de fa un any la consulta de quiropràctic a s'Arraval de Maó. També té consulta oberta a Girona i a Olot.

* Fa 10 anys que en Lluis Montero, de Ciutadella va obrir la botiga **Trofeus Montero** a s'Arraval de Maó.

Fa 20 anys que en Francesc Pons d'Aló regenta la **Fusteria Pons & Serra** a s'Arraval de Maó. Le hi va traspassar en Pere Arnau Bagur.

Fa 32 anys que en Carles Orfila de Maó regenta la **Ferreteria Industrial Nerva** a s'Arraval de Maó.

Fa un any que na Joana Llambies regenta la botiga **Moda a Mida** a s'Arraval de Maó. Na Joana s'ha dedicat tota la vida al món de la moda.

Foc i Fum

MATEU JOAN I FLORIT

* L'ESTEL s'ha introduit a Maó. I diem a Maó, perquè només hem anat a la capital de l'illa de Menorca. **Que l'anyada és grossa i els obrers són pocs,** com diu la Bíblia. Hi vaig estar tres dies i vaig fer 50 subscriptors sense sortir del poble que té 25.000 habitants, i això que, el darrer dia vaig anar al Polígon Industrial on vaig perdre el temps, igual que vaig perdre el temps al Polígon Industrial d'Inca quan hi vaig anar pel Dijous Bo l'any passat. En una paraula, 50 per 3.500 son 175.000 anuals, molts de nous amics, i un començament d'incidència dins la part més oriental dels Països Catalans. És per això que faig una crida als patriotes, millor si són dones, que vulguin venir a predicar l'evangeli de la llibertat del nostre poble arreu de la nació catalana. Oferim transport ràpid en avió, cotxe a peu d'aeroport, menjar als restaurant que trobem pel camí, i romandre a hotels de dues o tres estrelles a més de bones comissions, que sense doblers no se pot anar enlloc. En nostre telèfon és el 971265005.

* Bona gent catalana trobarem per dins Maó. Gent molt educada i cordial. El darrer dia els botiguers m'aturaven pel carrer demanant-me com havia començat l'ESTEL i altres minúcies del funcionament del periòdic. Els maonesos són esquerrans republicans i catalans (encara que votin el PP), i a la majoria els feu molta gràcia l'ESTEL dels Països Catalans. Allà tenen del diari MENORCA, bàsicament escrit en castellà, però que, cosa curiosa, quasi totes les cartes dels lectors i quasi tots els articles d'opinió són en català, i d'opinió catalanista, evidentment.

* A Maó, no hi verem els xoriços, ni els trilleros, ni els drogaaddictes, ni la mala gent que ha envaït algunes zones turístiques i algunes barriades de Ciutat, Manacor, Inca etc. Allà, totes les portes estan empeses. Pots entrar a tot arreu i et reben amb un somrís. Maó és una paradís terrenal on encara no ha entrat la maldat, on encara se viu bé. Recomanem als mallorquins que si tenen un cap de setmana hi peguin una voladeta. Els costarà 14.000 pessetes anar i tornar, dormir a un bon hotel val 5000 ptes. el menjar és un poc mes car que a Mallorca, però no massa. Els menús que aquí valen 800 ptes., allà en valen 1.000, però això se pot dur.

* I passant a altres temés, dir que segons el diputat socialista per Salamanca Jesús Caldera, el Partit Popular *ha convertit el Congrés i el Senat en instruments de protecció per no haver de justificar una sèrie de col•locacions irregulars,* i va afegir que *actualment hi ha un centenar de càrrecs del PP que tenen pendent qualque judici per distintes irregularitats, com es ara col•locacions il•legals o adjudicacions d'obres de manera dubtosa.* Aquesta gent del PP, procedent de la dictadura, segueix les mateixes passes d'aquell temps en que era corrent cobrar comissions per les obres adjudicades, i d'això, a les Balears en sabem molt.

* Com això de construir una autopista per anar de Ciutat a Manacor passant per Felanitx. Ara el Govern balear se n'ha adonat de l'animalada que era, i davant la oposició organitzada de la Plataforma contra l'Autopista, ha fet anques enrera, i des d'ara contempla la possibilitat de desdoblar les carreteres de s'Arenal - Llucmajor - Campos - Felanitx - Manacor, a més de la de Ciutat a Manacor. Un altre triomf de la raó contra la irracionalitat. Un altre triomf del poble contra els prepotents.

* L'Audiència Provincial (encara són una província), de Balears ha desestimat un recurs d'apel•lació posat per Jaume Sastre i Font i ha confirmat parcialment la sentència dictada el 1 de març de 1994 en la que condemnà a n'en Sastre al pagament de la meitat de les costes del judici, incloses les de l'acusació particular, i a indemnitzar amb 200.000 ptes al regidor de l'Ajuntament de Sencelles Ventura Rubí Cervera. La condemna contra en Sastre té el seu origen en un article publicat per Sastre en aquesta revista sota el títol **Ventura Rubí, el Rodan de Sencelles** on entre altres coses deia que *és un paràsit, un Lluís Rodan en petit que s'inventa magarrufes de tota casta per viure com les paparres a costa dels doblers del poble de Sencelles.* Els tribunals absolgueren al director de la revista (que és el qui escriu aquesta secció) i a n'En Jaume Sastre dels delictes d'injúries greus dels que els acusava el regidor Ventura Rubí. No obstant això, es condemnà en Jaume Sastre com a autor criminal de dos delictes d'injúries lleus per l'escrit aparegut a la nostra revista. Amb aquesta sentència es posa punt i final a un dels plets que més rebombori aixecaren els darrers anys contra la llibertat d'expressió a Mallorca.

* Moltes pintades de caire independentista se pogueren veure a Manlleu a favor de la llibertat de la nostra pàtria: **Espanya tremola, Catalunya no perdona. Aznar = Hitler.** El següent cap de setmana, les pintades varen ser de caràcter espanyolista: **Viva España, Puta nacionalistas,** a banda de creus gamades. La policia municipal va contar fins a 60 d'aquestes pintades. És un fet, que arreu de la nació catalana l'independentisme se mou, encara que no amb la virulència que a Euskadi, on enlloc dels sprays fan parlar les pistoles. Ω

La primera setmana, les pintades eren a favor de la independència.

La resposta ultra-espanyolista no se feu esperar.

Si els pica, que es gratin

JAUME SIMONET I BORRÀS

És mal de fer el trobar persones que tinguin reaccions tan estables com estranyes sense motius aparents. Vull dir amb això que normalment quan veim que algú es grata, cal pensar, que és perquè te picor. Ningú no es grata de bades. Una vegada que vaig anar a Correus, en arribar-hi em vaig topar amb un jove que flastomava i espolsava de valent. Em digueren que s'havia engrunat un dit de la ma amb la porta i el pobre es cagava en vint-i-un fesols.

També es pot donar el cas, que en lloc de ser un individu sigui un poble el que en col·lectivitat tingui reaccions semblants i a l'hora, en aquest cas, podem dir sense por a errar que qualque motiu gros els ha tret de polleguera. A mi sempre m'ha fet cavilar, el perquè els espanyols no poden veure als catalans. Arreu hem vist i escoltat més d'un pic als forasters tirant pestes d'en Jordi Pujol, de Catalunya i de tot allò que sigui català. I si volem ésser justs haurem de reconèixer que totes aquestes reaccions han de tenir també el seu perquè.

Al primer cop d'ull, aquest fet sembla del tot injust, vist la manera que tenen devers "la meseta" i el nord d'Àfrica de xuclar-mos els doblers, i com que la curiositat em pica és per lo que vull esbrinar el perquè d'aquest fet. Si els espanyols no poden veure als catalans, de ben segur que serà per qualque motiu, i ben gros. Però anem per parts, com que al primer cop d'ull no hi trop cap raó de pes, no em quedarà més remei que anar eliminant motius que sembli que els pugui molestar, per així poder trobar al final, el perquè els espanyols no volen als catalans.

Meam ! anem per parts. Pot ser que no els vulguin perquè són un poble més democràtic que ells ?. França ho és i els volen, no, aquest no és el motiu. Deu ser perquè els catalans són més feiners que els espanyols ?. No, no ho crec, els alemanys són més feiners i els volen. Podria ser que fos degut a que a vegades s'han fet la guerra uns als altres ?. No, de segur que no, també han guerrejat amb els anglesos i a aquest ben bé que els volen. Serà perquè al Principat tenen molts de doblers i un bon nivell de vida ?. A Mallorca ho tenim millor i si que ens poden veure, sempre que no diguem que som catalans, es clar, que llavors ja l'hem fotuda, no, tampoc és per aquesta raó. I si fos perquè Catalunya vol més autogovern ?. Euskadi també en vol i als bascos si que els volen, per lo tant, això tampoc ens val. Serà perquè són veïns ?. I ja es sap, a vegades com més veïns pitjor. No, els portuguesos són veïns i són ben amics. Com no sigui perquè tenen por de que Catalunya vulgui la independència ?. doncs tampoc és això ja que Menorca va ésser independent d'Espanya quasi bé durant un segle en que va pertanya a Anglaterra i molts de menorquins encara enyoren aquell temps, i als menorquins si que els volen. Un bon motiu de que els espanyols odiïn als catalans podria ésser perquè a Catalunya l'única llengua pròpia és el català ; no de ben segur que aquest no és el motiu, perquè a Andorra l'única llengua pròpia és el català i als andorrans no els odien per res.

Be, hem anat llevant els motius que hagueren pogut ésser el bessó de tot aquest enrenou, sense haver esbrinat el perquè de tot això. Però em queda un dubte, que com un esglai aclaridor m'ha deixondit l'enteniment i m'ha fet entendre i comprendre el perquè molts d'espanyols -que no tots- odien als catalans. ¡"EL BARÇA" !. Estan rabiosos perquè el BARÇA és més que un club. Perquè és el símbol de Catalunya. Perquè al Madrid el varen fundar dos germans catalans nascuts a Barcelona, en Joan i en Carles Pedrós i Rubio. Perquè sempre els guanyem. Perquè els tornarem a guanyar. Perquè el BARÇA té el camp més gran d'Europa. Perquè té 108.000 socis. Perquè el BARÇA té deu vegades més trofeus que el Madrid. Perquè mentre el BARÇA inaugura camps nous, el Madrid haurà de vendre el seu per pagar deutes. Perquè mentre el BARÇA no deu ni un duro, el Madrid no té un ral. Perquè ara que el Madrid haurà de llevar el bàsquet per qüestions econòmiques, el BARÇA té dotze seccions esportives, i encara en prepara més. Perquè mai seran com el BARÇA.

Per tot això i molt més no ens volen. Gràcies a Déu i al BARÇA no són com nosaltres, i gràcies al BARÇA estan rabiosos. Però com que el mon dona moltes voltes podria esdevenir que un dia ells tinguin un club gran, vull dir quasi bé tan gran com el BARÇA, llavors nosaltres també tindrem una bona raó per odiar-los, mentrestant que es comencin a gratar, per si de cas, que en aquesta vida tot arriba. Ω

Der Americanischer freund

Vull felicitar molt sincerament el company Francesc Castany d'Estat Català, en general pels seus articles, i en particular pel darrer de croats i serbis. Potser podria dividir-los en subtítols per fer-los més païbles, però, sobretot aquest darrer l'he trobat brillant i -millor encara- sòlid i clarivident, cosa d'agrair enmig del marasme de vedettisme, eixorc nacionalment.

No entraré pas a valorar a fons l'aspecte de del *Kalashnikou* del seu article. Crec en l'eficàcia de l'activisme noviolent alhora que veig que l'independentisme català s'hi troba tan endarrerit com en un munt de temes (com ara en geopolítica, destriar la legitimitat democràtica armada, centrar-se més en el patriotisme per damunt les ideologies, etc.). Bàsicament entenc que caldrà un exèrcit català. Jo el voldria de defensa civil noviolenta, però potser serà regular, a partir dels Mossos d'Esquadra, de nova creació, o segons el model croat d'evolució dels esdeveniments.

Però allò que més m'interessa del nostre company Francesc és la seva visió geopolítica, al meu modest parer contundentment encertada. A ca nostra tenim massa nacionalistes descentrats, a l'estil d'en Companys, qui sols ens poden dur a noves desfetes. Gent no autocentrada nacionalment, *indis dels verds prats* qui són nacionalistes i una dotzena de coses més, en una *olla* ideològica, en la praxis política, caòtica, i impaïble per als ciutadans de carn i ossos.

La sobirania dels Països Catalans sols és factible ara (i durant els pròxims anys, cal suposar) fent-nos oir i entendre a molts indrets i especialment als centres de poder més possibles de guanyar: Estats Units i Alemanya, en primer lloc, i també, en segon terme, Japó, Israel i els petits estats europeus.

A ca nostra tenim una enorme rutina anti-ianqui, dels qui no s'adonen que ja ha passat la guerra freda, que el paper nord-americà envers Catalunya és ara distint en potència, que els EUA ja tornen a jugar una carta més *girondina* (front als *jacobins* francesos i espanyols i russos i serbis i grecs...), que és el moment d'autocentrar-nos nacionalment, car l'època de guerrilles castristes i utopies anarco-marxistes ha passat en la conjuntura política mundial.

Els Kosovars duien banderes ianquis en llurs manifestacions, cosa prou impensable a ca nostra. I, tanmateix, bé ens caldria esdevenir flexibles fins a fer coses així, en interès de la independència dels Països Catalans. Però gran part de l'esquerra catalana viu encara en plena guerra freda.

Ara bé, de vegades trob símptomes d'irresponsabilitat política encara molt més preocupants que tots aquests insomnis dels *feliços 60.*

M'explicaré. En esclatar la Guerra Civil 1936-39, el vaticà encara era filonazi i, tot i que a Roma defensava la democràcia, formalment; a l'Estat espanyol defensava el feixisme. Sols el clergat basc fou clarament republicà i pagà un alt preu d'afusellaments a mans de la repressió franquista. El clergat catòlic català es trobava prou dividit, de fet tot un sector recolzà l'*Alzamiento* armes en mà. A la resta de l'Estat la majoria del clergat catòlic fou més o menys feixistoide, i de vegades molt. El Vaticà i l'alta jerarquia catòlica espanyola condemnaren, de fet, milers de rectors i religiosos de la zona republicana a ser exterminats per grups incontrolats revolucionaris (sovint presoners comuns alliberats i faistes) i, en menor grau i més tard, per stalinistes.

Aquesta massacre anticatòlica fou decisiva per a immobilitzar la ja atemorida opinió pública francesa i britànica. En efecte: els sectors conservadors, catòlics, etc. a França i Gran Bretanya denunciaren fort els assassinats anticatòlics, sovint indiscriminats i sense cap garantia jurídica. I fou fatal per a Catalunya.

I és que les esglésies segueixen tenint més feligresos que no els partits polítics i àdhuc els sindicats. I més influències de tota mena, no ens enganyem. O més connexions, de segles. Als Estats Units la Dreta Cristiana que sol recolzar els republicans, i les fortíssimes esglésies baptistes del Sud que recolzen els demòcrates, són decisives i políticament molt organitzades. A Europa no tant, però també.

Sens dubte, molts polítics d'EUA o Europa seran cristians, teistes o agnòstics. Però ateus no gaires. I sobretot, l'ateisme no hi és una causa defensable ni estructurada.. Defensar l'ateisme com a valor per el catalanisme és. Políticament, una irresponsable frivolitat que voreja la traïció. Ateus oficialment eren els mastodòntics Estats burocràtics que han perdut la Guerra Freda. I què donaren de si?

Predicar, a hores d'ara, l'ateisme ca la pobra tribu catalana, és com voler treure'ns els ulls i deixar-nos cecs per a la pròxima crisi amb els nostres veïns serbis. Aïllar-nos irresponsablement de les autoritats nord-americanes i europees. És una garrafal desbarrada no sols espiritual sinó també patriòtica i geopolítica.

No podré entendre mai, crec, aquest ¿vedettisme? Ideològic tan frívol, suïcida, orgullós i caparrut. I fora d'època. Ω

Ricard Colom

Fa 4 anys que la Família Mus-Sintes regenta la **Immobiliària Sintes** a s'Arraval de Maó. Compren, venen i lloguen cases i terrenys.

Fa 10 anys que en Joan Mercadal va obrir **l'Autoescola Xuqui** a s'Arraval de Maó.

Fa 20 anys que na Maria Teresa Maspoch és la titular de l'**Apotecaria Maspoch** a la barriada del Pont de sant Roc de Maó. Son pare, n'Antoni Maspoc va obrir aquesta farmàcia l'any 1925.

Fa 6 anys que na Mari Pau Bagur regenta la **Botiga Digital** a la barriada de sant Roc de Maó. Ven electrònica i línia blanca.

Fa un any que n'Àngels Torrent ha obert la botiga **Labors de s'Àvia** a la barriada de l'Ajuntament de Maó.

En Llorenç Pons és la tercera generació de botiguers de **Can Vicenç.** Comercialitza els productes del camp a la seva botiga que va obrir el seu avi Vicenç Pons, al costat de l'Església de sant Francesc de Maó a principis de segle.

Fa 2 anys que na Magdalena Taura i en Josep Mª Iglesias regenten el **Restaurant Sant Roc** a la Plaça del Bastió de Maó. Despatxen els menús a 950 ptes. a més d'una carta molt variada.

Fa 35 anys que en Lluís Llorca regenta el **Bar la Morada** a la Plaça del Bastió de Maó. Durant 40 anys, en Lluís ha estat jugador, entrenador i directiu del Club de basket l'Alcasser que fou fundat per una tal Nicolau des Molinar de Mallorca.

L'efecte Borell

BERNAT JOAN I MARÍ.
PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-ILLES BALEARS I PITIÜSES

La majoria no ens ho esperàvem. Poca gent (supòs que fora del mateix PSOE; no així, potser, dins el partit) consideràvem que Josep Borrell podia guanyar les primàries al secretari general del partit, Joaquín Almunia. La cosa, emperò, ha anat així.

Les conseqüències més immediates han estat, per un cantó, el desconcertament dins de les pròpies files socialistes, especialment entre els nuclis dirigents. Ningú -entre ells- veia clar que Borrell pogués ser quelcom més que un mer "spàrring" per a l'entrenament del secretari general, abans d'entrar autènticament en combat. Estic ben convençut que el mateix Almunia veia clar que guanyaria tranquil.lament Borrell, ni que sigui perquè l'aparell, habitualment, guanya les bases, quan es tracta d'establir algun tipus de pols.

Naturalment, la victòria de Borrell ha donat lloc a un reguitzell de valoracions i d'opinions subsegüents. Per exemple, des d'Esquerra Unida es veu més factible la possibilitat de realitzar un pacte d'esquerres, tenint en compte que Borrell se suposa que representa una ala més esquerrana que l'aparellístic Almunia. Des dels nacionalismes conservadors d'Euskadi i de Catalunya, en canvi, la figura de Borrell es veu amb una gran prevenció. Tot sovent, els sectors més esquerrans del partit socialista coincideixen també amb els més jacobins, amb els que tenen més dificultats a l'hora d'assimilar el projecte d'una Espanya plurinacional (suposant que hi hagi consens a suposar que aquest és el projecte de futur, dins l'esquerra espanyola).

Modestament, i a través d'aquesta columna em voldria permetre de fer un altre tipus de valoració. I aquesta valoració serà ben positiva, malgrat que en Borrell, òbviament, no és sant de la meua devoció. La victòria de Josep Borrell ha demostrat que els aparells dels partits no són del tot increbantables ni invencibles; que no tot està donat i beneït, quan es comença una votació. La victòria de Borrell constitueix una escletxa democràtica important.

Les bases socialistes han decidit fer un gir important, i deixar endarrera el felipisme. Els grans derrotats en aquestes primàries socialistes han estat precisament l'expresident del govern espanyol i l'actual secretari general del partit. Les bases opten per la renovació.

No es tracta d'una renovació en la direcció que a molts ens agradaria (com a mínim pel que fa a la qüestió nacional), però en definitiva demostra la batibilitat dels tancadíssims aparells dels partits polítics.

Fer primàries ja constitueix un avanç, en relació amb allò que hi havia. Que no les guanyi el candidat oficial encara resulta més avançat.

Potser el pròxim pas serà acceptar el sistema de llistes obertes. Quan aquest s'accepti, sí que s'haurà afermat el sistema democràtic... Ω

Sa Capoladora

L'intocable i Beltran

En una emissió radiofònica l'Intocable va recomanar al president del Mallorca que no es dedicàs mai a la política, que això li donaria maldecaps i és gairebé una activitat "pudenta".

L'Intocable no devia (és a dir, no volia) recordar que el descrèdit de la política i dels polítics és deguda fonamentalment als delinqüents que han estat o segueixen vinculats a la disciplina dels dos principals partits centralistes: el PP (el seu) i el PSOE. La corrupció fa tanta pudor que fins i tot ha afectat els polítics honrats, amb unes idees i una decència a prova d'estafa i de suborn.

Però també podria esser que l'Intocable tengui por que el probable pas de Beltran pel PP remogués el brou fins al punt de forçar unes primàries que molt ens temem que perdria l'Intocable si Beltran manté la seva "aura" de triomfador.

Als dos joves del PSM

Pere Sampol no es cansa de repetir que el PSM no és un partit independentista, però els dos joves del seu partit que aparentment són fidels a les seves tesis que s'ha de fer menys pedagogia i concentrarse en la gestió semblen disposats a dur-li la contrària mantenint la pàgina independentista de les joventuts a Internet, venent estelades i material divers de to pancatalanista i de caràcter independentista, a més d'algun altre disconforme que va penjar una estelada al coll del pou del pla de l'ermita que acull la trobada de militants del partit que es fa el primer de maig; voltant per allà sentírem "sucosos" comentaris en relació a la bandereta en qüestió. Què hem de creure? Què val aquí, les habituals paraules de negació (no es proposa la bandera catalana, no es pretén la independència dels Països Catalans, etc) o bé els freqüents fets d'afirmació nacional? No caldria també dilucidar-ho amb unes "primàries"? Com a mínim així sabríem a què atenirnos, ja que si no acabarem boiets.

Joves, endavant i enhorabona!, ja que qualsevol via que no acaba necessàriament en la independència no garanteix la sobirania, sinó una nova forma de dependència.

Homenatge a Josep Melià

Amb la sala de conferències del Gran Hotel plena, estibada, Joan Miralles, Antoni Marimon, Sebastià Serra i Miquel Duran integraren la taula rodona dedicada al vessant cívic i polític de l'homenatjat. Entre els assistents, pocs estudiants universitaris entre un públic en què s'hi trobaven els col.laboradors de l'Estel Miquel Julià i Josep Serra.

Els parlaments de Joan Miralles, que no es limità a fer de moderador sinó que també reflexionà sobre l'obra de Josep Melià, d'Antoni Marimon i de Sebastià Serra incidireren especialment en el caràcter ja "mític" que té l'obra i la tasca política de l'esmentat activista del nacionalisme durant els darrers anys de la dictadura i tota l'actual etapa democràtica, tenint en compte sobretot el seu paper en la transició i la seva creença bàsica en la catalanitat dels mallorquins.

Ara bé, la intervenció de Miquel Duran superà el discurs merament acadèmic i s'apropà al vessant personal de Josep Melià, una persona amb la qual ha compartit molts d'anys de gràcia i desgràcia en la vida política activa. Així, va introduir diverses "notes" històriques que de ben segur poc a poc s'aniran coneixent més profundament sobre els difícils i encara poc coneguts primers anys de l'anomenada "transició": pactes de silenci sobre el "grau" de nacionalisme de les diferents opcions integrades en la coalició electoral, topades amb el valencià renegat Abril Martorell, etc.

Poden semblar simples notes de color, però la història real s'escriu en bona part en minúscula i fora de l'abast de la immensa majoria dels ciutadans. No n'hi ha prou en moure's en el món de la política, també se n'ha de sebre, i en Josep Melià en sap molt. Sort, molta sort té na Maria Antònia Munar de tenir-lo en el seu partit.

Un altre detall que no passà desapercebut, que en aquest món de la política es fila molt prim, fou l'espai de referència nacional segons els diferents professors universitaris: Mallorca fou el terme utilitzat en sentit "polític" per Sebastià Serra i Antoni Marimon; Mallorca, Balears i Països Catalans per Joan Miralles i Mallorca i Catalunya per Miquel Duran. En aquest sentit, UM s'avança novament al PSM en la superació de la por a anomenar les coses pel seu nom, potser per estètica (segons ha escrit Rafel Crespí) però ben segur que també per ètica, i aquest és el millor homenatge que es pot fer a un bon home amb coneixement com és en Josep Melià.

Encara no heu (re)llegit *La nació dels mallorquins*? Ω

Origen i antecedents de l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF)

Encara no s'havia esvaït del tot el ressò produït per les descàrregues d'artilleria i fuselleria amb les que els 40.000 soldats comandats pel Duc de Berwick havien anorreat aquell 11 de setembre de 1714 als escadussers i maltractats defensors de Barcelona, quan el recent Monarca espanyol, en Felip V, va imposar la seva voluntat i conveniència als catalans a fur i a mesura que els anava sotmetent amb l'ajuda de les forces militars prestades pel seu parent, el francès Lluís XIV.

Entre les disposicions establertes hi havia la instal•lació d'una força potent a la Ciutadella creada per allotjar-la, la supressió de la Diputació del General i Institució Municipal a canvi de la imposició de la màxima autoritat al Capità General i a la Reial Audiència.

La qüestió econòmica i de les fiances era un dels camps que no pertanyien a la jurisdicció directa ni del Capità General ni de la Reial Audiència, sinó a la jurisdicció de l'Intendent, càrrec també creat per Felip V.

La Superintendència de Catalunya va ser encomanada a José Patiño Rosales. Aquest organisme que, amb algunes variants ja havia estat assajat a alguns indrets d'Espanya tenia la missió fonamental d'actuar com a suport financer de tota la nova estructura econòmica administrativa i de subvenir a les necessitats que pressuposava el manteniment del nombrós exèrcit d'ocupació.

Per això la Intendència es va apropiar d'ençà de la caiguda de Barcelona dels bens i les rendes de la Diputació del General i del Municipi de Barcelona, institucions que amb llur manejats cabals havien estat el principal suport de la resistència armada del Principat i no solament durant la guerra de Successió, sinó durant la revolta de 1640.

La intendència va absorbir a més el Tribunal del Mestre Racional i la administració del reial Patrimoni del Principat.

L'Intendent, doncs, va adquirir una gran força ja que totes les qüestions econòmiques i financeres van passar a la seva jurisdicció tant les despeses, ja fossin del manteniment de l'exèrcit d'ocupació, de la preparació d'expedicions militars (la preparació de les campanyes d'Itàlia, per exemple) del pagament de la burocràcia borbònica com els ingressos a través del segrestament de rendes com es va fer amb les de la Generalitat o per mitjà de les contribucions ordinàries i extraordinàries.

En aquest darrer sentit, ja el 1.713 en plena guerra, el Ministre francès Orry va imposar una derrama (repartició d'una contribució entre diferents persones) imprevista als habitants del territori català ocupat pels Borbó per tal de subvenir a les exigències de la guerra.

Però no va ser fins el 1715 que es regularitzà el sistema de noves contribucions amb la organització del nou impost general del **Reial Cadastre**, obra personal de l'Intendent José Patiño.

L'impost del cadastre, versió catalana de la **bolla,** l'equivalent i la contribució única, noves taxes fiscals aplicades per Felip V als altres regnes de la Corona Catalano Aragonesa, representava la voluntat d'assimilació i d'equiparació a les contribucions castellanes.

Alhora va continuar vigent l'antic dret de **bolla** que grava els draps de llana i es va imposar també el nou impost anomenat **paper segellat.**

El nou impost del Cadastre, regulat per un Decret del 9 de desembre de 1715 constava de dues parts fonamentals: el **Cadastre reial** i el **Cadastre personal.**

El **reial** afectava els bens immobles (cases, torres i tota mena d'edificis industrials, molins, forns, hostals, etc) i que s'havia de pagar el 10% sobre el valor de taxació.

Per el valor de les terres es va establir una classificació segons categories diverses atenent a la qualitat o estat d'explotació en el moment de l'enquesta cadastral (erma, rocosa, boscosa, camp, vinya, etc.).

El **Cadastre personal** gravava, en canvi les rendes derivades del treball personal a raó d'un 8'5% sobre el sou anual dels dies de feina que variaven segons els oficis. Eren més pocs els dies hàbils en els oficis que es feien a l'aire lliure (100 dies en el cas dels pagesos i jornalers) que no en els altres (180 dies en el cas dels artesans).

En que estaven exempts els membres dels estaments privilegiats, nobles i eclesiàstics, els menors de 14 anys i els majors de 60.

Com podem veure no ha estat poca ni minsa la variació experimentada per aquest impost fins el temps actual.

Aquestes eren les parts fonamentals del nou impost del cadastre, però també n'hi havia una tercera coneguda amb el nom de **ganancial** o **industrial,** que com a variant del **Cadastre personal** afectava els beneficis obtinguts de la indústria i el comerç.

Amb el cadastre, les noves autoritats borbòniques perseguien dos objectius fonamentals: d'una banda aconseguir la tant desitjada i conflictiva contribució dels catalans en peu d'igualtat amb els altres regnes de la monarquia a les despeses generals de l'Estat i de l'altra, implantar amb el nou impost uns criteris fiscals equitatius basats en la riquesa real de cada contribuent.

Finalment i per cloure aquest treball, es obligatòria la referència a un aspecte no aparegut en la primigènia Llei i que és obligatòriament practicat i conegut com a **retencions anticipades o a compte** mitjançant les quals Hisenda se'ns queda abans que es cobrin pel perceptor uns diners que serviran per l'abonament del que correspongui abonar al seu degut temps assegurant-se d'aquesta manera al cobrament o percepció de l'impost.

Dit en una paraula: ens pren en penyora el que ens pertocarà pagar al seu degut temps, retornant-nos el sobrant si és que sobra quelcom.

Precisament i a propòsit d'aquesta penyora que hisenda ingressa procedent de les nostres rendes qualsevulla que sia la forma d'obtenir - les, em permeto acompanyar la traducció de l'article 1.868 de l'actual i Vigent Codi Civil, Llei de rang superior a les tributàries actuals i que diu:

Art. 1.868: Si la penyora genera interessos (no hi ha dubte que si en genera), compensarà el creditor els que percebesqui amb els que li siguin deguts i si no se'n deuen o en quant ultrapassin dels legítimament deguts els imputarà al capital.

En resum: les retencions anticipades produeixen uns interessos que Hisenda ha d'abonar al qui ha deixat la penyora, però que fins ara no abona a despit del que mana el Codi Civil.

Possiblement, encara no sap que els ha d'abonar. **Jaume Alfonso i Barceló.** Ω

Colonització cultural i minorització

El reputat periodista, reporter i director de programes televisius com **Altres pobles, Luis Pancorbo,** afirmava no fa gaire en un mitjà de comunicació illenc que *no hi ha cultures ni pobles superiors.* Ell mateix es considera(va) *un defensor total de la pluralitat,* cosa que li fa rebutjar totalment el mite de la *aldea global* o d'un planeta uniforme, que suposaria, en paraules de Pancorbo una *gran tristesa antropològica.* Cal asserir, sens dubte, la irrefutabilitat d'aquestes apreciacions, car **totes** les cultures tenen una potencialitat creadora prou àmplia per a poder abastar **tots** els espais culturals que els són ineluctables per a llur desenvolupament. Totes són, atès llurs necessitats, potencialment completes.

Nogensmenys, raons històrico-polítiques i de domini colonials han provocat autèntiques catàstrofes culturals d'aital manera que molts de pobles, i llurs respectives cultures, han estat assimilats o fagocitats. És el cas de moltes cultures natives del continent americà, anorreades per la colonització europea, sobretot espanyola i anglosaxona. Per bé que el contacte entre cultures pot resultar enriquidor, és innegable que en aquelles latituds **l'encontre** fou tan brutal que ocasionà un veritable daltabaix cultural, el qual podem qualificar d'**etnocidi** (i en alguns casos, com Cuba, de ver genocidi). D'altra banda és prou sabut que l'odi, o el menyspreu, a la cultura, especialment a la cultura dels altres, ha estat sempre, i a tot arreu, causa de grans bestieses.

Al nostre país tenim el repte històric de (re)tornar a la cultura catalana el caràcter d'eix vertebrador i diferencial de la nostra realitat nacional. Patim un dèficit històric general i una **aculturació** avançada (talment, imposició d'un procés de **canvi cultural**) agreujada per anys de dictadura i de colonització política i humana. Ens trobam acarats, vet-ho aquí, a una situació de **minorització** cultural (és a dir, de menysteniment i menyspreança de l'univers propi, que reclama, com a solució, uns drets polítics consubstancials a la pròpia personalitat nacional catalana,. És indispensable, per tant, l'estructuració i consolidació d'una societat civil cohesionada i moderna, capaç de generar una dinàmica ben diferenciada de l'espanyola. Ho digué clarament el sociolingüista eivissenc **Isidor Marí** en un acte sobre la situació present de la llengua catalana, celebrat el passat mes de Desembre a la Universitat de les Illes Balears: *Cal plantejar políticament, d'una manera clara, que necessitam sobirania cultural. Si la Unió Europea i l'Estat espanyol fan viable la sobirania cultural, sense la política, serà una possibilitat; si no, haurem d'aspirar a la sobirania política, sense gens de temença a plantejar-la.*

El **País Català**, com li agradava dir a **Blai Bonet,** s'enfronta avui a una de les seves cruïlles històriques més decisives. El futur de la nostra cultura depèn de la nostra decisió i de la tria adequada del camí que ens ha de menar al **ple domini de la terra,** que deia el poeta. Perquè el que no desapareixerà mai és - com apuntà en el seu moment **Bertran Russell-** la necessitat que tenen els éssers humans de sentir-se pertanyents a una tribu o a una comunitat (racional). Queda dit. **Andreu Salom i Mir.** Ω

NIC NACS
Compra - venda de coses velles
Restauracions de mobles, ceràmica, etc.
C/. des Negres (Andreu), 7 - MAÓ - Menorca
Tel. 35 00 69 - Tel. part. 15 11 90

MERCATS
Dimarts: Maó
Dimecres: Es Migjorn Gran
Dijous: Fornells
Divendres: Ciutadella
Dissabte: Maó / Ciutadella
Diumenge: Es Mercadal

SINTES & MUS, S.C.
GESTIÓ I PROMOCIÓ DE VENDA IMMOBILIÀRIA
Carrer de s'Arraval 47
07701 Maó Menorca - Països Catalans
Tlf. i Fax 971 35 23 11
Mòbil 989 57 07 95

ASSESSORIA TÈCNICA LABORAL
Josep Planells i Roig
Col.legiat nº 566
C/ Militar 225 baixos
Tlf. i Fax 971 74 44 20
07600 s'Arenal de Mallorca

La Independencia Interdependent (I)

(La diplomàcia necessària)

FRANCESC CASTANY DE CASO, ESTAT CATALÀ

El primer estudi sobre el context d'internacionalització de la independència de Catalunya publicat a "L'Estel de Mallorca" (1/4/1998) intitulat "Catalunya croata: Espanya sèrbia (la pedagogia del Kalashnikov)" requereix d'una segona anàlisi complementària perquè ens fem una idea de l'enginyeria política que els catalans haurem de desplegar en el nostre esforç de posar unes bases sòlides al procés d'independència. No debades, en el primer estudi s'oferia un escenari de possibilitats i obstacles amb el que Catalunya hauria de dirimir. De fet, s'escenificava una prospectiva política sobre una tendència "iugoslavitzadora", dia a dia confirmada per unes variables de context nacional i internacional. Ara cal clarificar els bons i mals mecanismes que s'usen o es poden usar en la política internacional en nom de Catalunya.

Ara bé, la sentència guarneriana ens obliga a complementar encara més l'anàlisi des d'un vessant més estratègico-diplomàtic que posi el substrat polític imprescindible perquè precisament ningú passi sense conèixer art militar (art militar comprès com la interrelació entre estratègia política, diplomàcia i domini tècnic dels períodes de guerra) que és aquell que qualifica el bon cap d'Estat. Així, doncs, i agafant-nos de nou al fil del conflicte del Kosovo cal dir com a prioritat màxima que Ibrahim Rugova, el cap visible dels albanesos del Kosovo o el que jo interpreto com el Josep-Lluís Carod-Rovira kosovenc, ha hagut d'admetre que optar per la no-violència gandhiana ha estat un gravíssim error. Tota la mobilització popular amb banderes albaneses i retrats de la mare Teresa de Calcuta s'ha demostrat inoperant davant uns serbis que aprofitaren les mobilitzacions per convertir les comisaries de policia en autèntics búnquers militars. Si fa no fa com el que va succeir en els prolegòmens de les guerres de Croàcia i Bòsnia. Cal advertir-nos molt seriosament del profund mal que alguns mesells ascendits a representants del poble poden infligir en nom d'aquest poble. El cas de Rugova és calcat al del president de Bòsnia Alia Izetbegovic. L'expert en temes de seguretat i defensa Xavier Rius Sant, n'ha fet un paral_lelisme molt reeixit (diari "Avui" 25/3/1998): "Si alguna similitud hi ha entre Rugova i el president bosnià Alia Izetbegoic, és la negativa de tots dos, al començar la desintegració de Iugoslàvia, a formar un exèrcit propi, i confiar només en la negociació, la mobilització i el suport de la comunitat internacional. Estratègia que va portar a Bòsnia al genocidi i que l'ha convertida en un laberint d'odi, rancúnia i misèria que serà tutelat durant anys per la comunitat internacional". ¿I com pot ésser que sabent-se el comportament històric del poble serbi, al capdavant de la independència de Bòsnia s'hi pogués posar un home com Alía Izetbegovic i ara s'hi posi un filòleg (a l'igual que Carod-Rovira) com Rugova?

Izetbegovic; aquest és l'home que, declarada la independència, no se li acudeix altra cosa que posar en mans de l'exèrcit federal les armes dels territorials bosnians per facilitar les negociacions i els tractats del nou ens amb les autoritats sèrbies. Algú, que m'abstinc de qualificar, podrà pensar què n'era de civilitzat! Aquest home, si era alguna cosa, ho era per ruc i temerari. I així ho van percebre els serbis: "Si és ruc que l'albarden". És amb aquesta actitud que és responsable, si més no indirecte, que els serbis fessin les ràtzies bàrbares que van fer sobre la població bosniana. No en va, una frase del general Dudakovic (el gran artífex militar dels bosnians contra els serbis) culpabilitza, sense dir-ho, la candidesa mesella d'Izetvegobic: "No permetrem que ens tornin a sorprendre" ("El Pais" 25-26/12/1995). I que no et sorprenguin només pot venir del desenvolupament d'una política preventiva. A les clares, amb extrema transparència, ho certifica el llibre del botifler, per altra banda de lectura obligada, Josep Palau "El espejismo yugoslavo" (Ediciones del Bronce, 1996): "En 1990 y 1991, la atención internacional dominante estuvo centrada en la guerra del Golfo pérsico y en los acontecimientos de Moscú, donde la perestroika de Mikhail Gorbachov agonizaba. Con el interés general alejado de Yugoslavia y sin que nadie sospechara la importancia global que luego iba a tener, los citados grupos de presión (eslovens i croates) tuvieron un gran espacio para actuar prácticamente sin oposición. De hecho, los únicos mensajes exteriores que llegaron a Yugoslavia procedieron de esos medios, alentando la ruptura y dando garantías a los rupturistas, mientras ignoraban completamente (si no hostilizaban) a los continuistas yugoslavos. Mientras los líderes serbios caen en la trampa de presentarse a sí mismos como comunistas durante demasiado tiempo; en ese período se hacen escasísimos esfuerzos desde el lado serbio para recabar apoyos internacionales. Sí existieron intentos en esa dirección por parte de sectores yugoslavistas ilustrados que no encontraron apenas interlocutores occidentales dispuestos a ayudarles (...) La guerra es finalmente una guerra de fronteras para fijar los espacios territoriales de las soberanías que se proclaman unilateralmente. Para ello, los reconocimientos internacionales iban a ser decisivos, lejos de lo que previeron los serbios y muy ajustadamente a lo que habían calculado los demás (...) En ese período (1987-1990), las élites políticas e intelectuales serbias no aprecian la importancia de los factores internacionales lo que determina un error de bulto; creyeron que los aspectos decisivos de la crisis se hallaban dentro del contexto yugoslavo y que, por tanto, su condición de grupo mayoritario haría prevalecer sus puntos de vista en una situacion límite; confiaban en el instinto de supervivencia del Estado yugoslavo y su ejército. En una apreciacion que el tiempo demostró más acertada, las élites nacionalistas eslovena, croata y albanesa confiaron en los apoyos internacionales y desarrollaron una estrategia conducente a obtener garantías y proteccion en sus operaciones separatistas. Es así que el debate político no fue otra cosa que un diálogo de sordos (...) La tremenda seguridad y firmeza con que el HDZ (Unió Democràtica Croata) actuó a partir de 1990, a pesar del riesgo aparente de su desafío, hace pensar que tenían más apoyos exteriores que los de los ricos grupos del exilio. Entre otras razones, ello permite aventurar que los separatismos antiyugoslavos dispusieron al inicio de los años noventa de garantías internacionales para cubrir una eventual operación sin retorno, no habiéndose sino confirmado esa hipótesis con cuanto ha acaecido hasta 1996 (...) La negociación de un estatuto serbio previa a la separación de Yugoslavia requería tiempo. El nacionalismo croata tenía prisa. En 1991, los círculos del interior y del exterior comprometidos con la ruptura de Yugoslavia concluyeron que se estaban reuniendo circunstancias favorables que podían ser irrepetibles. Surge así una motivación de consecuencias terribles: el "ahora o nunca". La guerra del Golfo había permitido disimular una masiva importación ilegal de armas a Croacia y Eslovenia, que llegaron a través de Hungría procedentes básicamente de la antigua RDA, desechadas por el ejército de la Alemania unificada. Visto ahora con perspectiva, resulta sorprendente que no se dieran verdaderas voces de alarma en Occidente a un tráfico que, rompiendo el principio de monopolio de la violencia por parte de los ejércitos establecidos, prefiguraba el desastre posterior. Al mismo tiempo, la guerra del Golfo alimentó la imagen del "poderoso Occidente" que dicta las condiciones del nuevo orden en todas partes aplastando a quienes se resistan; ello animó a los separatistas, que se sentían apoyados desde ese Occidente, mientras que empujó a otros a una épica resistencialista con algún componente paranoico. Si el "ahora o nunca" de los croatas y de los eslovenos fue firme, no menos tozuda fue la actitud serbia que surgió como reacción, la del "nunca jamás", referida a la memoria histórica de las tragedias sufridas por generaciones precedentes".

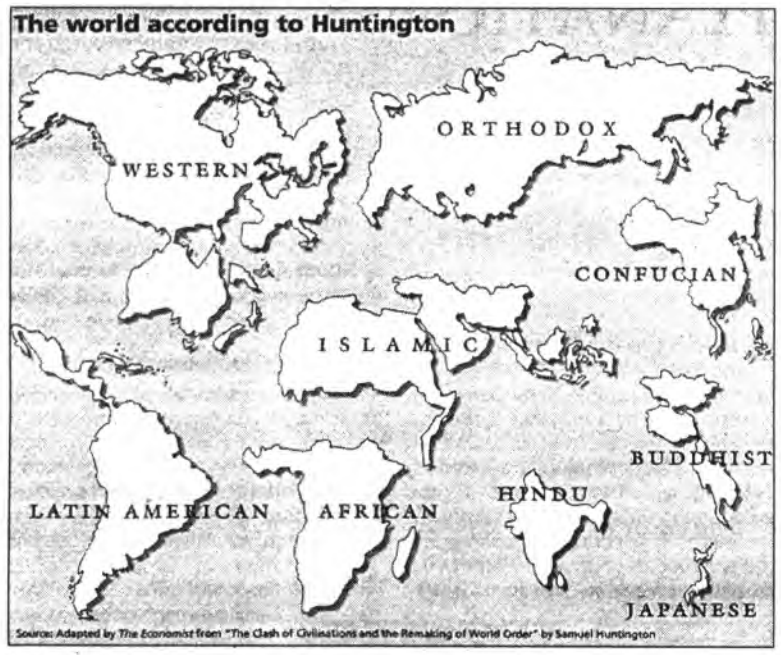

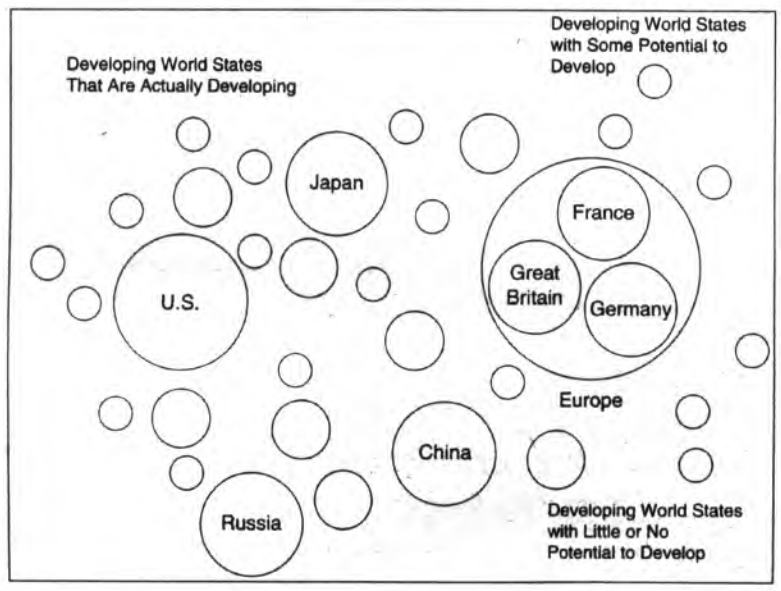

Samuel P. Huntington, el gran estratega de les relacions internacionals als EUA, ha marcat una línia de divisió internacional: Les unions de Civilització (mapa superior). L'occidentalitat de Catalunya és inqüestionable, més quan ella és una de les principals mares d'occident. Aquesta nova estratègia li hem d'afegir l'emergència d'un món multipolar complementari (gràfic inferior) amb múltiples paràmetres d'exercici del poder i que és l'escenari que emergeix amb més força per afaiçonar el Nou Sistema Internacional de finals dels noranta i principis del segle XXI. Aquests esquemes d'estructura del món, acceptats com els més probables que s'esdevinguin, afavoreix el procés d'occidentalització, però magnifica el poder d'Europa.

Des d'un punt de vista més real, el cercle d'Europa l'haurien de confegir essencialment Gran Bretanya i Alemanya; mentre que França se'n mig deslligaria (per poder defensar millor la seva grandeur i jacobinisme impenitents) per aproximar-se a la seva parenta oriental: Rússia. Malgrat aquest detall, l'escenari global se'ns dibuixa, des del seu principi estratègic, fins a les seves variables tàctiques, com un camp de batalla perfecte per a reeixir en el nostre objectiu nacional.

(Gràfic superior extret de la revista The Economist i gràfic inferior extret del llibre Contemporany Internacional Relations. Frameworks for Understanding del professor Daniel S. Papp de l'editorial Allyn amb Bacon, 1997

L'esquema d'internacionalització no pot ser més clar. Amb el general Dudakovic es frena el feixisme serbi i s'aferma l'estat bosnià, mentre que amb Izetbegovic succeeix tot el contrari. El "no passi ningú sense saber art militar" es demostra com a precepte indiscutible per a qualsevol nació, més encara si aquesta busca accedir a la independència. Amb tot, és fastiguejant que retratant Izetbegovic em vingui contínuament al cap la imatge d'en Lluís Companys. De fet, d'una altra manera, també fou el nostre Izetbegovic particular. I així, també, ens va anar la cosa. Potser per això, a Catalunya, la guerra dels Balcans l'hem vist amb l'esperança d'una Croàcia i amb la tragèdia d'una Bòsnia. Croàcia ens ha recordat molt l'estat de similitud amb la nostra situació en aquesta Espanya que és cada dia més l'espill de l'altra Iugoslàvia europea. No en va, a casa nostra la identificació i simpatia amb Croàcia han estat totals. Els catalans, si hem estat alguna cosa en aquesta guerra ha estat la d'abanderar la condició de pro-croates. Per altra banda el setge de Sarajevo ens ha recordat el setge que vam patir a Barcelona el 1714. La mobilització per Sarajevo de Barcelona (i de tot Catalunya també) no en tingueu cap dubte que ha estat resultat d'ésser ciutat màrtir amb la mateixa intensitat que Sarajevo amb l'única diferència que els nostres serbis han estat els espanyols. Ací Arkan es diu Espartero àlies "Duque de la Victoria", del qual es recorda aquella infame frase de que Barcelona havia d'ésser bombardejada cada cinquanta anys per mantenir-la sota control de la seva rebel_lia anti-espanyola. Tant els serbis com els espanyols han fet de la guerra la seva cultura més destacada per mantenir un imperi on gent més productiva pogués mantenir les seves castes més destacades de "caciques, soplones, pícaros y inquisidores". El gran savi i lingüista Joan Coromines, en el volum cinquè del seu Diccionari Etimològic ja estableix que la llengua catalana és de menestrals, de gent de manufactura i de lleis, de mar i de comerç. La castellana diu que és la pròpia dels "hidalgos" que menyspreaven la indústria i el treball manual. I en el volum vuitè del mateix Diccionari Etimològic conclou d'aquesta manera: "El castellà és una llengua d'aspirants a classes passives".

Per això, amb aquesta mena de gent cal estar molt ben previnguts. Són d'aquells que sempre t'estaran esperant a la porta de la tomba. I amb caràcters així no hi veig cap viabilitat a propostes com les que fa un altre que va d'Ibrahim Rugova, mossén Josep Dalmau, en el seu darrer llibre "La batalla per l'autodeterminació dins la Unió Europea" (Ed. Mediterrània, 1996), on hi fa un paral_lelisme amb la consecució de la província del Jura dins l'Estat de Berna d'un Estat propi dins la Confederació Helvètica, a través d'un referèndum l'any 1975. Quan aprendrem a valorar l'acció política a través de la psicologia dels pobles? Els helvètics són un poble que des del seu naixement ha estat respectuós amb la seva realitat plural i l'ha afaiçonat en una confederació de cantons hiper-descentralitzats on el respecte a les diverses realitats lingüístico-culturals ha estat exquisida i potenciada sense entrebancs. Tots ells s'hi han avingut des de la pròpia voluntat, sense coercions de cap mena. És per aquest caràcter nacional que es poden donar iniciatives exitoses com la del Jura. Ara bé, voler fer paral_lelismes entre una psicologia nacional com l'helvètica on tots se senten helvètics (de fet l'Estat del Jura no trenca cap sentiment ni vinculació helvètic i respon més a una realitat de constitució o desconstitució administrativa a l'estil dels länder alemanys) i una altra com l'espanyola que és un imperi colonial dins de les pròpies fronteres amb una història d'odis i greuges continus i on el respecte ha brillat per la seva absència i ha estat reemplaçat per la suspicàcia i l'estranyesa entre els pobles que conformen l'Estat espanyol; és un despropòsit criminal. És així que no es poden fer volar coloms de manera tant insensata perquè aquesta és la línia Izetvegobic de detestar la guerra i per tant no preparar-s'hi o de la creença en l'eficàcia dels tractats, dels documents i en la paraula dels Estats; quan els qui tindràs al davant sempre preferiran, almenys de principi (és a dir, fins que no se'ls hagi picat bé la cresta), la força al dret.

I no siguem tant mesells de creure que la "UE ens donarà llum verda per exercir, nosaltres, al dret a un referèndum. Com al Jura". Pensar així és no entendre absolutament res del funcionament de la política internacional. Catalunya, en un principi jurídic i de dret internacional, és un afer intern de l'Estat espanyol. Estem sota la seva jurisdicció territorial i ací Brussel_les no té cap voluntat per impulsar i molt menys, encara, per imposar un referèndum per a la seva desconstitució. La Unió Europea es basa en la legitimitat de cada un dels Estats que la integra i això no canviarà mai. Si els catalans plantegem la independència, la tònica general serà d'espectadora prevenció. Vejam què passa, però no es mourà un dit, almenys públicament, per afavorir aital opció. L'excusa serà, com sempre, que això és un afer intern d'Espanya (que és una manera de donar suport a una realitat coneguda respecte una altra de potencial que no se sap si quallarà. D'ací que en un principi la reacció sigui percebuda com de suport a l'actual status-quo). Serà només amb la victòria d'un plebiscit pro-independència amb garanties d'Aliats internacionals i el conseqüent escac a l'Estat espanyol que la qüestió deixarà d'ésser un afer intern per esdevenir un afer europeu i internacional. La desestabilització que es crearà a la Península Ibèrica condicionarà en aquest sentit, però sempre que l'acció s'empenyi amb fermesa des de Barcelona cap a Brussel_les/Washington; perquè de Brussel_les a Barcelona no vindrà mai ni un simple gest. De la fermesa independentista que mantinguem, les potències internacionals sobretot els EUA i França prendran les mesures diplomàtiques adequades per adaptar la nova situació creada a un nou marc de relacions. Aquest esquema d'actituds el resumeix molt bé l'entrevista que la revista "El Temps" (11/11/1996) li fa al cònsol dels EUA a Barcelona, Maurice S. Parker:

Quina és la impressió que tenen d'Espanya i de Catalunya els nord-americans?

- Perceben Espanya com un important aliat comercial, líder emergent dins la UE i l'OTAN, una nació que ha fet grans progressos aquests últims vint-i-cinc anys. Els jocs olímpics van projectar una imatge molt positiva de Catalunya i de Barcelona, em penso que han d'estar molt orgulloses del que han aconseguit. Teniu una estructura democràtica i de govern molt particular que, als americans, els costa d'entendre, perquè generalment relacionen nacionalisme amb l'Alemanya de Hitler o els problemes dels Balcans. El vostre és un concepte nou que funciona molt bé a Espanya i del qual heu d'estar satisfets.

- En el cas d'un hipotètic referèndum per la independència de Catalunya com el del Quebec del 30 d'octubre del 1995, quina seria l'actitud de Washington?

- Aquest és un assumpte intern. Preferim que les nacions es mantinguin unides, però tot depèn dels desigs i de les aspiracions de la gent d'aquests països. De totes maneres no veig res que indiqui que Catalunya i Espanya s'hagin de separar aquests pròxims anys.

És així, només la nostra ferma voluntat convertirà l'Estat català en un ens internacionalment reconegut. Només de les nostres vacil_lacions o hipòtesis paranòiques per no saber valorar convenientment les nostres forces i debilitats, com va passar amb la vergonya nacional del 1978, podem caure en la trampa que el nou marc de relacions es vehiculi a que el procés independentista es readapti a un projecte àmpliament federalitzador o confederal que serà en l'aspecte on França, i per extensió la UE, faran inicialment més incís. S'intentarà tota fórmula política que eviti un trencament de facto d'un altre "estat-nació". A l'ex-Iugoslàvia les independències d'Eslovènia i Croàcia posaren en aquesta tessitura la comunitat internacional, però un pas decisiu d'Alemanya transmutà aquesta operació, ja que a l'ésser la primera a reconèixer les independències tota la resta de la UE i els EUA es van veure també comminats a reconèixer-les. I aquest rol moral, una Alemanya amb pretensions de gran jugador a l'escena europea el podria jugar a favor de Catalunya.

Les independències balcàniques, així com les de l'Europa de l'Est malgrat que en un principi crearen certa inquietud, foren immediatament alentades i solidificades per Occident. Els EUA, amb el suport d'Alemanya, veieren l'ocasió ideal d'equilibrar la balança de poder amb Rússia tot desatel_litzant el Pacte de Varsòvia i assegurant-se que el nou punt d'equilibri es situés estratègicament a Bielorússia enlloc de Berlín (malgrat que serà Sarajevo el punt candent d'equilibri real entre els EUA i Rússia. Serà el nou "Check-Point Charlie" del nou ordre europeu) de manera que Europa definitivament seria d'influència occidental. És en aquest entorn que es desenvolupen les independències bàltiques sense ruptura armada. A canvi de les independències bàltiques que, estratègicament, són necessàries perquè l'Armada russa no tingui una potent sortida militar cap al nord d'Europa que amenaci els països escandinaus i la Gran Bretanya, els EUA donaran suport financer per començar a treure Rússia de la banca-rota heretada de l'època soviètica. Es a dir, com hem dit anteriorment, el tan cacarejat model bàltic és un model fals per a Catalunya. Darrera de Lituània, Letònia i Estònia hi havia la mà directa de la CIA i del suport incondicional a l'estratègia independentista del Departament d'Estat dels EUA perquè allà hi havia en joc un interès vital (la neutralització de la marina tàctica nuclear). Per assegurar la nova situació, les independències bàltiques eren més que rendibles geopolíticament parlant (ampliació de la OTAN als països de l'est). Ara bé, en el cas català només tindrem l'impuls nord-americà d'una manera tan declarada i manifesta si sabem donar el to geopolític com a protagonistes de l'Europa post-estat-nació. És per això que els americans s'han de quedar perplexos quan el secretari general de Convergència Democràtica de Catalunya, Pere Esteve, centra la seva anàlisi sobre el paper de Catalunya en el marc estatal espanyol i europeu i les perspectives que ofereix aquest últim en un viatge als EUA entre finals de març i principis d'abril de 1998. Els efectes per als interessos nacionals de Catalunya queden a la vista quan la seva estada als EUA es va cloure amb un dinar a l'ambaixada espanyola ofert en el seu honor. Ω

Fa 9 anys que en Julio Corral d'Andalucia regenta la **Pizzeria Julio** al carrer d'Aló de Maó. Despatxa les carns i el peix a la planxa, i les pizzes i pastes italianes. El menú val 1.000 ptes.

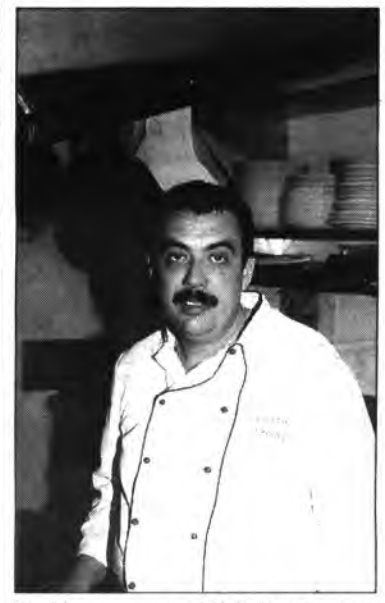

Fa 14 anys que en Màrio Pons regenta el **Restaurant sa Marina** al Port de Maó. Despatxa la cuina menorquina i el peix fresc. A la carta se menja per una mitjana de 2.500 ptes. El menú en val 1.400.

Fa 6 anys que na Maria Rosa Bonnin regenta la **Botiga s'Avarca** (ven avarques de fabricació pròpia) al Port de Maó. També te botiga de vendre avarques al Castell.

* Fa 5 anys que en Joan Carles Montalvo de Toledo regenta **el Bar la Vila** al Port de Maó.

Les mans al foc (24)

Valors útils

PERE GRI

En Nitzsche interpretà les actituds filosòfiques no com a posicions del pensament davant la realitat, sinó com l'expressió d'actes de preferir i pretenir, a més, va donar un gran impuls al que es va anomenar llavors **teoria de valors.** El propi Nietzsche tenia consciència de la importància de la noció de valor com a tal, per la qual cosa parlava de **valors** i de **inversió de tots els valors.** D'aquesta manera es descobria el valor com a fonament de les concepcions del món i de la vida, les quals consistien en la preferència per un valor més bé que en la preferència per una realitat. Són importants també per la formació de la teoria dels valors una sèrie de doctrines morals, entre les que s'ha de mencionar l'utilitarisme.

D'una manera general, el terme **utilitarisme** designa la doctrina segons la qual la proposició **x és valuós** es considerada com a sinònim de la proposició **x és útil.** L'utilitarisme pot ser una tendència pràctica o una elaboració teòrica, o ambdues coses a un temps.

Útils poden ser certes coses, però també certes accions. El tipus d'utilitat depèn en gran part de l'esfera a la qual s'apliqui el concepte del que és útil. Aquest exerceix un paper important en l'economia, fins el punt que alguns autors consideren que el concepte d'utilitat és primàriament un concepte econòmic i només secundàriament un concepte no econòmic.

La sessió extraordinària que va celebrar el Consistori de Porreres el dia 29 de març de 1937 tenia com a principal objectiu, en la meva opinió, posar de manifest els **nous valors utilitaristes** que regirien a partir de llavors a l'Ajuntament. L'acte diu el següent: **Tot seguit exposà la presidència als senyors presents que com havien vist per les paperetes de convocatòria l'objecte de la present sessió era el fer saber d'haver-se rebut els planells, pressupost i memòria descriptiva que en compliment de l'acord d'aquesta mateixa Corporació havia aixecat l'arquitecte D. Enric Juncosa per a la reforma de la Casa Consistorial. Assabentats els senyors presents de les manifestacions de la presidència i després d'un examen detingut de les mateixes, s'acordà per unanimitat acceptar-los en principi i en compliment de les disposicions vigents, exposar-los al públic per un termini de trenta dies a efectes de reclamació per mitjà d'edictes al tauler d'anuncis d'aquesta Casa Consistorial.** El mateix es podria dir de les següents resolucions preses pel consistori. El dia 12 d'abril tenia lloc una sessió ordinària en la que **acordà realitzar les obres de reforma de la Casa Consistorial per subhasta pública, i amb el fi que aquestes obres es puguin dur a terme en la major brevetat possible, que pel senyor batle es dirigeixi immediatament atenta instància a l'Excm. Sr. Governador Civil de la província com a President de la Junta Provincial de la Creuada contra l'atur obrer en súplica que es concedeixi a aquest municipi una subvenció de 20.032'90 pessetes que manquen per dur a efecte aquestes obres amb subjecció al pressupost de les mateixes presentat per l'arquitecte D. Enric Juncosa, i en cas que la petició sigui concedida, procedir seguidament a la confecció del pressupost extraordinari.**

En sessió ordinària del dia 10 de maig, **manifesta la presidència que els planells, pressupost i memòria per la reforma de la Casa Consistorial en compliment de l'acord d'aquesta Comissió Gestora, han estat exposats al públic durant un mes a n'aquesta Casa Consistorial havent estat examinats per totes les persones que han comparegut sense que s'hagi formulat cap objecció en contra. Assabentada la Comissió Gestora acordà aprovar-los definitivament i a continuació exposà igualment la presidència que com a conseqüència de la instància cursada al Governador Civil com a president la Junta contra l'atur obrer s'havia rebut en aquesta batlia un ofici de la Delegació Provincial aprovant els planells presentats per la reforma de la Casa consistorial i subvencionar les obres dels fons pro atur amb la quantitat de 20.032.90 ptes. en la forma sol•licitada. Assabentada la Comissió Gestora, acordà per unanimitat haver vist amb satisfacció la subvenció concedida i que immediatament es procedeixi a la confecció del pressupost extraordinari pel pagament de les obres que s'han de realitzar...** Ω

Turquia/Kurdistan

Extensió de la guerra (II)

Tots els esforços per acostar Europa a Turquia o Turquia a Europa, no han aconseguit frenar al política repressiva envers els kurds ni les respostes contundents kurdes, organitzades en primer lloc pel PKK. El govern turc prenia el risc de portar a terme (el 20 de març, vigília de l'Any Nou, segons el calendari kurd) una nova operació bèl•lica de gran envergadura: decretava que, amb els mitjans més sofisticats, trenta cinc mil soldats de l'exèrcit turc ataquessin, per terra i aire, els kurds fora de les fronteres estatals, dins el territori de l'Estat iraquià. Allà, en una zona que també és kurda, el poble kurd a més de gaudir d'una certa autonomia i protecció internacional, es formen, segons els serveis secrets turcs, les milícies de PKK o, almenys, el PKK troba suports logístics i armament.

L'extensió de la guerra antikurda rebia, immediatament, la contesta dels kurds "iraquians" els quals declaraven, per boca dels representants de l'autòcton Partit Democràtic del Kurdistan, que el PKK no els necessitava per res, i afirmaven contundentment que no consentirien la presència envaïdora al seu país d'unes forces estrangeres. Per tant, si l'exèrcit turc no es retirava, sense demora, també ells es considerarien en situació de guerra. Amb aquesta presa de posició, els kurds de l'Iraq mimats anteriorment pel govern turc, trencaven l'esperança d'aquest de tenir-los com aliats. Per la seva banda, el govern d'Iraq reclamava que les tropes turques se'n tornessin immediatament si no volien una resposta del seu exèrcit obligat a defensar la "integritat territorial i la sobirania iraquianes".

La guerra anti-kurda i de resistència kurda s'estenia doncs, perillosament, més enllà de les fronteres de l'Estat turc. No era, però, la primera vegada. Tanmateix, ara, la guerra entrava en una fase particularment greu, per la seva intensitat i per la seva complexitat de dimensió internacional. Perquè si, d'una banda, els turcs, aliats dels qui van combatre en la recent Guerra del Golf contra Iraq, no podien rebre com abans ajuda del govern iraquià per atacar el comú enemic kurd, de l'altra, el govern turc posava en dificultat els protectors dels kurds "iraquians", els Estats Units d'Amèrica, el Regne Unit i França, oposats a la realització d'operacions militars en aquesta part del Kurdistan.

Arriscant-se, almenys aparentment, fins al fons, el govern turc no es deixava atemorir. Continuà aplicant, com si res, el seu pla d'intervenció fora de les fronteres estatals turques. Aleshores, molts observadors es preguntaren si les intencions de les autoritats turques es limitaven a resoldre a favor seu la qüestió kurda. De fet, a poc a poc s'anà veient com Turquia, que per aquesta seva gosadia de perseguir, sense demanar permís a ningú, uns presumptes enemics en un altre Estat només rebia una condemna amb sordina de la comunitat internacional, mirava més lluny. Amb el consentiment explícit d'altres Estats, es proposava crear una àmplia franja de seguretat i, a la vegada, impedir la formació d'un Estat kurd a l'altre costat de la frontera. Un Estat que, per coherència, podria deixar-se portar per la temptació d'"anexar" el Kurdistan "turc". En aquesta intenció de fons, Turquia jugava amb el convenciment que, tard o d'hora, trobaria el suport del mateix Iraq i potser també d'Armènia, és a dir dels Estats on hi ha una part de la nació kurda.

Segurament hi ha molt de veritat en aquestes suposicions. Ningú no dubta que en els projectes del PKK i d'altres partits kurds el somni del "Gran Kurdistan" ha fet niu. Un somni esdevingut, fins i tot, una esperança ben fundada, perquè correspon a una aspiració profunda i nobilíssima, i pertany a l'ordre dels drets humans col•lectius, dels drets dels pobles; drets reconeguts, en principi per tots els Estats que es vanten de respectar-los democràticament. D'aquí que hom noti també un cert malestar, almenys en una part de la opinió pública, als països més sensibles a les implicacions d'aquests drets, davant la guerra bruta dels turcs contra els kurds. D'aquest malestar en són testimoni revelador les reflexions del periodista belga Robert Verdussen, publicades al diari *La Libre Belgique* (23 de març del 1995): "(_) Els kurds formen avui el poble més nombrós, més ignorat i més molest. Un poble de vint milions d'ànimes que habiten en quatre països sense posseir-ne cap. Un poble que, a cavall entre Europa i Àsia, en un territori carregat a vessar de petroli i en un indret geoestratègic essencial, no pot esperar cap independència perquè capgiraria massa les cartes diplomàtiques. Això explica l'obstinació de Turquia, però també les de l'Iran, de l'Iraq i de Síria, a impedir qualsevol vel•leïtat d'autonomia dels "seus" kurds. Es tracta d'un bloqueig que ha aconseguit, al llarg dels anys, dividir els kurds entre ells. Els d'Iraq havien somniat, l'endemà de la desfeta iraquiana en la guerra del Golf, de poder-se emancipar. El president Bush havia, però, deixat suficient força militar a Saddam Hussein per permetre-li aixafar aquesta rebel•lió.

"Coneixem el que ha seguit. Un èxode miserable de kurds vers Turquia (_). Els Kurds de Turquia, menys raonables que els seus germans d'Iraq que s'haurien acontentat amb una autonomia, reclamen la independència amb tanta violència com la que ells han rebut en barrar-los el pas els dirigents d'Ankara a l'exercici de la seva identitat (_). Hi ha principis que no poden ser transgredits siguin quines siguin les raons (_). Ω

Aspecte d'un camp de refugiats kurds.

Anys quaranta: un consultori ètic, religiós i moral

21.- **NIT DE CAP D'ANY.** Celebrar la Nit de Cap d'Any menjant dotze raïms dins molta bulla, té qualque contacte amb els costums cristians?

-- Crec que tal costum té tanta relació amb la religió cristiana com el fet que els habitants de Novayork, durant la darrera nit de l'any, deixassin els prestatges dels botiguers per apaivar la seva set d'alcohol en el país de la llei seca.

22.- **DISFRESSA.** Es pecat canviar el vestit per un altre de l'altre sexe, per diversió o per riure?

-- Ho és les més vegades per les circumstàncies que acompanyen l'acte; però no ho és, existint una causa justa per usar de tals vestits. Causa justa seria la conveniència d'amargar-se o per una diversió honesta, com la que pot proporcionar un drama on papers d'homes i dones siguin representats per persones del mateix sexe.

23.- **FAMILIARITAT INCONVENIENT.** Essent tan sols promesos, poden aquests passejar-se de bracet?

-- El que diuen els moralistes d'altres manifestacions d'afecte, com honestes besades i abraçades, pot aplicar-se al cas proposat. Són familiaritats inconvenients entre promesos, però no pecaminosos si no es pretén amb ells el plaer de la carn... Diu el P. Cappello: S'ha d'insistir als promesos que tenguin un comportament castíssim, omitint allò que doni ocasió a moviments dolents... encara que siguin involuntaris. I el P.Ter Haar, reprova el costum d'acostar-se massa els promesos i declara greument illícits les besades repetides, principalment a la boca, i les abraçades estretes i llargues.

24.- **DEJUNI EUCARÍSTIC.** Demana J.B.: He sentit dir que a Madrid és lícit, en qualsevol temps de l'any, començar el dejuni eucarístic a les dotze i quart (hora vella); podem fer el mateix a Palma?

-- Realment a Madrid, a on la diferència entre el temps legal regional (hora vella) i el temps local mig (determinat per la seva longitud geogràfica) és de + 14'5 minuts, es pot (a tenor del cànon 33), començar el dejuni eucarístic a les 12 h. 14 m. 5 s., i encara de 0 a 14 minuts més tard, atesos els minuts que el temps mig avança al temps solar, durant els distints dies de l'any. Però a Palma, on la diferència és de - 10'5 minuts, comença el dejuni a les 12 de la nit (o sigui, a les 2 oficials durant l'estiu, i a la 1 oficial durant l'hivern), no podent-se afegir més que d'un a quatre minuts en els dies entre el 21 de gener al 7 de març.

25.- **VIRGINITAT.** Foren verges els apòstols?

-- No consta que els apòstols, llevat de S. Joan i S. Pau, fossen verges, encara que molt probablement foren continents perpetus ***per la predicació de l'Evangeli*** des de que Jesús els va elegir.

26.- **IMATGES PROVOCATIVES.** Són permeses les imatges lascives si són clàssiques?

- A una casa que volen merèixer la glòria de dir-se cristiana a carta cabal, no poden mostrar-se, baix cap pretext, estàtues o figures clàssiques impudoroses i que servirien d'escàndol a esperits delicats i a ànimes netes de cor.

27.- **ÀNGELUS.** Demana C.M. de Moscari: Quines indulgències es guanyen i quina positura s'ha de tenir tot resant l'Àngelus?

-- Amb el rés de l'Àngelus o Regina Caeli amb tres Avemaries i Oremus, o bé, amb cinc Avemaries per a tots aquells que no saben dites preces, es guanya cada vegada (al matí, al migdia i al vespre) indulgència parcial de deu anys i, cada mes, indulgència plenària. Però per guanyar tals indulgències no hi ha l'exigència, com antigament, d'estar agenollats.

28.- **PURGATORI.** Demana J.B.: Què es sap de cert de l'existència del Purgatori?

-- En quant la Purgatori, no hi ha més que dues veritats de fe, i són les definides per l'Església en el concili de Trento, amb aquestes paraules: "... hi ha un purgatori, i les ànimes que s'hi troben aturades, són ajudades pels sufragis dels vius, principalment pel bell sacrifici de l'altar, agradable a Déu".

29.- **EL VEL DE LES DONES.** Demana una joveneta: És falta de modèstia entrar dins l'església sense vel?

-- Sí, senyoreta. El respecte al lloc sagrat imposa unes normes de modèstia molt més estrictes que les ordinàries. El Bisbe de Màlaga, dins una recent pastoral, glosa les frases de S. Pau en les cartes als Corintis sobre aquest particular, i reprèn la "novetat d'entrar les doncelles en el temple amb el cap descobert, o a la que porta simplement penjat al clatell un velet o gasa transparent i no va coberta amb un espès vel fins dalt del front".

30.- **FESTEJAMENT.** Escriu una joveneta: Si jo no puc demostrar el meu amor al meu promès més que amb una estreta de mans o cosa semblant, es refredarà, em deixarà...

-- Tot lo contrari: precisament amb aquesta enteresa lograrà vostè la major confiança i respecte del promès seriós; així s'anadonarà ell de què, quan vostè estigui fermada a ell mateix definitivament pel matrimoni, serà seva realment i de ningú més. Ω

Per la transcripció:

Gabriel Pieras Salom
(de la revista Lloseta)

Un igbo parla de Biafra

Se que, almenys, a Biafra (la nació del Sud-est de Nigèria esclafada pels militars hauses que controlen l'Estat) hi ha un grup clandestí anomenat **Freedom for Biafra** (Llibertat per Biafra), dut per un misser qui lluità també per Biafra durant la guerra del 1967-70. Aquest grup no ha pas aconseguit de mostrar la seva existència a causa d'un problema de finançamemt i de repressió: si rep diners, la repressió estatal cauria damunt els finançadors.

Fem una crida als grups independentistes catalans a ajudar-nos a llançar un primer moviment. Podeu adreçar les vostres lletres (en anglès o en català) amb idees, suggeriments, donatius, contactes, etc... a la bústia postal 1.171 de Castelló de la Plana 12005, Plana Alta.

Aquest misser rebutja la violència i vol resseguir una via cívica i diplomàtica no violenta. És una home amb una fe ardida en la llibertat i igualtat per a Biafra, avui enganyada i oprimida.

Segurament Biafra és com Catalunya. El petroli és el poder econòmic de Nigèria, però es troba concentrat en Biafra. Les refineries han estat però emplaçades en terra hausa, al nord musulmà. Tot el control i beneficis del petroli van a mans hauses, els egonis del delta del riu Níger no reben res, sols un 20% dels projectes de desenvolupament. Han creat una bona xarxa de carreteres al nord mentre a ca nostra no tenim bones comunicacions i, si en volem, les hem de pagar amb diners nostres. Els hauses tenen educació gratuïta, mentre a ca nostra tota l'educació és carissima des de primària (la UNICEF, a més, subvenciona la islamització dels col.legis cristians). I tot així. Els hauses són amos i senyors, però els igbos de Biafra no tenen res. **c/o Bob.** *Bustia Postal 1171 Castelló 12005.* Ω

Comunicat de premsa

9 de Maig, Dia d'Europa

El **Tractat de la Unió Europea**, signat el 7 de febrer de 1992 a Maastricht, proposa la construcció d'una **Unió Econòmica i Monetària** i també una **Unió Política** centrada en una major democràcia, més eficàcia, més solidaritat interna, més solidaritat exterior i més equilibri.

En aquest marc, però, no es planteja la necessitat de suprimir les actuals estructures d'Estat que engloben diverses nacions en la majoria dels casos. Així, difícilment resulten assumibles els grans objectius de la solidaritat i de l'equilibri, ja que la realitat dels estats plurinacionals ens mostra que es troben constituïts per una nació central dominat i d'altres nacions perifèriques (entre aquestes els Països Catalans) subordinades a una voluntat externa que els impideix esser solidàries (l'espoli no té gaire a veure amb la pròpia voluntat de l'espoliat) a la vegada que genera greus desequilibris en els àmbits de decisió política: només els governs centrals (defensors de la nació dominant en el si de l'Estat, no ho oblidem) tenen veu i vot en les decisions que afecten el conjunt de les nacions de la Unió Europea.

La nació catalana necessita per a la seva pròpia supervivència comptar amb poder d'intervenció i de decisió propi i directe. En aquest sentit, les nostres característiques ens situarien en una posició semblant a Noruega, Suècia, Finlàndia, Dinamarca, Holanda, Luxemburg, Irlanda, Portugal o Àustria, és a dir, una clara majoria en el si de l'actual Unió Europea, en contraposició a l'actual model on impera la voluntat d'Alemanya i de França principalment, amb Espanya, Itàlia o la Gran Bretanya en un discret segon pla i que comporta greus injustícies per a les nacions més petites, sobretot si són políticament dependents (com és encara el nostre cas) en àmbits tan diversos com el cultural, el lingüístic, el social o l'econòmic.

Des d'Esquerra Republicana consideram que la construcció d'una Unió Europea realment justa i solidària passa per la dissolució dels actuals estats centralitzats i pel reconeixement de les diferents realitats nacionals com a àmbits de decisió política en tots els organismes de la Unió. Si no és així, posam en dubte la viabilitat -a la vegada que la consideram inacceptable- d'unes noves estructures polítiques i econòmiques que reprodueixen (en són clòniques) el model d'uns estats centralistes fonamentats en la injustícia, la supeditació i el desequilibri. Ω

ERC-Mallorca
Àrea de Comunicació

L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). IV part

Mallorquins i forasters en la lluita per la nostra llibertat. Miquel Rigo, Antonio Pizarro, Mateu Horrach, Paulino López: Herois del poble mallorquí

MIQUEL LÓPEZ CRESPÍ, ESCRIPTOR

La història exemplar i heroica de Miquel Rigo

Vaig conèixer la història exemplar i heroica de Miquel Rigo, primer de boca del seu fill Llibert Rigo Díaz que, a mitjans dels vuitanta, era militant de l'**Ateneu Popular Aurora Picornell** del qual jo era Vicepresident i també per notícies que em proporcionaren antics membres del PCE oficial (el recordat company Gaspar Soler i altres afiliats a l'eurocomunisme que liderava en temps de la transició Santiago Carrillo). Tothom coincidia en destacar els importants episodis que, en la lluita per la llibertat dels pobles de l'Estat, havien protagonitzat Miquel Rigo i la seva esposa, Reyes Díaz Fortuny (Ciutat de Mallorca 1914-1967).

Durant els anys vuitanta, malgrat Miquel Rigo no estava gaire d'acord amb les divissions del comunisme institucional (Carrillo per una part amb la seva fantasmal Unidad Comunista, el prosoviètic Ignacio Gallego que, ajudat per l'URSS impulsà el PCPE -a Mallorca prenia el nom de PCPE-PCB i era dirigit per Francesca Bosch, Miquel Rosselló i Josep Valero, entre d'altres-, i el sector que impulsava Gerardo Iglesias, el PCE-PCIB) el vaig veure més d'una vegada en els actes culturals organitzats per l'**Ateneu Aurora Picornell** (campanyes d'informació contra l'OTAN, història del Front Popular o de solidaritat amb els pobles del Tercer Món que lluitaven contra l'imperialisme...)

En Miquel es pogué salvar de la repressió de Falange Española i la dreta mallorquina just per haver pogut sortir de Mallorca

Miquel Rigo -ajustador metal.lúrgic de professió-, era un dels mallorquins que més havien lluitat pel nostre deslliurament nacional i social -juntament amb tants d'altres comunistes, anarquistes, socialistes i republicans dels anys trenta-. En Miquel es pogué salvar de la repressió de **Falange Española** i la dreta mallorquina just per haver pogut sortir de Mallorca un poc abans de l'esclafit del **Movimiento.** Amb la seva esposa Reyes Díaz formaren part de l'expedició de mallorquins que, amb Llibertat Picornell, la germana de la dirigent comunista Aurora Picornell assassinada pels feixistes l'any 37 en el cementiri de Porreres, anaren a Barcelona com a participants de l'Olimpiada Popular. Era el moment en què es preparava l'alternativa de les forces democràtiques i antifeixistes de tot el món als Jocs Olímpics que s'havien de celebrar a Berlín, presidits per Hitler.

Cap al mes d'agost de 1966 Miquel Rigo s'apuntà voluntari en l'expedició del capità Bayo que pretenia alliberar Mallorca del feixisme. Per a poder copsar amb tota la seva plenitud l'importància històrica de l'expedició de les milicies antifeixistes de Catalunya impulsades per la Generalitat (Lluís Companys, el mallorquí Antoni M. Sbert Massanet -fundador, l'any 1927 de la Federació Universitària Escolar [FUE]-, i per la CNT, Estat Català, el POUM, UGT, el PSOE, etc.) caldria consultar les obres de l'historiador **Josep Massot i Muntaner** (especialment **El desembarcament de Bayo a Mallorca**, **La guerra civil a Mallorca**, **Els escriptors i la guerra civil a les Illes Balears**, **Vida i miracles del "conde Rossi"**...). Totes aquestes obres han estat editades pel servei de Publicacions de l'Abadia de Montserrat i són fàcils de trobar a qualsevol llibreria mallorquina.

Miquel Rigo d'incorporà a la columna Llibertat del PSUC i participà, al costat de les Brigades Internacionals, en la defensa de Madrid

Més endavant en Miquel Rigo d'incorporà a la columna Llibertat del PSUC i participà, al costat de les Brigades Internacionals, en la defensa de Madrid. Combaté per la llibertat en els fronts d'Aragó i de Catalunya, travessant la frontera francesa, amb l'exèrcit de la República en retirada el divuit de gener de l'any mil nou-cents trenta nou.

Una de les darreres vegades en què vaig poder parlar amb ells extensament va ser el dia del funeral del destacat militant comunista José Martínez, el 27 de novembre de l'any 1988 (vegeu informació en la revista El Comunista, núm. 5, pàg. 9). Recordàrem els anys difícils de la clandestinitat a Mallorca, les primeres vagues a ciutat en els anys cinquanta... Aquesta petita nota sorgida del record i de l'amistat vol ser simplement un petit homenatge a un dels homes exemplars de la Mallorca contemporània, un d'aquests herois anònims que, jugant-se la vida i la llibertat en els anys tenebrosos de la dictadura, tot ho donarem per al seu poble sense esperar res a canvi.

Antoni Pizarro Delgado (Jérez de la Frontera, 4-I-14/Ciutat de Mallorca 20-XI-88) fuster, soldat de l'exèrcit republicà, membre dels sindicats llibertaris, intentà el juliol de 1936 fer front a la rebel.lió militar

Com explicava Mateu Morro en un article titulat "L´hora dels jutges, la repressió oficialitzada" (Baleares, 12-IX-86): "*els consells de guerra realitzats el temps de la guerra foren una pura formalitat per a embellir l'exercici del terror contra la població... Pels consells de guerra hi passaren les persones més diverses i de les procedències geogràfiques i socials més diferents. Carrabiners, soldats, tripulants de vaixells capturats, però sobretot gent del poble...*". Conclou Mateu Morro: "*Els empresonats, els jutjats i els afusellats són -en una immensa majoria- treballadors*". És el cas d'Antoni Pizarro Delgado (Jérez de la Frontera, 4-I-14/Ciutat de Mallorca 20-XI-88) fuster, soldat de l'exèrcit republicà, membre dels sindicats llibertaris i que intentà, el juliol de 1936 fer front a la rebel.lió militar contra el poble treballador mallorquí. Els seus fills ens han fet arribar alguns dels quaderns inèdits de memòries que ens permeten reconstruir aquells tràgics dies per a les classes populars. Antoni Pizarro Delgado manté estretes relacions amb destacats membres de la Casa del Poble de Ciutat (segurament amb Aurora Picornell i dirigents del moviment llibertari). Preparats per a una possible sublevació militar contra la República, en el moment decisiu, quan Goded proclama l'Estat de guerra, els companys llibertaris i esquerrans d'Antonio Pizarro fan figa. Escorcollada la Casa del Poble per membre de Falange Española, es troben papers comprometedors i el protagonista del nostre article és detingut, vexat, torturat i processat pels rebels.

Mateo Bosch Sansó: un botxí antiesquerrà

En un quadern escrit -ja detingut- en el "Fuerte de Illetas. 22-IX-1938", aquest defensor de les nostres llibertats escriu: "Por los documentos encontrados en la Casa del Pueblo fui detenido el día seis de agosto de 1936, a las tres de la tarde... El juez no se mostró muy amable. En el curso de aquella larga declaración de cuatro horas recurrió al insulto y a las palabras groseras. Me llamó 'mal español'. Más adelante, el día 28 de marzo de 1938 me hicieron el Consejo de Guerra en unión de los dos paisanos que estamos en esta (Fuerte de Illetas) Sebastián P. S. y C.P.R. El juez Mateo Bosch Sansó, Comandante de Infantería, dio lectura a la causa. Intervino un Capitán de Infantería de apellido Morey. En el informe del Juez se me calificó de 'comunista, socialista y anarquista'. Estos tres ideales me los repitió por tres veces en distinta forma. A los otros dos los calificó igual que a mi. El Fiscal, Mulet, solicitó para los tres la pena de treinta años de reclusión perpetua con incautación de todos los bienes... El defensor Raimundo Bosch Cabrera, capitán de Caballería, nos pidió la libre absolución. El Presidente del tribunal era Martínez de Tejeda".

El republicà i destacat militant antifeixista Antonio Pizarro Delgado ingressà en el "Fuerte de Illetas" el 18-VIII-36. El 29 d'agost de l'any 1938 entrava a la presó de Can Mir (actual Cine Augusta) i no hi surt fins el 16 de desembre de 1940. Més endavant -llegint les memòries inèdites que ens han deixat els fills- sabem que Antonio Pizarro -salvat per simple casualitat del tret al clatell, d'una mort anònima a qualsevol cruïlla de camins- forma part dels destacaments de presoners de Formentera (1940-1942). Roman igualment a la presó de València, a la d'Alcoi (1942-1943) i a la de Terol fins el dia del seu indult el 10-IV-1943.

Antonio Pizarro Delgado fou detingut en la mateixa caserna on feia el servei militar sense poder oposar resistència als militars sublevats. Ni la CNT-FAI, ni els socialistes del PSOE-UGT, ni molt manco el PCE d'Aurora Picornell, pogueren fer res, amb les mans buides front els fusells. Amb les primeres clarors del denou de juliol de 1936 el General Goded i *Falange Española* controlaven Palma.

El nucli antifeixista de Santa Maria

L'amic Mateu Morro ha estudiat recentment la història del moviment obrer a Santa Maria del Camí en temps de la Segona República, en el llibre Moviment obrer i partits d'esquerra a Santa Maria del Camí 1931-1936. Sembla que l'existència d'un grup republicà i obrerista a Santa Maria data almenys de la Primera República. Mateu Morro ens assabenta que la memòria popular conservà durant molts d'anys el record d'una manifestació republicana quan es proclamà la Primera República. Per a aquest treball, l'historiador ha consultat un text mecanografiat sobre el "Movimiento Nacional" redactat a partir de converses amb els caps de la Falange. També ha pogut estudiar publicacions com El Obrero Balear i Foch y Fum. Per això sabem que fins al 1919 no es planteja públicament la neces-

EP!!

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA (1950-1970) IV part

de M. López Crespí

Cada quinze dies a L'ESTEL (d'agost del 1997 fins a l'agost del 1998)

Per demanar números endarrerits, telefona al 26 50 05

sitat de constituir una associació obrera a Santa Maria.

Un dels personatges més interessant que analitza en Mateu és Mateu Horrach i Canals, promotor d'aquell intent organitzatiu i fundador de l'agrupació socialista.

En la revista El Obrero Balear de 5 d'abril de 1919 es pot llegir: "El compañero Horrach está haciendo activísimos trabajos para fundar una organización obrera en dicho pueblo, habiendo a tal efecto inscrito su nombre unos 40 compañeros de distintos oficios". Bartomeu Horrach va néixer a Santa Maria el 23 de març de 1898. Després de deixar l'escola ajudà els seus pares en el cafè que posseïen a Can Mort. Com explica Mateu Morro: "Interessat pel socialisme, a Ciutat visità Llorenç Bisbal, el qual li recomanà la lectura de El Capital de Carles Marx". Més endavant col.laborà a El Obrero Balear ajudant a formar un nucli obrerista a Santa Maria. Pel treball abans esmentat sabem que en aquest grup hi havia Jaume Cunill "Xic", Bartomeu Dolç "Barona", Gabriel Amengual "Pereta", Miquel Pizà "Pessiga" i Jaume Oliver "Parró".

Bartomeu Horrach i Canals fou president de la Comissió Gestora del Front Popular i batle (1936) de Santa Maria del Camí

Per la revista El Obrero Balear sabem que el març de 1920 Ignasi Ferretjans va anar a Santa Maria a consolidar l'embrió associacionista que s'hi estava formant. La publicació abans esmentada diu que va anar molta gent a escoltar-lo i s'hi constituí una societat de pagesos i oficis diversos i una societat d'obreres tèxtils (El Obrero Balear, núm. 943, març de 1920).

En parlar de Bartomeu Horrach i Canals (1898-1987), la GEM informa dient: "Polític. Fou col.laborador de El Obrero balear i Foch y Fum. Va dirigir un negoci familiar de begudes gasoses. Fou president de la Comissió Gestora del Front Popular i batle (1936) de Santa Maria del Camí. Detingut l'agost de 1936, estigué tancat al castell de Bellver, a can Mir i, més tard, a s'Espinagar (Manacor)". Com explica Mateu Morro, les primeres repercussions de l'aixecament militar a Santa Maria es començaren a notar el mateix dia 19 quan ja es van veure grups de feixistes armats. Dia 20 de juliol quatre oficials dels "jinetes de Alcalà" iniciaren la repressió contra el poble, on cremaren l'arxiu, biblioteca i banderes de l'agrupació socialista. A Santa Maria foren empresonats uns quaranta afiliats i simpatitzants de les organitzacions d'esquerra. Una xifra molt considerable si consideram les reduïdes dimensions d'aquestes. Els assassinats per la dreta feixista foren: Josep Santandreu Canyelles "Llavurí", pagès; Miquel Cabot Dolç "Bergantet", socialista i picapedrer, afusellat al cementiri de Porreres el 15 de gener de 1937; Joan Tramaullas Pizà "Cabo", carregador del moll, assassinat el 4 de gener de 1937. Quant a Bartomeu Canyelles "Greixonera" i Antoni Oliver Vich, moriren afusellats en el front durant la guerra.

El pare, l'exalferes de l'Exèrcit Popular i expresoner del franquisme fou enviat a Mallorca -concretament a sa Pobla- en la postguerra, un any després de la derrota popular de 1939. Voluntari en la lluita per la llibertat, militant confederal, conegué Durruti, Miguel Hernández, Francisco Galán...

En els meus arxius tenc els documents de la família 'Verdera'; memòries inèdites d'antics presoners del franquisme, de militants esquerrans; fotografies de la resistència i dels darrers anys de la clandestinitat; centenars de cintes, vídeos, llibres, cartes, diaris personals, etc., etc. Entre tot aquest caramull de vivències -sofriments, alegries- del nostre poble, hi ha els dos papers que més estim. Són uns vells documents que em deixà per herència el meu pare, l'exalferes de l'Exèrcit Popular i expresoner del franquisme Paulino López Sánchez. Aquests dos certificats foren emesos pels responsables dels camps de concentració, a Mallorca -concretament a sa Pobla- en la postguerra, un any després de la derrota popular de 1939. El pare, voluntari en la lluita per la llibertat, militant confederal, conegué Durruti, Miguel Hernández, Francisco Galán... (malgrat aquest darrer lluitava amb les unidats comunistes, concretament dirigint la 22 Brigada en la que combaté contra el feixisme el meu oncle José López). S'ha de recordar que a Mallorca, a part dels centres d'internament "clàssics" com la presó provincial de Palma, el castell de Bellver, els vaixells-presó (tipus "Jaume I"), Can Mir, la presó de dones (Can Sales), la d'Illetes, etc, etc, existien nombrosos camps de concentració i diversos indrets de reclusió per a excombatents republicans. Són coneguts per tothom que hagi estudiant una mica la sagnant història de la repressió de la dreta contra el poble l'habilitació dels banys de Sant Joan com a centre d'internament, la possessió de Son Catlar (Campos), el camp de la Regana (a Llucmajor), Capocorb Vell, la possessió de sa Coma (Capdellà)... Aquests tètrics indrets s'obrien per a aprofitar la mà d'obra esclava fornida per les onades de vençuts que anaven arribant a les Illes. S'obriren camps a Felanitx i Manacor, al cap Gros i al Mal Pas (Alcúdia)... El meu pare, a les ordres del capità d'infanteria Agustín Martínez Sánchez, cap del Batallón de Trabajadores número 153 destacat a sa Pobla en els anys quaranta, conegué Can Garroví (posteriorment l'Institut del meu poble), i treballà en la carretera que anava del Mal Pas a la Victòria. La documentació que tenc -els dos documents abans esmentats- em permet, en un exercici d'arqueologia històrico-sentimental saber quasi amb precisió matemàtica el dia que Paulino López Sánchez, heroi de la lluita per la llibertat -com tots els seus companys- pogué sortir del camp i, segurament conèixer mumare, Francisca Crespí Caldés. Na Francesca Crespí era filla d'una de les famílies més conservadores del poble i neboda de l'home fort de la dictadura del general Miguel Primo de Rivera, el batle "Verdera", Miquel Crespí i Pons, el constructor de l'Escola Graduada. Un dels documents diu simplement: "Batallón de Trabajadores nº 153. La Puebla (Mallorca) 11 de enero de 1940. Autorizo a Paulino López Sánchez para que pueda circular libremente por esta plaza sin que se le ponga impedimento alguno". El signa, el capità responsable del camp, José Martínez. L'altre paper, escrit igualment a sa Pobla ("La Puebla" dels vencedors), porta dada de 10 d'abril de 1940 y certifica que: "Paulino López Sánhez, de 22 años de edad, pintor decorador, perteneciente al reemplazo de 1938, ha permanecido prestando servicio en este batallón desde el 11 de octubre de 1938 habiendo observado una conducta ejemplar por demás, siendo uno de los que más se han distinguido por su disciplina, laboriosidad y amor al trabajo. Y para que conste y surta los efectos correspondientes, extiendo el presente, en La Puebla (Mallorca) a diez de Abril de 1940. José Martínez Sánchez, Capitán de Infantería". Ω

Tlf. 55 15 84
Mòbil 989 68 68 97
CENTRE D'ESTUDI DE JUDO
Renshinkan
— LLEVANT MALLORQUÍ —

Miquel Ferrà i Martorell participà en un acte que la Universitat dedicà a la seva obra

Pere Rosselló, Miquel Ferrà Martorell i Joan Miralles parlen dels escriptors mallorquins i de la literatura mallorquina del segle XX.

L'escriptor Miquel Ferrà i Martorell (Sóller, 1940) va esser entrevistat el dijous, 30 d'abril, per alumnes i professor de filologia catalana de la Universitat de les Illes Balears, en el marc d'un cicle dedicat a l'estudi de l'obra dels principals escriptors mallorquins nascuts els anys 40. La iniciativa començà amb el també novel.lista, fa algunes setmanes, Gabriel Janer Manila i consisteix en l'estudi de l'obra dels autors en qüestió i en una entrevista col.lectiva que serveix de colofó al treball. Les converses són enregistrades amb la finalitat de crear un arxiu audiovisual. Per aquest curs 1997-98, les figures literàries de Gabriel Janer Manila i Miquel Ferrà i Martorell, són les que han passat a formar part d'aquest "dossier" especial. En els propers cursos, altres autors seguiran amb aquesta contribució a presentar-se al món universitari de manera personal i directe. Participaren en aquest acte, els escriptors i professors Pere Rosselló i Joan Miralles, que feren una semblança de la vida i obra de Miquel Ferrà. Entre els que participaren en el col.loqui, Miquel López-Crespí plantejà una vegada més un tema que des de fa temps és motiu de debat i que es refereix al paper de l'escriptor en la vida real. Sobre aquest punt, Miquel Ferrà havia escrit el següent: "La crisi de les ideologies, dels ideals, dels valors socials i també la crisi d'idees solidàries o altruistes, que per a molts d'avui en dia és la vanitat de l'esforç en benefici d'altri, ens condueix a l'obra artística de l'art per l'art, de la bellesa per la bellesa, que al cap i a la fi no és més que una forma d'egoisme. Contemplar el "cromatisme divinal d'una floreta" mentre a la nostra esquena es mor de fam una criatura o un nin que víctima de mals tractes familiars es troba a la UVI o aquell altre infant que és víctima d'un pederasta sense escrúpols, és una de les formes més cruels d'egoisme que l'artista, l'escriptor o el poeta puguin patir. Segons els artistes que fan de l'art una liturgia buida de contingut humà i terrenal, el que puguin pintar o escriure les Tereses de Calcuta, els metges sense fronteres o els preveres de la teologia de l'alliberament, mancaran de tot contingut estètic i els trobaran amanits d'un llenguatge bord, profà, pamfletari, indigne i vulgar..."

Tot resumint aquest punt de vista, discutiren també sobre els valors ètics de l'escriptor, els aspectes de la novel.la, de vegades mal anomenada "històrica", la importància del missatge de l'escriptor a través de la forma, els elements que composen les narracions i novel.les de Miquel Ferrà amb una trentena llarga de llibres publicats, les seves obres d'assaig i de literatura juvenil, la influència de la vida pedagògica en la vida literària etc.

Són doncs d'agrair aquests actes de la nostra universitat que acosten els autors i les seves obres als estudiants, així com els respectius idearis i opinions. Ω

RECORDA

Quan hagis llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent

EL PAÍS HO NECESSITA

La Família Graab de Constança acaba d'obrir el **Restaurant la Sirena** al Port de Maó. Despatxen el menjar vegetarià i menjar integral amb poca carn amb menús a 1500 ptes. El senyor Graab ha estat durant 8 anys cap de cuina al Sanatori de Sant Maurice a Suissa i sap molt de menjars saludables.

En Pierro Broutin de Dunkerke i n'Ana Diez de Castella regenten des de fa un any el **Restaurant Pierro** al Port de Maó. Despatxen menús a 1350 ptes. A la carta es pot menjar per menys diners que el menú.

Na Maria Antònia Torra de Barcelona, és tècnic ortopeda. Fa 4 anys que va obrir la **Botiga d'Ortopèdia Tècnica M.A.T.** just davant l'Hospital de la Mare de Déu del Toro de Maó. La senyora Torra duu 27 anys a la professió.

* Fa 7 anys que na Maria del Carme Garcia regenta el **Bar Toni** al carrer de sant Sebastià de Maó.

El gran engany

PERE FELIP I BUADES

Més que un engany és una estafa bestial la que ens fan patir als mallorquins els nostres representants polítics, culturals, religiosos, econòmics, etcètera, els quals ens estan conduint com a xotets cap a l'escorxador i ni allà volen que protestem. No ens deixen protestar ni quan ens roben els mateixos recursos naturals, econòmics, culturals, de desenvolupament, de matèries primeres etc. Ens ho roben tot, utilitzant-nos (el territori i a nosaltres mateixos), com a matèria primera per fer augmentar el seu negoci, el turisme, que ben poc positiu ha esdevingut per els nadius d'aquestes Illes. I ja en duim d'anys aguantant la seva explotació!

Per això, precisament, ens trobam ara amb una illa superpoblada, cada vegada amb manco recursos aqüífers, amb una població immigrant espanyola cada tongada amb més analfabets, "subnormals" i gent de poquíssima cultura i amb tarannà agressiu i prepotent. Aguantam uns imposts extraordinaris en quantitat, que són utilitzats de manera insolidària en carreteres, desaladores, hospitals, escoles etc., sempre fora de Mallorca, quasi mai a les nostres illes. Així dels imposts, que surten del turisme que es produeix sobre les Balears, podem observar, avui mateix, com creix una riquesa ostentosa a Andalusia, Extremadura o Galícia, altrahora comunitats considerades pobres.

Per contra, qualsevol pot comprovar que la comunitat rica de les Illes Balears en realitat és una comunitat pobre amb gran quantitat d'indigents per tot, en els semàfors i carrers, als barris i suburbis per l'estil dels llocs més estridents, els que figuren a les novel.les negres, els de les gran ciutats dels EE.UU., tals com Harlem, Nova York o els barris italians de Chicago, on es veu clarament que són "factories" de delinqüents en tots els estaments, des del consagrat carterista o atracador, fins al juvenil desballestador de cotxes o domicilis abandonats, que s'aprofita de l'anacronisme de les lleis per circular amb "ciclomotoreta" i casc protector per a les seves malifetes. Qui no ha patit extorsions d'algun d'aquests imberbes o no ha trobat forçat el pany del seu automòbil? Això sí, quasi tots ells viven i conviven en barris "forasters" de Son Gotleu, "Corea", "Virgen de Lluc", "Los Almendros", etc. I tots ells són perfectament coneguts de les forces d'ordre públic i per la judicatura. I tots ells pertanyents a la mateixa tribu. La tribu que, atreta pel guany fàcil del turisme, ha recalat a la "nostra" Illa o tal volta ja seria més encertat dir la "seva" Illa.

La illa dels espanyols, alemanys, turistes, carteristes, tinyetes, clavelleres, xorissos etc. De tot hi ha ja a l'illa. De tot menys dels antics i autèntics nadius, els quals, en xerrar, ho feien sempre en mallorquí i eren rics en tot, sobretot en honradesa i generositat, malgrat el seu freqüent analfabetisme i exagerada bonhomia. Avui la generositat i honradesa són armes pobríssimes per defensar qualsevol riquesa, sigui de l'índole que sigui; però, si a això hi afegim incultura i menfotisme, el resultat és obvi: qui ho fa així està condemnat a retirar-se, mà davant i mà darrere, per tapar-se les seves vergonyes. Aquest tal vegada sigui el destí al que estam dirigits els nadius d'aquesta illa, si seguim deixant-nos enganyar per aquests, els nostres representants polítics, que van de "Feria de Abril", o pels religiosos, que ens evangelitzen amb "misas rocieras", o pels ensenyants, que martiritzen un dels nostros (Josep Palou) o pels prepotents, que ens bombardegen amb propaganda de riqueses i desenvolupament, mentre molts de noltros no tenim a bastament per arribar a final de mes, o per aquells que ens volen endolcir amb la demagòcia del seu interés per la nostra cultura i llengua, mentre sotmeten a censura tots aquells que envien a periòdics o emisores notes divulgatives d'una realitat ben distinta de la que ells, oficialment, ofereixen.

En fi, companys, de veres de veres vos dic que aquí i avui vivim a una època negra, molt negra, d'engany i de corrupció. I no esperem res de ningú, sinó només de nosaltres mateixos. Perquè, del fet d'estar ofegats dins l'engany, en som un poc responsables tots: polítics centralistes i polítics nacionalistes. I com digué Jesucrist: "Qui creu que està lliure de pecat, que tiri la primera pedra..." Ω

Insolidaritat bilionaria

PER JOSEP SERRA. PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-MALLORCA

No tenc cap intenció d'escriure sobre futbol, tot i que el fet que l'eliminació del Barça de la copa europea de campions de lliga fos celebrat ben sorollosament pels madridistes (president Aznar inclòs) i ara quan algun barcelonista es mostra favorable al triomf de la Juve és poc menys que un traïdor a la pàtria, un instigador d'un complot judeomasònic contra les essències de la nació espanyola, és a la base de la idea que fonamenta aquest article: la supeditació de la nació pròpia a una altra d'aliena.

I és que no ens hem d'enganyar: els mallorquins (val a dir balears) som mal vists a les comunitats autònomes de llengua castellana no només perquè som uns maleducats (seguim mantenint i utilitzant la nostra llengua catalana després de prop de tres-cents anys de pressió i no ens acaben d'enamorar els toros ni les sevillanes), perquè som antipàtics i poc sociables (massa dedicació a la feina, massa amor al negoci), perquè som poc solidaris (no volem compartir la nostra riquesa). Ens consideren i tracten igual que els principatins i els valencians (per molts d'esforços que facin Matas i Zaplana per desmarcar-se de la catalanitat), i això tant si es tracta d'un mallorquí renegat, d'un independentista, d'un foraster no integrat o un altre de respectuós amb el nostre poble.

Que els prop de dos bilions (amb "b" de burros) que aporta la nació catalana a les arques de l'Estat (a Madrid, òbviament, que és on se celebra l'anual debat sobre el "estado de la nación") no siguin distribuïts per les nostres pròpies hisendes fa que qualsevol comunitat que es beneficiï de la nostra aportació vegi aquesta com a producte de l'obligació i de la benevolència del govern central, no com una mostra de solidaritat per part nostra, malgrat que ja fa anys que els diputats nacionalistes ploriquegen a Madrid perquè s'inclogui la balança fiscal autonòmica en el discurs polític. Els doblers els posam nosaltres, que ho sàpiguen i així ho valorin: és de bona educació no mossegar la mà que t'alimenta.

Però no és només això, ja que ni tan sols podem decidir amb qui volem ésser solidaris (en funció de les necessitats reals) i amb quina aportació. La constitució espanyola ja va preveure la impossibilitat d'establir pactes bilaterals entre comunitats autònomes al marge de la tutoria i vigilància del govern central. "Atado y bien atado", de manera que bona part del que ens espolien s'inverteix en infrastructures a Madrid (metro, autovies lliures de peatge, tren ràpid Sevilla-Madrid,...) o allà on els interessos polítics es consideren prioritaris per al propi benefici de la capital d'Espanya i la política jacobina.

Nosaltres seguim patint el fet insular, però això no és tradueix en un reconeixement d'unes necessitats especials que tenen uns costos molt elevats de caràcter sanitari, educacional, de transports, de comunicacions, de manteniment de l'equilibri ambiental, etc, sinó que l'única opció que ens deixen per millorar la nostra situació és la d'augmentar els nostres ingressos mantenint estable la racció misèrrima que ens tenen assignada. Una mort lenta.

Nosaltres estam arriscant tot el nostre patrimoni en un procés de final incert: sabem que tenim un present econòmicament decent, però no podem dir el mateix del futur, ja que estam consumint el territori, enterrant la cultura i renegant de la llengua. Sense res a canvi. No ens estam jugant bous i esquelles, estam regalant la disponibilitat d'uns recursos que ens podrien resultar vitals en un futur no gaire llunyà. Ω

Indolència, nigligència, desídia, panxacontentisme

PER RICARD COLOM

"Hom es dedica a desitjar en veu alta allò que no s'esforça pas mai per atènyer".

(Noel Clarassó, 1905-1985, escriptor).

"La majoria dels homes són més peresosos que no pas ambiciosos, D'ací el triomf dels imbècils".

(André Emile Herzog Maurois, 1885-1967, escriptor , francès."

"La peresa feliç i assistida de suficiència és l'estat de l'Acontentament. L'home content s'aferra a ses cadenes, pren sos límits per salvaguardes, es fa niu de sa petitesa.

No es pren la feinada de fer mal, i talment passa per bo.

No admira allò que el supera, ni se'n neguiteja. Se'n mofa suaument, i així passa per savi.

(*Preceptes i principis del retorn a l'evidència,* Lanza de Vasto).

"Dormir, estimat Chevalley, dormir és el que volen els sicilians i sempre odiaran aquell que els desperti, ni que sia per afavorir-los amb els més valuosos presents".

"Els sicilians no voldràn pas millorar per la senzilla raó que són perfectes. Llur vanitat és més forta que llur misèria. Cada intromissió d'estrangers, bé es tracti d'estrangers d'origen o de sicilians amb criteri independent trastoca llur deliri de perfecció assolida, corre el perill de torbar llur còmoda esperança en el no-res... Sicília ha volgut dormir... Per què se'ls havia d'escoltar, si és rica, si és sàvia, si és civilitzada, si és honesta, si és admirada, si tothom li té enveja, si és perfecta, en un mot?".

(*El Guepard* del Princep de Lampedusa).

"Però, quina excusa tendràn, qui els perdonarà, quan, no sols ells pateixen gran dany per ser negligents, ans encara són per els altres ocasió d'escàndol, quan el vell no té pas en compte l'edat ni sa fi propera, ni el gran pes de passades faltes, ans augmenta cada dia les mancances i es deve mestre de negligència per els més joves? Digau-me: com podrà aquest home corregir la deixadesa de l'infant o fer posar seny al jove desordenat, ell qui a la seva edat encara no té senderi, ell qui haurà de retre comptes no sols del seu capteniment, sinó també perquè es torna mestre de deixadesa per a altri...?".

(*Catequesis baptismals,* Joan Crisòstom, 340-407, bisbe de Constantinoble i gran predicador grec).

"La natura es troba sempre en acció, i maleeix qualsevol negligència".

(Johan Wolfgang Goethe, 1749-1832, escriptor alemany).

"L'accídia és deixadesa de l'ànima; i és deixada l'ànima malalta per amor als plaers". 3:51).

"El negligent és venut a molts amos i es comporta com els qui el menen". "Et considera com a amic en temps de pau, però en temps de prova et combat com a enemic". 3:60-61).

"La causa dels pensaments maliciosos són les maldats; de les maldats; la de la desobediència, l'engany de la percepció sensible; i la d'aquest engany, la negligència de la ment per la pròpia seguretat". (3:83).

(Talasi de Líbia, s. VII, a *Centúries).*

"On no hi ha esperança, no pot haver-hi esforç".

(Samuel Johnson, 1709-1784, escriptor anglès).

"L'home pretén allò millor sense donar el superior de si mateix".

(John Baines).

"Perquè us he cridat i heu dit que no... quan vindrà com un temporal la vostra paor... quan caurà damunt vosaltres l'angoixa i la tribulació. Llavors em cridareu i no respondré pas...

... us caldrà menjar el fruit de la vostra conducta i atipar-vos dels vostres raonaments.

Car la pròpia indolència mata als petulants i la pròpia incúria perd els necis".

(Proverbis 1:22-32, Deu avisa els descreguts saberuts i els panxacontents autosuficients).

"Aleshores el homes gemeguen car no volgueren servir Déu, quant ni servint-lo no poden pas recuperar els danys que han pres per llur negligència. Per ço en un altre lloc és dit: Quan els feria, ells el cercaven". (Psalm 77:34).

(*Regla Pastoral,* cap.12, de Gregori el Gran, vers 540- 604, monjo i papa").

" I tot demanant que li duguessin uns taulers, féu, sens escalfar-se gaire el cap, tres versos sobre l'incert dels bens i mals terrenals, confiats a la fortuna, i la conveniència d'ofegar idees tant tristes en vi de Falern".

(*El Satiricó,* atribuït a Petroni, arbiter eleganciorum de la cort de Neró, mitjans s. I, contemporani als apòstols i st. Pau).

"Hi ha gent qui no és curiosa, però no és per virtut, sinó per un pecat pitjor que la curiositat: per apatia, per deixadesa".

"Un parell de felicitats són concedides als homes: la de tenir un pretext per a no fer res a l'espera de triar i la de persuadir-se que hom gaudeix en el present d'allò que hom cavil.la per al futur. Tu ets, dons, oh projecte, el doble i sant viaró del repòs, la doble escala de la pujada devers l'oci perfecte".

(Giovani Papini, 1881-1956, escriptor italià).

"Allí assegut, amb l'esquena contra un enreixat de fusta, podia guaitar endormiscat el carrer obert, sense que el reconegueren ni el saludaren. Encara les figures de la taula de la vora eren impossibles de reconèixer, mer esbòs d'éssers humans. Llurs veus arribaven peresosament dins la penombra, les veus del crepuscle, envelades de malva, dels alexandrins, que recitaven cotitzacions de bestiar o els peresosos versos de poemes d'amor àrabs...".

Mountolive - Quartet d'Alexandria, Lawrence G. Durrell, 1912-1990, novel.lista britànic nat a l'India.

"Qui defuix l'acció sens apartar sa ment dels objectes dels desigs, no fa sinó enganyar-se".

(Baghabad Gita, s. IV-II a. C., obra sànscrita de l'India.

"Qui obra amb tebior, prop es troba de la caiguda".

(Sant Joan de la Creu, o Juan de Yepes, 1542-1591, místic i poeta perseguit per la Inquisició, a *D'altres avisos).*

"La nostra vida no és tan amatent

que ens inciti a estimar el món:

Llibertats?, drets humans?, mots! Vots insolvents!

En el cel obert veiem com volen coloms;

En l'erma terra nostrada, indolent,

El nadiu presenta la unglada del voltor".

(Rovira i Virgili, escriptor català).

"Quan ten recordis, fes el bé; i el que no recordes se't revelarà. Però no lliuris el teu esperit a l'oblit irresponsable". (cap 60).

"La negligència a fer tot el bé que hom pot fer, és difícilment perdonable; però l'almoina i la pregària poden recobrar els negligents" (cap. 64).

(Marc l'Ermità, s. V a *200 capítols sobre la llei espiritual).*

"Aquell qui sap fer el bé, i no el fa, li es comptat com a pecat".

(Epístola de Jaume, el mig germà del Senyor, 4:17, cap a l'any 40).

"El fatalisme és el sistema de l'apoltronament i, per això, és ben propi de l'home".

(Ferninando C. Galiani, abad benedictí, economista i diplomàtic, 1728-1787).

"No hi ha pas al món cap afer sens interès. L'únic que pot existir és una persona qui no s'interessa".

(Gilbert K. Chesterton, 1874-1936, escriptor anglès).

"No pot mostrar lo món menys pietat

com, en present, dessobre mi, pareix:

tota amor fall (sinó a si mateix),

d'enveja és tot lo món conquistat.

Hom sens afany no vol fer algun bé:

¿com lo farà contra si, amb gran cost?

Cascun cor d'hom jo veig pus dur que post:

Algú no es dol si l'altre null mal té".

(Ausiàs Marc, 77:1-8, gran poeta mestre d'amor, 1400-1459). Ω

Fa 10 anys que en Joan Payeres de sa Pobla va obrir la **Joieria Crestaix** davant l'Església del Carme de Maó.

Fa 16 anys que en Llorenç Nuevo regenta la **Perruqueria Llorenç** a Maó.

Fa 21 anys que el matrimoni Marzo-Pons regenta la **Rentaduria Marzo** al carrer del Duc de Grillon de Maó.

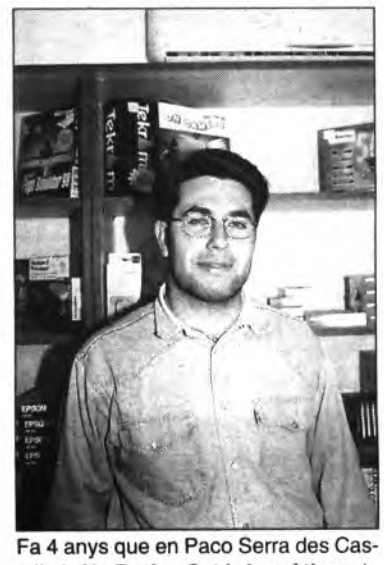

Fa 4 anys que en Paco Serra des Castell obrí la **Botiga Sat Informàtica** a la barriada de ses Vinyes de Maó. El seu soci és en Felip Ortiz

PETITS ANUNCIS

BORSA IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palmanova. Es ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Traspàs fusteria al carrer d'Antoni Rosselló a la barriada de la Soledat de Ciutat. Tlf. 271065

Cerc cases per llogar tot l'any (anys 98/99), amb piscina. Tlf. 864424.

SERVEIS PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanau per en Lluís. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

La Casa Catalana de Mallorca ensenya ball de bot i sardanes. Tel. 753559.

Si vols fer feina amb els àngels, apunta't al "Taller dels Àngels". Informació al telèfon 281642 (Xesca).

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Planxisteria, pintura, mecànica. *Taller San Francisco. Camí de Son* Fangos. Tel. 490314. Es Pil·larí.

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualque vidre trencat, cridau al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netedat i rapidesa. Tel. 771005.

Televisors, vídeos, ràdio-cassettes, els arreglam. Electrònica J. Garcies. C/ Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'en Rabassa.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

PERSONALS

Al·lota de 17 anys s'ofereix per a feina seriosa o per a donar classes d'EGB. Tel. 677727.

Vull deixar d'ésser esclau dels castellans. Cap partit polític m'ajuda a aconseguir la llibertat. Me vols ajudar tu? Telefona'm al 964 531 175. Josep Casalta.

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talleu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al·lots i al·lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n 'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al·lota felanitxera. Som molt independentista, i estic boja pels Sau, pels Ocults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes,29- 07670 Porto-colom.

Senyor seriós i responsable de 53 anys. S'ofereix per cuidar senyor major i atendre'l en totes les seves necessitats. Per entrevista podeu escriure a n'En Carles. C/ Reis Catò-lics,31-07008 Ciutat de Mallor-ca.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz- C/ 2 Volta 31- 07209 Son Mes-quida-Mallorca.

Cerc al·lota fins els 33 anys amb les ungles llargues, romàntica, una femella maca. Escriu-me a: Óscar, C/ Ausías March, 36-6-1 07003 Ciutat.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agradós i simpàtic, desitjaria conèixer al·lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima't i escriu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Estudiant de ciències polítiques de 26 anys. Som independentista andalusí i m'agradaria mantenir correspondència amb independentistes catalans. Antonio. Apartat 74 Sant Femando (Càdis).

Hola! Soc un noi de 12 anys. En dic Josep i soc del Barça. m'agrada el futbol i el bàsquet. Voldria cartejar-me amb alguna persona. Sóc català. Escriviu-me. Josep Chillida. C/ la Bassa, 23 43530 Alcanar (Tarragona).

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escriure'm amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel Gonzàlez-C/ Ansel Calvé, 13, 1º 3º-08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona).

Som un jove de 24 anys, fadrí, cansat d'espanyolistes monàrquiques. Vull cartejar-me amb al.lotes independentistes d'entre 20-28 anys. Som simpàtic, idealista, seriós en temes de parella i català. Prometo respondre. La meva adreça és: Miquel Àngel Rodriguez; Pl. Poeta Juan Boscán, 4-4c; 18013 Granada (Andalusia).

Cerc al.lota sense fills de 22 a 28 anys. Signe Lleó o Sagitari, que sia capaç d'estimar sense traïció. Telefona'm al 512018 dies feiners a partir de les 23 hores.

Fadrí sincer de 30 anys, simpàtic i agradable vol conèixer al.lota formal per una relació seriosa de parella. Escriu a: Sebastià, carrer des Cubells 6, 07660 Cala d'Or, o telefona'm al 657739.

Es passen treballs per ordinador. Perfecció, netedat i rapidesa. Interessats trucar al tlf. 474404.

Atenció: administrativa cerca amigues i amics per a sortides, excursions, i a l'estiu anar a la platja. Bústia Postal 1400-07080 Ciutat.

Cercam músics per a crear una Banda de Música a s'Arenal de Mallorca. Tel. 971 26 17 19. Maties.

COMUNICATS

La Generalitat de Catalunya ofereix a entitats i de franc llibres, fulletons i material informàtic sobre la nostra història nacional. Per rebre'ls, cal enviar una sol·licitud a la Generalitat fent esment de l'entitat, adreça, telèfon, l'ús que hom en pensa fer i el nom complet del qui fa la petició amb la signatura i segell de l'entitat. Molt indicat per a professors d'història, ciències socials, català, centres d'ense-nyament, biblioteques...

Si vols rebre la revista L'ILLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'explotació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la *Fundació per la Pau* (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjamí Planes, CSEM, passatge Miquel Carreres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barce-lona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present dels dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario-Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vlc.servicom-es

Vos recomanam boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs espa-nyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" -Apartat 53- Xàbia 03730 Patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalusa. Podeu adreçar-vos a: LLENGUA (Enseniansa a Dittansia de'la Yenwa Andalussa) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si ques recibir el Puxa Asturias en to casa, y de baldre, sólo tienes qu'enviar la direicion a: Endecha Astur-Puxa. Cai Llangreu, 10, 2º-Xixon 33206-Asturies.

La meva col·lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Paniello-Apartat 139 - 22400 Monsó-Osca.

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniqueu-nos el vostre nom i adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: **http: //www. estelnet. com//lluita.**

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellers de Mallorca, necessitam gent!! Si t'agrada passar-ho bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Feste Casteller!! Vine a veure'ns!! Assagem els dissabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals,10. Telèfon 452414, Isidre.

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Café es Museu. Carrer Guillem Timoner, 10-Felanitx.

Motos Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

A tots els menorquins que lluiten per l'alliberament i reunificació nacional, si voleu rebre informació sobre el Partit per la Independència (PI) i de la seva branca juvenil. Joves independentistes dels Països Catalans. Escriviu a: Maür-Ruben Vinent. Carrer dels Frares,49. Cat-07701 Maó.Menorca.

Animo a tots els independentistes de ls Illes i de la resta dels Països Catalans que solen anar a les festes de Menorca per l'estiu a que ajudin, a més de beure pomada, a fomentar la consciència nacional. Porteu tots el mocador independentista al coll.

Grup folclòric sense gaire pretensions cerca sonadors i sonadores, cantaires i gent engrescada per seguir fent coses. Actuam alguna vegada, no guanyam gaire, però ens ho passam d'allò més bé. Ens reunim els dimecres a les 20'30 al Rafal Vell (Antiga escola). Som gent acollidora. Trucau al 971 505374

Els nacionalistes interessats per un sistema d'intercanvi cultural i turisme alternatiu per a nacions sense estat, podeu informar-vos a: Turisme Alternatiu: Bústia Postal 1.171 Castelló 12005. Es tracta d'un sistema de llarga trajectòria provada arreu del món, molt adabtable i econòmic.

Les persones interessades en les activitats de les Associacions i clubs UNESCO poden adreçar-se a la Federació Catalana de la Unesco: Mallorca, 207- 08036 Barcelona. Tlf. 932534367.

Necessitam persones amb idees i ganes de tirar endavant la nostra llengua i la nostra cultura. Associació la Brúxola. Tlf. 93 4353323.

Coleccionau Fanzines? Voleu saber que fan els/les independentistes del Tarragonès? Subscriviu-vos al Butlletí del Col·lectiu independentista "El Timbaler de Bruc". Per 600 peles el rebreu cada dos mesos durant un any. Bústia Postal, 7- 43893 Altafulla.

Si us interessen les llengues minoritzades de més a prop, adreçeuvos a: **Llengües Vives.** Bústia Postal 5224/08008 Barcelona.

BORSA DEL MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlarem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Comparia cotxe molt econòmic al contat. Tlf. 121123.

VENDES

Venc piano marca TLEYEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pessetes. Tlf. 939 373 151.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL

Nom.....DNI.....

Cognoms.....Tel. .....

ATENCIÓ
- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

RECORDA

Quan hagis llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent

EL PAÍS HO NECESSITA

L'elaboració de pebre bo crearà prop de 100 llocs de treball

L'elaboració de pebre bo i espècies autòctones de Mallorca crearà prop de 100 llocs de treball. Martí Cifre és el promotor i accionista majoritari de l'empresa "Promocions Insdustrials Martí Cifre, S.L." que en breu crearà una nova societat, PIMARC, que s'instal•larà al polígon de Consell i es dedicarà a l'elaboració de Pebre bo i altres extractes vegetals autòctons de Mallorca.

Les obres de construcció de la nau està previst que comencin en breu, si bé ja fa més d'un any que s'està treballant amb els productors d'aquestes espècies vegetals, així com amb tres indústries elaboradores de sobrassada, per definir el producte que s'elaborarà.

La inversió, dividida en dues fases, és de 168 milions de pessetes, una gran part de les quals es destinen a maquinària essent aquesta de disseny exclusiu per a la fàbrica de Consell, ja que són poques les indústries que es dediquen a aquest sector, i més si pensam en les especials característiques de la factoria de PIMARC.

Segons ens explica Martí Cifre, el motiu del projecte és que anys enrere el 100 % del pebre bo consumit per la indústria agroalimentària mallorquina era produït i elaborat a Mallorca. Aquesta indústria va sofrir una forta crisi a causa de la seva poca producció i del seu elevat cost de comercialització enfront d'altres produccions de fora.

No obstant això, existeixen varietats de gran qualitat que poden tenir una demanda suficient i si són tractades de forma adequada i s'indentifica el mercat estratègic. La recent aparició al mercat de la marca "Qualitat controlada" per a la sobrassada de porc autòcton i la denominació específica per a la "Sobrassada de Mallorca" poden constituir un fort impuls en aquest sentit.

Al Polígon de Consell es construirà una planta d'uns 2000 m2 que estarà en ple rendiment uns tres mesos a l'any, ja que la producció de pebre bo es concentra a finals de l'estiu, principis de la tardor, encara que la deshidratació i la mòlta es realitzarà de forma escalonada en base a la demanda existent.

Per a la seva rendibilitat es diversificarà l'activitat de la mateixa, procedint al deshidratat d'altres condiments i espècies autòctones de l'Illa com el romaní, julivert, all, ceba, fonoll, orenga, ... que potenciaran l'activitat agrària i milloraran la rendibilitat de la indústria i de la seva xarxa comercial.

La intenció, continua Martí Cifre, és produir unes 400 tones de pebre bo a l'any, el que suposarà la creació de més de 100 llocs de treball, entre els directes creats a la fàbrica i els indirectes creats per les empreses productores.

En Martí Cifre és Tècnic en Direcció d'Empreses i ha realitzat estudis de Direcció Comercial i Màrqueting en el Regne Unit. Ha ocupat distints càrrecs de responsablitat en el sector privat empresesarial de les illes, sobretotel sector agroalimentari. Ω

Fart

Fart, refard i recontrarefart de tants i tants de **robots** de totes classes que critiquen una i altra vegada als **assassins d'ETA i HB... Sí, són uns assassins que es defensen d'uns altres assassins castellans que els ataquen.**

I jo, perquè m'he de solidaritzar i ser tolerant amb els assassins que venen de fora i amb els traïdors que tenin a casa nostra?

Si soc **català,** perquè he de tolerar que vengui gent de fora a matar-me, a matar els meus fills, germans amics i veïns? I perquè rehostia no m'han ensenyat a ser un assassí com els d'ETA i si, que m'han ensenyat a solidaritzar-me i ser tolerant amb els assassins dels meus?

Estau satisfets de lo bé que heu fet el vostre treball? Bé, això de la satisfacció és un sentiment, i els **robots** no han estat fabricats per tenir-ne de sentiments.

I que diràs als teus nets? *Fui yo que os mató?* O potser els diràs: *No, no fui yo quien os mató, yo solo me solidaricé i toleré que os mataran.*

Ah, i això no va contra la gent de bona voluntat que ha vingut de fora que també n'hi ha molta, i que benvinguda sia. Ω

Josep Casalta i Casesnoves.
Vila Real (Castelló)

RESTAURANT S'HOSTALOT
Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn Torrada
Camí Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'Hostalot

L'ESTEL
EL DIARI DELS MALLORQUINS
SUBSCRIVIU-VOS-HI !!
ANUNCIAU-VOS-HI !!
TEL.: 26 50 05

Dimarts tancat
Ctra. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuïri

RESTAURANTE

c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

TENNIS SON RIGO

Tennis	Squash
Futbol-sala	Volei
Hàndbol	Mini-golf
Petanca	Tennis taula
Cir. footing	Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Sometimes • Palma de Mallorca

CAN TITO RESTAURANT
PEIXOS I MARISCS FRESCS
CUINA MALLORQUINA
c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

SERVEI OFICIAL
SERVIAUTO ARENAL S.A.
Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

Toldos ARAGON
ENVELATS BALCÓ - TERRAÇA - CAPOTES-
ENVELATS PLANS - COBERTORS PISCINA -
LONES - TREBALLS A MIDA
Aragó, 112 - baixos
Telèfon 27 01 00 **07008 - Palma de Mallorca**

Carrer de Manacor, 121-C
Tel. 27 85 18
07007 Palma de Mallorca

Automòbils
PLA DE NA TESA
Compra i venda de vehicles
C/ Weyler, 12 • Tel. i fax 60 04 45 Pla de Na Tesa

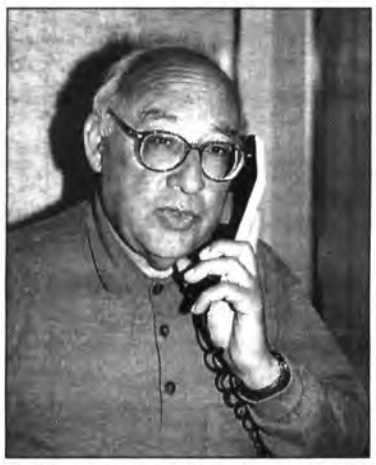

Fa 2 anys que n'Albert Aznar regenta l'**Immobiliària Aznar** a la barriada de ses Vinyes de Maó. Abans, n'Albert va fer feina al sector amb Finques J. Puig durant 25 anys.

Fa 21 anys que en Josep Mª Pons regenta la botiga **Deports Benito** a la barriada de ses Vinyes de Maó. Va obrir la botiga l'any 1972, son pare, en Benito Pons.

Na Magdalena Astovifa de Sant Lluís, regenta des de fa 14 anys el **Centre d'Estètica Magda** a la barriada de ses Vinyes de Maó.

Fa 5 anys que en Jeroni Marquès des Mercadal fa fundar amb na Catalinua Truiol i en Joan Sitjar, la **Impremta Model Gràfic** a l'Avinguda de Menorca de Maó. En Joan Marquès, fou durant 15 anys director de la Companyia de Teatre Nura i president del Cercle Artístic de Ciutadella.

El Club de Judo Renshinkan vencedor del Trofeu Manacor

Més de 100 esportistes respresentant la quasi totalitat dels clubs federats de Mallorca, **Mota, E.D. Mañes, Kodokan, Bellver, Samurai, Judo Pollença, C.C. Màlaga, Hantai (Andorra)** i l'anfitrió **Renshinkan,** foren protagonistes d'aquesta setena edició del trofeu que duu el nom del club organitzador.

Catorze modalitats hi va haver en joc, per kyws, cadell i senior absolut entusiasmaren als presents que envaïren el Palau Municipal d'Esports de Manacor Miquel Àngel Nadal, els quals victorejaren als esportistes durant les tres hores que durà la contesa.

Finalitzat l'acte, tots els medallistes donaren la seva puntuació al seu club. La medalla d'or valia 5 punts, la l'argent 3, i la de bronze 1. El regidor d'esports de l'ajuntament Sr. Gibanel feu lliurament dels premis individuals i per clubs, que quedà de la manera següent: primer club classificat RENSKINKAN 50 punts. Segon Club classificat HANTEI (Andorra) 20 punts. Tercer Club classificat E. D. MAÑES, 17 punts. Quart classificat: SAMURAI, 14 punts. Quint classificat, Pollença, 10 punts.

La classificació individual dels Renshinkan quedà així: Medalla d'or per Maria Elisabet Barceló, Virgínia Zapico, Cristina Martinez, Caterina Sureda i Joan Andreu Martinez. Medalla d'argent per a Mònica Garcia, Maria Antònia Mesquida, Joan Josep Sànchez, Tomeu Albertí, Maria Josep Garau, Maribel Garcia, Oscar López i Martin Lopez Quintero.

Medalla de bronze per a na Teresa Sanxo, Manolo Sanchez, Joan Lluís Gomila, William Tetard, Toni Febrer, Jerònima Morei, Bàrbara Bauçà, Sandra Perez, Joan Toni Moñino i Simó Martí. Les categories reines, es a dir, els cinturons negres foren guanyats per na Carme Prados, na Cati Sureda, an Joan Abdreu Martinez i n'Antoni Besoli. Ω

Redacció

El PSM lamenta la falsa polèmica Hospital d'Inca versus Hospital de Menorca

Per els nacionalistes, els dèficits històrics de despesa de l'INSALUD i la insularitat justifiquen la construcció dels dos hospitals

El grup parlamentari nacionalista recorda les importantíssims diferències entre les inversions de l'INSALUD a les Illes Balears i les dutes a terme arreu de l'Estat espanyol. Segons l'informe **Abril,** per cada balear, l'Estat gasta 10.000 pessetes menys que la mitjana estatal. En una dècada Balears havia perdut 70.000 milions en inversions sanitàries i l'any 1995 la diferència era de 12.000 pessetes sobre la mitjana estatal. Un hospital com el d'Inca costa de l'ordre de 3.000 milions de pessetes (menys de la meitat de la diferència d'un any.

Certament, de llavors ençà s'han fet inversions importants, com l'hospital de Manacor, el de son Llàtzer... però així i tot no es dóna cobertura a les necessitats sanitàries ni s'assoleixen les previsions del Pla Director d'ordenació Sanitària aprovat l'any 1987. El propi INSALD reconeixia, en la memòria de l'hospital de Manacor, que desprès de l'entrada en funcionament de l'hospital de sant Llàtzer encara seria necessària la construcció d'entre 200 i 250 places hospitalàries més.

La necessitat de l'Hospital d'Inca ha estat reconeguda per unanimitat del Parlament i només manca el pes polític del PP Balear per explicar que INSALUD encara no s'hagi compromès. Els nacionalistes recorden que en Pere Rotger, batle d'Inca, deia en pre-campanya que el **ministrable** del PP ja s'havia compromès en construir-lo d'immediat. **Però fa dos anys que el Sr. Romay Beccaria va passar de ministrable a ministre i l'hospital no està contractat!**

El projecte de reformar l'Hospital Verge del Toro de Maó ha fet palesa la necessitat de construir un centre hospitalari de nova planta a l'illa de Menorca degut a l'obsolència de les instal•lacions de l'esmentat centre hospitalari, i convertir aquest centre en socio-sanitari.

Des del PSM no caurem en el parany del debat estèril sobre quin és més prioritari dels dos centres, com, absurdament, es plantejà entre el Palma II i el centre d'Inca, i com sembla que hi ha caigut na Maria Antònia Munar. El fet que les mancances fossin de tal magnitud que ara s'hagin de simultanejar varis inversions a l'hora no ens pot fer oblidar l'existència de ratio objectives en les despeses sanitàries per habitant o les de llits hospitalaris per habitant, que són molt desfavorables a les Illes Balears respecte a l'Estat. Com tampoc es poden obviar dos aspectes extraordinàriament rellevants com són la població soportada o la insularitat.

El que cal és que el PP es comprometi a dur a terme les dues inversions sense demores ni excuses de mal pagador. Ω

Bosco Gomila i Antoni Alorda

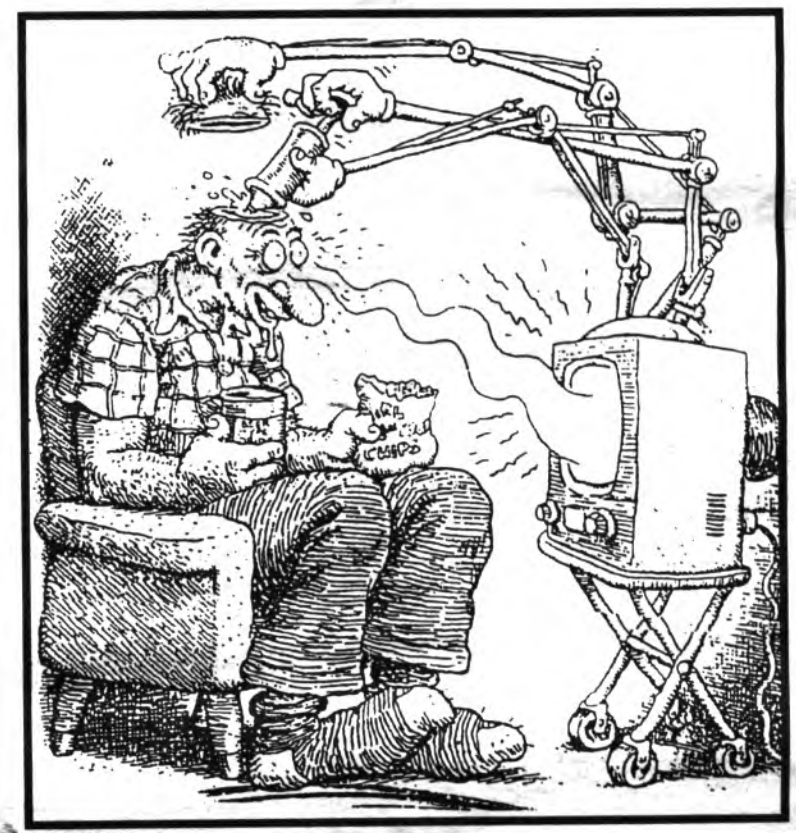

LES AUTORITATS SANITÀRIES NO ADVERTEIXEN QUE VEURE LA TELEVISIÓ PERJUDICA SERIOSAMENT LA SALUT

Fa 6 anys que en Carles Canals, de Ciutat de Mallorca, regenta les dues agències d'enviaments postals MRW a Menorca, una a Maó i l'altre a Ciutadella.

Fa 2 anys que en Ramon Fernandez de Màlaga, regenta el **Café Picasso** a l'Avinguda de Menorca de Maó. És un café decorat amb litografies den Picasso.

Fa 2 anys que na Margalida Pons regenta el **Bar Clips** a l'Avinguda de Menorca de Maó. És un bar del Barça.

Fa 8 anys que en Jordi i n'Eva regenten el **Restaurant sa Parada** a s'Esplanada de Maó. És un local del Barça i la seu del Club de *Petanca sa Parada*.

Servei Renda Àgil '98

ENGUANY, COM UN RELLOTGE.

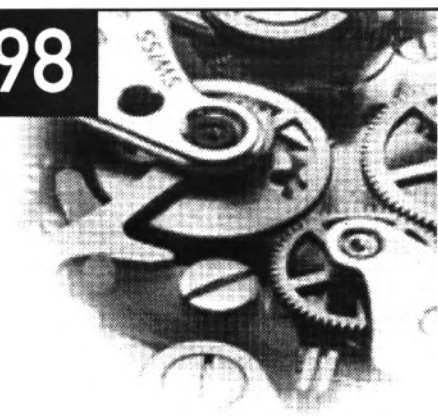

El Govern Balear agilitza, encara més, la *Declaració de la Renda*

DES DE L'11 DE MAIG FINS AL 30 DE JUNY, EL GOVERN BALEAR FA, CONFIDENCIALMENT I GRATUÏTAMENT, LA VOSTRA DECLARACIÓ DE RENDA.

amb la col·laboració de:

L'any passat més de 27.000 residents a les Illes varen comprovar l'agilitat d'aquest servei del Govern Balear.
Enguany posam més mitjans tècnics i humans per oferir-vos la possibilitat de fer la vostra declaració d'una manera encara més ràpida. Si la vostra declaració resulta amb dret a devolució, el Govern Balear n'agilitzarà al màxim el pagament perquè cobreu abans.
Demanau ja cita prèvia. Com més aviat presenteu la vostra declaració, més aviat rebreu, si pertoca, l'import de la devolució.

A Mallorca:
Recinte de Fires i Congressos de Balears. PALMA.
Horari: 09.30 - 14.00 h
16.30 - 19.30 h
Dissabtes: 10.00 - 14.00 h

Recordau: només amb cita prèvia.
Telèfon **900-700 012** gratuït
http://www.caib.es/renda/98.htm

GOVERN BALEAR
Conselleria d'Economia i Hisenda

Colòmbia

D'ença de 1991 els protestants hi tenen el dret de fundar esglésies. Però a Gama, prop de Bogotà, catòlics extremistes calaren foc a una església evangèlica que quedà totalment destruïda, així com tres motos de gent que hi assistia.

Evangelista quètxua assassinat

El pare den Linder era un quetxua dedicat a escampar l'Evangeli cal seu poble, a la selva verge de l'interior del Perú, zona de combats entre l'exèrcit de la dictadura i la guerrilla marxista.

Ell sabia que hi corria perill. Els militars peruans cregueren que era un guerriller i decidiren matar-lo: el feren presoner i el torturaren de manera selvatge. Però ell refusà de declarar-se terrorista. Els soldats li dugueren son fill de 4 anys, i agafant lo del capet es ficaren a tallar-li les orelles. Els brams del nin feren cedir son pare, qui cridà: *Sí, sóc culpable!*. Tot seguit, davant els ulls aterrits d'en Linder, els soldats assassinaren son pare a trets.

La còlera i el perdó

Als sis anys, Linder era a un orfenat. Havia perdut la seva espontaneïtat i no volia jugar, i s'enfellonia en veure cap adult atansar-se-li.

El pastor director de l'orfenat demanava Déu que guarís la sofrença interior del nin.

Un dia el pastor l'agafà per banda i li digué de mirar-lo dret als ulls. Linder maldava per fugir-se'n i les llàgrimes se li saltaren.

A la fi el nin guaità el pastor amb un esguard d'acer. Llavors l'home li féu, amb fermesa i afecte: *Linder, vull que recordis el soldat qui matà ton pare. Imagina't la seva cara, ara.* La tensió pujà en el petit cos, però el pastor seguí parlant-li. *Ara, fica la seva cara damunt la meva!*. Un odi intens brollà de l'esguard d'en Linder. I l'home li digué: *Linder, perdona'm, sisplau, perdona'm.*

El crit de dolor, retingut força temps s'escapolí de la gola del nin. Plorà a llàgrima viva, però foren llàgrimes purificadores. S'abraça al coll del pastor i li pregà: *No m'abandoneu, si us plau, no m'abandoneu mai.*

En Linder sols té 7 anys. Podeu escriure - li a: Red Agape Perú. Bustia Postal 71 Chosica - Lima 15 Perú. Ω

Fa 6 mesos que en Santiago Juanico regenta el **Bar Pizzeria Pans i Pans** a s'Explanada de Maó. Un lloc on se menja a la carta per unes 1.500 ptes.

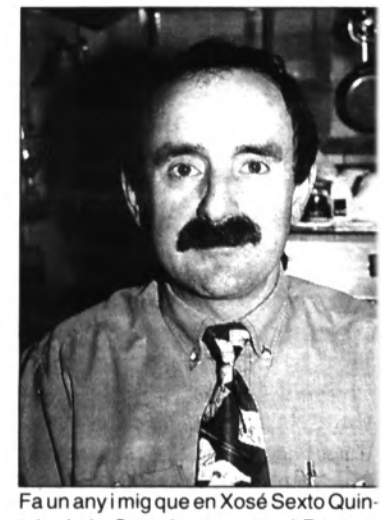

Fa un any i mig que en Xosé Sexto Quintela de la Corunha regenta el **Restaurant Casa Sexto** a l'Explanada de Maó. Despatxa el peix i el marisc de Galícia i el Ribeiro fet pels seus pares a Galícia. El menú del migdia val 1400 ptes., els vespres 2.500.

Fa 14 anys que en Nicolau Sastre de Ciutadella regenta el **Bar d'Alt s'Arraval** a Maó.

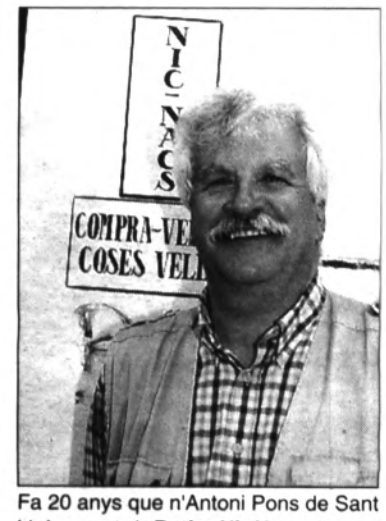

Fa 20 anys que n'Antoni Pons de Sant Lluís regenta la **Botica Nic Nacs** al carrer dels Negres de Maó. Compra venda i restauració de mobles antics.

Aquesta és sa nostra Raó de ser

A "Sa Nostra" no tenim accionistes, per això podem dedicar els beneficis a Obra Social i Cultural: a preservar el medi ambient, a impulsar l'esport, a recuperar les nostres festes i tradicions, a preparar als més joves i fer costat sempre als nostres majors. A "Sa Nostra" la gent de Balears són els principals accionistes

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS
Gent de confiança

CLAVE AMB EL CONHIXEMENT DE LA CONSELLERIA D'ECONOMIA I HISENDA GOVERN BALEAR 15.02.97

A les anguiles de l'ateisme, que rebutgen les comprovacions científiques sobre temes de fe

Estimat anticientífic Joan Quetges (o Clergues?)

Algú deu pensar que tinc fixació per polemitzar. Perdó. Però adreçau unes frases que és millor respondre o aclarir. Sobretot per vos mateix.

L'ateisme és bàsicament una ideologia mecanicista, d'en Feuerbach, que diria Marx (Jo era marxista-ateu alguns anys de jovenet, i em llegí tot això). Ací, devers l'Europa "papista", molts ascendents ideològics de la vella maçoneria i il•lustració es quedaren cecs, en bona part per la foscor de segles d'Inquisició i Imperi.

La maçoneria sud-europea sempre fou molt més revolucionària que no pas la dels països protestants, on la gent ha estat més desperta, científica i desvetllada i s'ha adonat de la demagògia radical d'arrel anticristiana.

Ací al sud la Inquisició no deixà lloc a una evolució tranquil•la de la llibertat de consciència i els nostres camps s'ompliren de les bruixes d'en Goya, els anarquistes d'en Durruti i d'ateus com vós: tot un caramull de tropells filosòfics basats sols en la imaginació de l'home que ha abandonat Déu. *Coprolits* de Voltaire, tals idees.

Vós no sou cap científic ni cap cercador de veritats, ni de la Veritat (no pas com a metafísica tomista, sinó **vital.**) Perquè no voleu prendre-us cap molèstia per comprovar el que diu la ciència i la lògica sobre les Escriptures, el Jesús històric ni res de semblant. Patiu de prejudicis. Entre els científics diuen que un 40% creu en un Déu diguem-ne personal, tot i que molts d'ells també deuen patir de l'ambient d'orgull que sol promoure del cientifisme (la ideologització del la ciència). Així i tot, un 40% creu en un Déu diguem- ne *pròxim,* no metafísic-. El mateix tema dels criptogrames bíblics, *The Bible Code)* ha estat estudiat per molts matemàtics, informàtics, científics i periodistes, sovint d'entrada agnòstics i desconfiadissims, de fama internacional indiscutible. Els ateus solen ser anguiles còmodes carregades de prejudicis: científicament defugen la investigació sistemàtica (els fa nosa de tenir Algú per damunt de llur consciència) amb excuses barates o prejudicis absoluts i metafísics. I políticament són pur verí mortal per a l'arrelament sociològic de l'independentisme (quasi 3/4 parts dels catalans actuals **sí** creuen en Déu) i una desastrosa (i criminal?) inversió de la geopolítica internacional actual. Vaja, pur plutoni ideològic i heroïna en píndoles. De l'enemic? Segur que Madrid ho vol així. I ara parl ja no com a cristià, sinó com a català simplement. USA té *lobbyes* cristians i jueus fortissims.

Per ço copsareu que preferesc infinitament un "papista" a un ateu, en general, Per raons tan **celestials** com terrenals. Hi ha força catòlics actius, connectats, responsables, positius espiritualment i per a Catalunya (malgrat el Vaticà i els seus Ràzingers). Però els ateus **solen** ser *talking-heads,* mitòmans, marginals, doctrinaris, mandrosos, que pretenen descobrir la Mediterrània i adoren llur pròpia ment. D'ací lluir tendència als homenatges i al culte a la personalitat (Durruti, Che, Fuster, Stalin, etc...), segurament. Encara no n'he conegut cap d'útil per el futur de la nostra nació (i mira que alguns sí que n'hi ha, cal nacionalisme nostrat).

Ni m'hi faig tampoc cap il•lusió: jo he estat ateu i sé què és, directament. I també he copsat que Déu no és cap **idea,** sinó força directa en la vida, que crida.

Que un ateu em digui **bo** ja sé que està pensant que sóc mig idiota. O idiota del tot. Me'n fum, això si. De bo, sols n'hi ha un, però: Deu. Sols les superficials fantasies humanistes (de vegades són tòpics catòlics) són tan ingènuament triomfalistes com per dir **bo** a algú.

No sóc exactament **luterà.** Luter fou un home bàsicament medieval, però fou empentat pels esdeveniments (la Providència) a inaugurar la Modernitat mental : la llibertat de consciència en allò més sublim i decisiu i tràgic, la fe. I, de la fe, cap avall, s'escolà aquesta llibertat. Potser en política, Luter volia tornar al cristianisme més pur. Hi tenia pelut i, a tant no arribà. Afegir etiquetes al nom **cristià** és sols ideologia o religió eclesial. Car l'únic cristianisme que val és el de Crist (viu): una Persona, no pas cap **religió.** Ço diferencia el Cristianisme genuí de les altres religions (vaticanisme inclòs), **basades en compliments de ritus.**

Afegir noms a **cristià** són picabaralles postcristianes.

Si Luter no parlà contra els descreguts és car llavors no piulaven,. Més aviat s'organitzaven al voltant de la bruixeria i coses semblants (el satanisme és, bàsicament un corrent filosòfic **ateu).** Les supersticions "papistes", i el futurisme social (anarquisme-marxisme) aliat a l'ateisme, són les dues cares de la mateixa moneda, la de l'Anticrist (ianisme), que porten a guerres civils com la de 1936-39. Veig amb pessimisme com la Conferència Episcopal Espanyola se'n va cap a la dreta, i com la gent s'allunya cada volta més de l'amor d'en Llull, a causa del materialisme i la comoditat. De nou, el mal camí ja recorregut en altres etapes històriques. No pot acabar bé, ja ho veureu: és pura decadència cega.

Per fi, Déu mateix parla de l'ateisme:

"Altiu i sens escrúpols, exclama : "Déu no compta per res"" *(Salm 10:4)*

"Pensen dins d'ells els insensats: "Déu no és res"" *(Salm 14:1).*

"Aquest poble ha renegat del Senyor, Ha dit: "Ell no és res! No ens passarà cap desgràcia...""" *(Jeremies 5:12).*

N'hi ha, d'ateus, qui potser es pensen que és pensament molt modern. Sols són a la boca de l'infern. Cordialment. Ω

Ricard Colom

Les petges de Déu

"La religió revelada a Occident és, sens dubte, essencialment divina i la més rica en veritat que hom pugui concebre, però tal veritat, mancada d'amor a la saviesa, roman isolada dels qui han menester d'unir-s'hi. La fe, la devoció, el saber, la caritat, la justícia, el coratge i la bona voluntat no falten en aquells països (Orient, tercer Món) més que arreu, però allò que sí que hi manca força és la direcció. Aquestes gents han menester d'unir allò que creuen, pensen, senten, volen i fan. I si no ho uneixen, tot fa figa, al cim de totes les empreses no poden trobar sinó el fracàs".

Lanza del Vasto a *Pelegrinatge a les fonts,* sobre el seu viatge a l'Índia a les acaballes dels anys '30).

"Entre les meravelles del món i l'angoixa dels cors humans, l'esperit ha relligat aquest lligam anomenat religió".

(Llança del Vast, *Principis del retorn a l'evidència).*

"L'essència del cristianisme és l'essència de les religions superiors com a classe, encara que per a distints ulls aquestes diverses finestres a través de la quals penetra la claror divina dins l'ànima humana , poden tenir distint grau de transparència o bé diferenciar-se segons els raigs de llum que deixen passar".

(Estudi de la Història, Arnold Joseph Toynbee, 1889-1975).

"Les altres religions, com les pagaines, són més populars, car són totes exteriors, però no són pròpies de les gents subtils. Una religió purament intel•lectual fos més proporcionada als subtils: però no podia servir per al poble. Només una religió cristiana és proporcionada a tothom, car s'hi barregen l'exterior i l'interior. Enlaira el poble cap a l'interior, i fa descendir els superbs a l'exterior, i no és pas perfecta sense totes dues coses. Car ha menester que el poble entengui l'esperit de la lletra, i els subtils sàpiguen sotmetre llur esperit a la lletra (en practicar el que hi ha d'extern en ella)".

(Pensées, d'en Blasi Pascal, 1623-1662, científic occità).

"Allà on us gireu, hi és el rostre de Déu".

(L'Alcorà, s. VII).

"Jo he vist passar Déu davant el meu telescopi".

(Isaac Newton, 1642-1727, famós físic anglès i cristià).

"Car l'ira de Déu es revela del cel estant contra tota maldat i injustícia dels homes qui detenen amb injustícia la veritat; car en allò que de Déu és conegut els és manifest, ja que Déu els ho manifestà. Perquè les coses invisibles d'Ell, el seu etern poder i deïtat, esdevenen ben bé visibles d'ença la creació del món, i són enteses mitjançant les coses creades, i doncs no tenen excusa... Tot fent-se dels savis, esdevingueren pocasoltes...".

(L'apòstol Pau a Romans 1:18-20 i 22, hivern 57-58 a la ciutat grega de Corint).

"Déu és l'invisible evident".

(Víctor Hugo, 1802-1885, escriptor romàntic francès).

"Totes les coses són obra
del Gran Esperit. Havíem
de saber que Ell es troba pertot:
als arbres, les herbes,
els rius, les muntanyes,
els animals de quatre potes,
els éssers alats.
I més encara, car més importa,
Havíem de copsar que Ell
Es troba per **damunt** de tots
aquests éssers".

(Poema del Black Elk, indi Lakota).

"Hi ha gent qui detesta qualsevol idea d'un ésser excepcional. Exigeixen als altres d'estar al seu nivell o bé per sota".

(David Herbert Lawrence, 1885-1930, novel•lista i poeta britànic)

"Dis-me;
si de debò creus en Déu
com creus en el foc quan et crema.
Dis-me;
Si és el cel el teu deler
O és veritat a la terra
(...)
Dis-me a cada cosa sí o no
I llavors sabré jo
Quin és el teu credo"

(Lole i Manuel, a la cançó *Dime).* Ω

Per què em vaig fer cristià

PAUL O. UNHA

Era el mes de febrer de 1988. El meu fill acabava de ser hospitalitzat. El diagnòstic era clar: leucèmia! Les esperances de sobreviure eren mínimes. Jo tenia 38 anys. Teniem dos fills: una filla de 12 i aquest fill de 10 anys. Ell era la nineta dels meus ulls!

Jo no creia en res ni tenia cap interès per qüestions religioses. Volia guanyar diners, molts diners per poder gaudir de la vida. Per això en aquells moments, fins i tot vivia allunyat de la meva esposa: ella es va quedar al camp i jo vivia a Seul en una pensió d'una família per tal de tenir llibertat d'actuar i fer diners.

I heus aquí la novetat de la malaltia del meu fill! L'havia fet venir a Seul i l'havia fet examinar en un dels hospitals més cèlebres de la capital. Se m'enfonsà el món. Vaig tenir una crisi horrible de desesperació: el meu fill es moriria i ja no podia fer res. Em sentia totalment impotent.

Aleshores, algunes persones que m'envoltaven, em van parlar de Déu: era per consolar-me. De les coses que puc recordar, sé que em parlaren de la providència, de la gràcia, de la crida de Déu. De mitjans que li són propis... Per què vaig fer cas d'aquestes paraules? Això no ho sé. En altre temps, jo no hauria ni sols escoltat. Però la veritat es que ho vaig escoltar i que em va venir la idea que el meu fill, tal vegada, pertanyia més a Déu que a mi mateix. Era una cosa insensata. I el 8 de març de 1988, per primera vegada en la meva vida vaig entrar en una església: era un diumenge, a la catedral de Seul. Vaig mirar una gran creu i vaig dir a Déu que el meu fill, els meus béns, tot el que em pensava que era meu, no era sinó d'Ell. Li vaig dir que podia fer el que Ell volgués, i que si Ell s'enduia el meu fill, que era seu, jo no protestaria.

Aquest mateix dia em vaig fer inscriure en una classe de catecisme i desitjava que fos ràpid. El meu temps de catecumenat va ser un temps de gràcia com mai no havia viscut: jo passava molt de temps a l'hospital. Em concentrava en la meva família i aprenia a pregar. Em tornava un altre home i vaig arribar a tenir experiències sorprenents. Vaig ser batejat molt ràpidament i vaig prendre el nom de Pau: va ser el 15 d'agost del mateix any. El meu fill, abans de morir, va ser batejat i confirmat el 3 d'abril. Era el dia de pasqua. Un religiosa venia a veure'l regularment per preparar-lo. I l'increïble va arribar. *El meu fill es va curar.* Ara ja ha acabat el seu cicle secundari.

La meva vida cristiana no és tan fervorosa com jo voldria. Deman perdó a Déu per això. Però soc de la meva família, soc feliç i això durarà -no ho dubto- fins a la meva mort. (Pres de la revista *Spiritus).* Ω

1956 - 1996
40 ANYS DE TELEVISIÓ,
40 ANYS DE
MANIPULACIÓ.

"SI NO ANEU AMB COMPTE, ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ, US PORTARAN A ODIAR ALS OPRIMITS, I A ESTIMAR ALS OPRESSORS".
Malcolm X

CAFÈ-BAR JIMMY JAZZ
Carrer del Clos, 53
08700 IGUALADA (Anoia)
Tel. (93) 803 34 26

Fa 34 anys que en Vicenç Marco de Barcelona regenta la **Tapisseria Marco** al carrer des Forn de Maó.

Fa 7 anys que na Margalida Coll de Ciutadella va obrir el **Bar Sant Jordi** al carrer de sant Jordi de Maó. És un bar del Madrid.

Fa 4 anys que na Maricarmen Arias de Granada regenta el **Saló d'Estètica Maricarmen** a la barriada de la Mare de Déu de Gràcia de Maó.

Na Pamela Scales d'Anglaterra regenta des de fa 9 anys l'**Escola d'Anglès** de Maó. Una escola on s'ensenya l'anglès, l'alemany, l'espanyol i el francès.

Plans d'atur i de misèria

Es necessari tirar per avall les imposicions intolerables de la Unió Europea, disposta a destruir els sectors de la producció, un darrere l'altre, a favor d'una mundialització, que no és sinó la dictadura de les multinacionals. En un i altre sector els treballadors s'enfronten amb decisió als plans de la UE que ataquen la producció i els serveis públics. Es indispensable i urgent una acció de conjunt, tan contundent com la determinació que mostren els treballadors en alguns sectors. El Govern i els governs de la UE duen més enfora aquesta política, posant en marxa "plans d'ocupació", que són una autèntica provocació. Aquests plans se basen en les directrius acordades pels governs europeus a Luxemburg i utilitzen l'atur per destruir la reglamentació de la jornada, dels contractes, dels convenis col.lectius, les bases mateixes del sindicalisme i del moviment obrer. Són, doncs, plans que condenen els joves a no tenir mai un autèntic lloc de feina, amb drets i protecció social. Plans d'atur i misèria.

El cas és que els qui pretenen ser dirigents polítics de la classe obrera diuen que el pla d'ocupació presentat per Aznar és insuficient i volen que es posi en entredit, per llei, la reglamentació de la jornada, com han fet altres governs i parlaments europeus. Hi ha un maneig fraudulent de les 35 hores: escudant-se en una suposada reducció de jornada, s'accepta el còmput anual de la jornada: treballar quan convengui al patró sense cobrar hores extres. Això permet que el còmput anual s'estigui acceptant en convenis o en el projecte d'estatut de la Funció Pública.

Estam davant una autèntica campanya antiobrera, que pretén, davant de tot, eliminar la funció dels sindicats, desnaturalitzar-los, i així imposar un retrocés històric al moviment obrer. Es una dèria que cal entendre a la llum de la crisi de les institucions franquistes -escàndols del CESID, GAL etc.-, que es pretenen preservar per sostenir l'Europa de Maastricht i de l' OTAN. En correus, però, en Telefònica, la Funció Pública, les drassanes, l'olivar..., els treballadors exigeixen als seus sindicats que defensin les reivindicacions, que s'atenguin a la comesa per a la qual varen esser posats.

L'acció dels treballadors i dels sindicats no es pot subordinar a la campanya antiobrera dels partidaris de Maastricht i Amsterdam. Els treballadors no poden optar entre el pla d'ocupació del govern francès i el del govern espanyol, perquè això seria elegir entre la pesta i el còlera. Es absolutament inacceptable el pla d'Aznar, el còmput anual de la jornada, i que s'imposi als aturats un treball que no correspon a les qualificacions i als convenis. Que se desvirtuïn les prestacions contributives, que són drets adquirits i lligats a les cotitzacions socials de treballadors i empresaris. Res d'això són mals menors que es puguin acceptar. Res d'això, però, és inevitable. Bastaria que els dirigents de les organitzacions obreres diguessin "no" a aquestes imposicions del tractat d'Amsterdam i de la cimera de Luxemburg, per començar a rompre l'aïllament que pesa sobre els treballadors. Ω

Pere Felip Buades

Destrucció de documents del "Sant Ofici"

"Els documents més *escandalosos* del Sant Ofici foren destruïts. En els 4.500 volums de documentació falta valuosa informació sobre processos, tortures, mutilacions i crema d'heretges.

La històrica visita del Papa a Cuba, eclipsà ahir -escriu el diari El Mundo del 23 de gener- un esdeveniment clau en la història de l'Església catòlica, que en un altre moment hagués tingut un eco molt superior.

Un poc més avant s'esmenta al Cardenal Ratzinguer, prefecte de la Congregació per la Doctrina de la Fe -l'ex Sant Ofici- que digué amb la formal *astúcia discreta* que l'obertura dels arxius permetria *donar llum sobre moltes llegendes que es teixiren sobre la Inquisició.* Fins aquí la notícia del El Mundo.

Hi ha una altra nota que cal afegir que sortí a la revista catòlica *Vida Nueva* del 7 de febrer. En ella s'esmenta altra vegada al famós cardenal. Va dir: *Dels documents conservats en els arxius es veu que la Inquisició no era aquest ens obscur que se pensa, sinó que va intentar frenar els fanatismes.* Va admetre que hi va haver **errors,** però acte seguit els neutralitzà amb una afirmació que **crida al cel** . Referent a la Inquisició va dir: *Se tracte d'una institució molt més humana del que se pensava...*

Com passa sempre en aquest nostre món pervers, genis com el de l'ex **Sant Ofici** , tard o d'hora reben un reconeixement. Un o dos dies abans de pronunciar aquests **fums** aquest home purpurat fou investit doctor **honoris causa** per la facultat de Teologia de la Universitat de Navarra.

Fins quan Senyor... no jutges i venges la nostra sang...? (Ap. 6:9-10). Però els vertaders **premiats** són de veritat aquests màrtirs de Crist, i no els cardenals i botxins d'aquell ofici.

Referent a la data de l'obertura d'aquestas arxius: altra vegada veiem que Roma és una gran mestra en aixecar cortines de fum; aquesta cortina, aquesta vegada es digué **Cuba,** i fou **teixida** amb molta púrpura per a donar **audàcia missionera** *(Vida Nueva 7-2-98)* a n'aquesta visita papal. Només de la conferència episcopal espanyola hi va haver 15 representants... i d'aquesta manera quedà (quasi) perfectament amagat aquest **esdeveniment clau en la història de l'Església catòlica.** Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Ω

Fa 20 anys que en Paco Olmos regenta la **Ferreria Germans Olmos** al carrer de ses Piques de Maó. El seu avi, va obrir aquesta ferreria l'any 1919.

N'Antoni Pons, amb el seu germà Pere, regenta la **Fusteria Pons** al Port de Maó.

Na Raquel del Barco de Valladolid regenta des de fa 6 anys el **Cafè Baixamar** al Port de Maó. Despatxa berenars i copes.

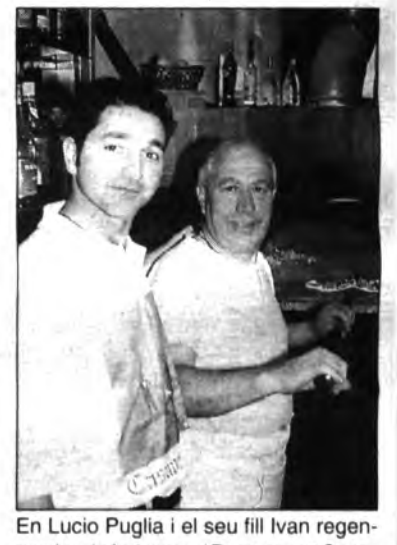

En Lucio Puglia i el seu fill Ivan regenten des de fa 4 anys el **Restaurant Casanova** al Port de Maó. Tenen una bona carta amb pizzes, pastes italianes i peix fresc.

Aquesta és una informació que us ha fet arribar

Ç

ASSOCIACIÓ PER LA LLENGUA CATALANA MATARÓ

A tots els Barcelonistes

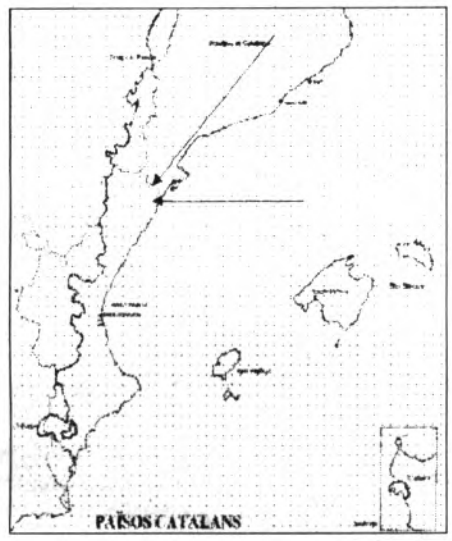

Barça - Mallorca

València 29 d'abril de 1998
Una final catalana

Sabíeu que...?

* La primera vegada que tenim documentat el mot "Països Catalans" per designar el conjunt de la nació catalana data de 1876 i fou escrit pel valencià de Catarroja -a l'Horta de València- Benvingut Oliver i Esteller.

* En la segona meitat del segle XX el mot "Països Catalans" fou popularitzat pel gran escriptor i assagista de Sueca (Ribera Baixa) Joan Fuster, el qual ja en el 1962 arribava a afirmar, fins i tot, que a la llarga hauríem de dir "Catalunya" al conjunt de terres de parla catalana.

* El proppassat dissabte, 25 d'abril de 1998, més de trenta mil valencians varen reivindicar, pels carrers de València, l'existència dels Països Catalans.

* Cada 9 d'octubre se celebra la diada del País Valencià, ja que s'hi commemora l'entrada del catalans a la ciutat de València.

* A la ciutat de València hi ha la Llibreria Tres i Quatre (tres països -Principat, Illes i País Valencià- i quatre barres) al carrer Pérez Bayer, 11. Sense aquesta llibreria (i, *sobretot*, sense l'editorial homònima) no es podria entendre la majoria d'iniciatives cultures catalanes del País Valencià. Per alguna cosa deu ser la llibreria més atacada de tot Europa: entre 1971 i 1978 es registraren innombrables pintades, pedrades i nou atemptats (amb bombes incloses).

* Al País Valencià hi ha una entitat cultural anomenada Acció Cultural del País Valencià (carrer Moratín, 15 de València) que cada any mobilitza milers i milers de valencians en defensa de la llengua catalana.

* Els blavers, és a dir, els que defensen que el valencià no és català, varen ser potenciats per la dreta valenciana, profundament espanyolista i provinciana, durant la transició, per tal de frenar l'existència dels Països Catalans. El potencial humà i econòmic de les diverses regions catalanes unides podien fer -i encara poden fer-ho- trontollar l'Estat espanyol. No cal ni dir que la immensa majoria de "blaveros" no són més que espanyolistes camuflats.

* El català nord-occidental (el parlat a Lleida i a Tortosa) és més semblant al valencià que no pas al català central (el parlat a Girona, Barcelona i Tarragona).

* El català més fidel a la llengua medieval, a la llengua dels nostres avantpassats, és el català de les Illes Balears i Pitiüses.

* Els anys 1995 i 1996 més de 30.000 mallorquins varen sortir al carrer per defensar la llengua catalana.

* Cada 31 de desembre se celebra la festa de l'estendard a Mallorca, en commemoració de l'arribada dels catalans a l'illa el 1229.

* Cada 8 d'agost, des de 1235, se celebra a Eivissa el dia de la conquesta catalana.

* A les Illes els que defensen que el mallorquí, el menorquí i l'eivissenc no formen part del català són quatres gats sense cultura i sense cap pes específic a la societat illenca.

* El proppassat cap de setmana, 26 i 27 d'abril de 1998, més de 5.000 persones es van reunir a Santa Ponça, a l'illa de Mallorca, per reivindicar l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits de la societat illenca, amb motiu de la segona edició de l'*Acampallengua*, que organitzà Joves de Mallorca per la Llengua.

Ç Associació per la Llengua

Senyors,

Un grup de persones de Mataró hem format aquesta Associació per la Llengua i una de les primeres activitats que hem realitzat és l'edició d'aquest tríptic informatiu. La intenció és divulgar entre els "principatins" la realitat de la resta de les "regions" catalanes, una realitat, massa sovint, amagada fins i tot pels mitjans de comunicació del Principat de Catalunya. Ω

Atentament,

Pere Mayans
93 7984943

Fa 16 anys que els germans Lora Buzón regenten la **Botiga Lora Buzón** al Port de Maó.

Na Maria Luz Cayaroja és la germana de l'amo del **Restaurant Estribor** al Port de Maó. Despatxa bons menús casolans i mariners al preu de mil pessetes.

Fa 15 anys que en Vicenç Vallderrama de Catalunya regenta el **Bar Condal** a la barriada de la Mare de Deu del Carme de Maó. És un bar del Barça.

Fa 9 anys que en Quico Tudurí regenta el Bar Ideal a sa Rovellada de d'Alt de Maó.

Fa 8 anys que en Marc Lladonet de Campos regenta **l'Autoservei can Ferrer** a Cas Concos des Cavaller.

En Tomeu Roig i en Miquel Rosselló són els amos del **Taller Rosselló** a Cas Concos des Cavaller.

La Família de can Prim regenta des de fa 50 anys **La serradora** de Cas Concos des Cavaller. A més se serrar soques d'ametller i d'ullastre, fan barreres i mobles rústics.

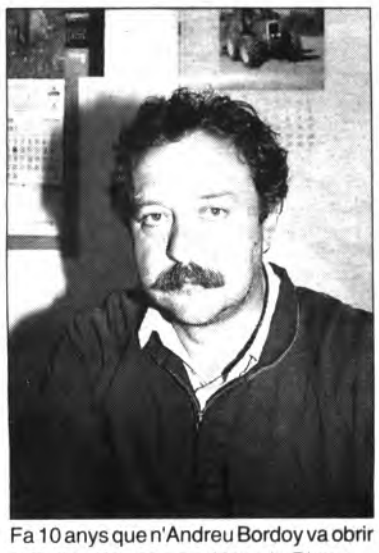

Fa 10 anys que n'Andreu Bordoy va obrir el **Taller Bordoy a** s'Alqueria Blanca.

La prepotència postfilipista

D'Almuina i Borrell "El Chulapon"

Els dos candidats felipistes - de vegades més filipistes que en Felipe. Del PSOE.

L'un és basc, l'altre català. Els dos d'allò més renegat i botifler, per suposat, altrament no haurien pogut trepar tan a d'alt.

Borrell, tot i el seu nom de comte de l'any 1000, és un espanyolista anticlerical d'humil bressol, una mena de versió catalana de Rodríguez Ibarra. Però a Madrid fa 126 anys que no hi ha hagut un president de govern català: des de la primera república.

N'Almúnia és un candidat perfectament àton. Asèptic i desllavassat, hom diria que és un *cyborg*.

En un dels *mítings* preelectorals una energúmena espanyolista del PSOE (sortí per Canal + , la diada de sant Jordi el presentà d'aquesta traça: **Almúnia es vasco coño, pero no lo parece...** Insuperable. **¡Viva la Cibeles!**

Genial. Gràcies per perdonar-los la vida per no ser de la Cibeles, maca. Ara resulta que cal anar demanant perdó, dins el PSOE, segons on hagi hom nascut, Caguèndena, ni que hom decidís on nàixer!

Però ja se sap allò del negret: **Ha-me blanco, ha-me blanco, aunque sea Catalán.** Això és tot just en Borrell.

Cal agrair als jacobins destartalats -con aquesta racista barataque deixin amb el cul a l'aire aquests *federalistes* del GAL i la LOAPA (dels PSOE).

I és que la mona, ni que es vista de seda... I quins mandrilots hi ha...!

Borrell *Cibeles*, el Pinxo Gonella i Malallet guanya

Tenir de cap de l'oposició una català jacobí (un botifler extremat i demagog, amb llengua de destral) és un fet paradoxal.

Les enquestes donen 10 punts d'avantatge al Borrell sobre l'Aznar. Això vol dir que tenir en Borrell com a cap del PSOE és ensems. Bona i dolenta notícia.

Bona perquè:

-Plantarà cara al PP i els empats PSOE-PP col•loquen CiU (i també PNB-CC-BANG) com a àrbitres de la política espanyola.

UN PSC jacobí, no traurà vots a CiU ni a ERC.

Dolenta car:

L'anticatalanisme demagògic tornarà previsiblement a un primer plànol (tot i que sols un terç dels castellans o andalusos són anticatalanistes).

Borrell serà sempre considerat a Madrid com a **catalanot** i, doncs sospitós d'afavorir Catalunya. Així que segur que sacrificarà sa terra a la seva carrera política, com ja ha fet sempre, aquest venut verinós i rabiüt traïdor i botifarra. Ω

Jaume Tallaferro

Auca de la normalització Quan el mal ve d'Almansa a tots alcança

1. Des del temps de Felip quint
fins avui, el segle vint.

2. Nostra llengua hem mantingut
i hem anat fent tururut.

3. Pamipipa i botifarra
al govern central bandarra.

4. Que amb decrets, lleis i sancions
ens negava les raons.

5. De poder-nos expressar
net i clar, i en català.

6. ¿I amb vint anys d'autonomia
hem de veure nit i dia.

7. Com la llengua s'afebleix
i ningú la protegeix?

8. Volem ser un poble normal
per poder viure com cal!

9. Que no haguem de traduir
de la llengua del veí.

10. Quan anem a veure cine
o ens prenem la medecina.

11. O quan al supermercat
ho paguem tot al comptat.

12. Que no som de Déu nosaltres?
Doncs volem fer com els altres.

13. No volem renunciar
a fer vida en català.

14. "El que cal és paciència,
no atemptar a la convivència".

15. Això ens diuen a Madrid
i algun bord i ressentit.

16. ¿I per què no es donen ànsia
i accepten amb tolerància.

17. Que som nació sense estat
que vol viure amb dignitat.

18. I a la llengua ser fidel?
Que no ens prenguin doncs el pèl!

19. I exigim el català
que de bon escoltar fa.

20. Car no és, ni pot ser, no,
cap mena d'imposició.

21. Perquè és la llengua d'aquí,
llengua pròpia avui i ahir.

22. Que perquè ho sigui demà
cal per llei normalitzar.

23. I a qui en dubti jo li dic
que el peix gros es menja al xic.

24. Permeteu-me doncs que acabi
amb allò que deia el savi:

"Cap nació pot dir-se pobra
si per les lletres reneix
Poble que sa llengua cobra
se recobra a si mateix." Ω

Marià Aguiló

Fa 2 anys que na Maria Magdalena Pont és apotecaria adjunta a la **Farmàcia Garcies** a Cala Esmeralda.

Fa 2 anys que na Maria Ferrer de Santanyí és la recepcionista del **Centre d'Assistència Mèdica** de Cala Ferrera. Un lloc on se curen els petits accidents de la platja i de la mar.

En Tomeu Adrover regenta des de fa 20 anys la **Fusteria can Marc a** s'Horta de Felanitx. Són pare, en Marc Adrover va obrir aquesta fusteria fa 70 anys.

Na Mònica Calzetta, nascuda a Bons Aires, d'ascendència genovesa acaba d'inaugurar **Sa Bodegueta** a Calonge. Despatxa menús ben bons a 875 ptes., els vespres, tapes i begudes per sopar.

Nous atacs a la llengua catalana

*El PP i UV imposen el president de la *Real Acadèmia de Cultura Valenciana,* (el màxim estàndard del secessionisme lingüístic) com a vice-president del Consell Valencià de Cultura, òrgan que ha de dictaminar sobre la qüestió de la llengua al País Valencià.

*Un crepuscle anticatalanista valencià convoca, a través del diari ultra espanyolista *Las Provincias* una manifestació de caràcter secessionista.

*La Generalitat Valenciana subvenciona els grups secessionistes valencians amb dos-cents trenta milions de pessetes.

*L'Institut Valencià de Joventut discrimina els grups de música valencians que canten en català.

*El batle de Solsona (El Solsonès) és insultat pels secessionistes valencians en demanar al Papa que empri la llengua comuna de Catalunya i el País Valencià quan faci salutacions multilíngües.

*La Comissió Europea continua posant entrebancs en l'etiquetatge exclusivament en català dels productes alimentaris envasats pel fet de no ésser llengua oficial de la U.E.

*El PP, el president de l'Audiència de Barcelona i la delegada del Govern espanyol a Catalunya demanaren que la retolació dels serveis públics de la Generalitat no sigui exclusivament en català.

*Francisco Campo, secretari general del bisbat de *Barbastro.Monzón* va negar que el que es parla a les comarques de la Franja de Ponent sigui català. Per a respostes: *Plaza Palazio,1, Balbastro (Aragon).*

*Horst Abel, promotor del partit mallorquí *Amigos Alemanes en España*, titllà el català de dialecte. Horst Abel finalment ha deixat córrer la idea del nou partit en no aconseguir prou suport entre la colònia alemanya de Mallorca.

*L'Obra Cultural Balear ha estat durament atacada pel diari ultra espanyolista ABC. El *delicte* de l'Obra és dur 25 anys treballant a favor de l'ús normal del català a les illes i el recobrament de la identitat nacional.

Mentre la Plaça de Cort s'omplia de milenars d'indígenes que plantaven cara per la seva llengua, amb les autoritats del Consell de Mallorca al costat, les autoritats mallorquines del Govern i les del Municipi de Ciutat feien una festa al pati d'armes del Castell de Bellver amb uns centenars de Ciudadanos Europeos, la majoria estrangers, que celebraven el dia d'Europa. A l'hora de votar-los, convindrà de saber qui són els qui van amb nosaltres i els qui van amb els estrangers.

Notes breus

Andorra Televisió ha fet un any. El pressupost és de 50 milions de pessetes

La Internacional Liberal va refusar la petició d'ingrés del partit Unió Valenciana a causa de la seva irracional política lingüística secessionista.

La Fundació Relleu organitzà la jornada "El País Valencià, avui" en el qual es repassà l'actualitat valenciana i es tocà la problemàtica del secessionisme lingüístic.

El Consell de Mallorca ha elaborat un llibre d'estil per ajudar a normalitzar la llengua catalana. Fou encarregat a la Universitat de les Illes.

Gràcies per la propina, de Francesc Bellmunt s'exhibí en català i en espanyol als País Valencià i a Catalunya. Les illes, són de moment impermeables al cinema en català.

TVC fou capdavantera a Catalunya duran l'any 1977.

La Plataforma per la Llengua de la Catalunya Nord fa les seves primeres accions amb la difusió d'enganxines on hom reclama una major presència de la llengua catalana.

Fernando López-Amor Garcia, director general de RTVE, reconegué la unitat de la llengua catalana.

El vice-president del consell Insular de Mallorca, Pere Semblo, va proposar al president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, d'establir convenis en el terreny cultural amb la intenció d'acostar els productes culturals de l'illa a Catalunya.

La Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment reconegudes ha engegat una campanya on denuncia la discriminació que pateix la comunitat catalanòfona a Europa pel fet que el català no sigui llengua oficial. Per adhesions: FOGIR, carrer Costa Brava,7,baixos, 08940 Cornellà del Llobregat (Països Catalans). (de la revista Llengües Vives). Ω

En Miquel Astasio d'Andalusia, pinta paisatges i bodegons a la seva casa de s'Arenal de Mallorca.

Es l'amo del Bar Picasso que se troba a l'Avinguda de Menorca de Maó.

Fa un any que en Ramon Martinez d'Algaida ha obert la **Perruqueria Canina Grooming** a s'Arenal de Llucmajor. Per ara, és l'única perruqueria per animals de companyia de la comarca de s'Arenal. En Ramon és un perruquer diplomat a Madrid per l'**School of Dog Grooming** i desparassita endiumenja, talla els cabells i fa tot allò que es necessari als nostres animalons.

Fa un mes que la Família Llompart-Castell ha obert la **Botelleria Rosset** al carrer de Sant Cristofol de s'Arenal de Mallorca.

GOVERN BALEAR

La Consellera de Foment llança un pla, per crear 1.200 habitatges de protecció oficial

El conseller de Foment Joan Verger, ha manifestat que la seva Conselleria realitzarà, a través de l'Institut Balear de l'Habitatge, un pla que finalitzarà l'any 2000 i que anirà destinat a construir 1.200 habitatges de protecció oficial en tot el territori de la Comunitat autònoma. IBAVI invertirà durant aquests anys 800 milions de pessetes.

El Govern destinarà 4.600 milions de ptes. per millorar la capacitat d'inserció professional

Seguint els objectius de la cimera de Luxemburg, el Govern destinarà 4.600 milions per a la millora de la capacitat d'inserció professional a 1.105 joves menors de 25 anys amb més de sis mesos d'atur, 6.597 major de 45 anys amb més d'un any d'atur i 557 discapacitats.

Un altra dels eixos del Pla d'ocupació fomentarà la igualtat d'oportunitats entre homes i dones. Una de les primeres mesures serà la bonificació total del permís per maternitat amb cost zero per a l'empresari.

Aprovada un despesa de més de 31 milions per a la construcció de la rotonda a Porreres

El Consell de Govern, a proposta de la Conselleria de Foment ha aprovat l'expedient de contractació de la Rotonda en la intersecció de Ronda de Porreres i la PM-502 de Llucmajor a Porreres amb un pressupost de més de 31 milions de pessetes.

També ha aprovat l'adjudicació de les obres d'Accés a Alaró de la C-713, per un total de 122.700.000 pessetes a l'empresa Matíes Arrom Bibiloni i Rubau Tarrés, SA. Es tracta de la creació d'un nou tram de la carretera que parteix de la rotonda d'enllaç de l'autopista, per tal d'evitar passar per Consell. La longitud de l'accés és de 1.787 metres i inclou dos passos superiors: un per damunt la via del tren i l'altre per damunt del torrent Solleric.

Reformes al centre sanitari de Montuïri

El conseller de Sanitat i Consum, Francesc Fiol, ha signat amb el batle de Montuïri Joan Ramonell, un conveni de cooperació per a obres de reforma del centre sanitari per un import total de 6.482.200 pessetes. Aquestes obres consisteixen bàsicament, en la supressió de barreres arquitectòniques a l'edifici, a més de l'habilitació de quatre nous despatxos per l'atenció als malalts.

El mateix conseller, ha signat amb el batle de Selva, Joan Rotger, el conveni que permetrà la construcció i equipament d'un nou centre sanitari a Biniamar per un import global de 20.981.077 pessetes. Aquest centre s'ubicarà a un solar propietat de l'Ajuntament de Selva, al carrer de Sor Margalida de la Passió de Biniamar. L'edifici constarà de dues plantes, amb una superfície de 249,8 m2.

Quaranta federacions esportives ha rebut subvencions per a l'organització de campionats durant l'any 97

La Conselleria d'Educació i Esports va dedicar l'any passat una partida de 20 milions a les federacions esportives de les illes per l'organització de campionats regionals. Les ajudes varien em cinc quantitats diferents: sis federacions han tingut una subvenció de 900.000 ptes; vint de 539500, dotze de 280.000 i tres de 150.000 pessetes.

El Govern Balear aporta 55 milions per a la formació de la Policia Local

El Consell de Govern ha acordat autoritzar una despesa de 55 milions per a l'Escola de Policia Local, gestionada conjuntament per l'Ajuntament de Ciutat i la Conselleria de Funció Pública i Interior. L'Escola ofereix cursos bàsics d'ascens per a oficials, sergents, inspectors i majors, així com cursos d'auxiliars de temporada, seminaris, reciclatges i altres activitats.

L'any 98, els Policies Locals de Menorca i Eivissa rebran formació mitjançant vídeo conferència gràcies al conveni signat entre els Conselleries de Funció Pública i Interior i la de Treball i Formació, la qual cosa possibilita que determinats cursos i seminaris s'imparteixin simultàniament a totes les illes, d'aquesta manera s'estalvien costs de desplaçament i s'optimitzen els recursos humans i materials.

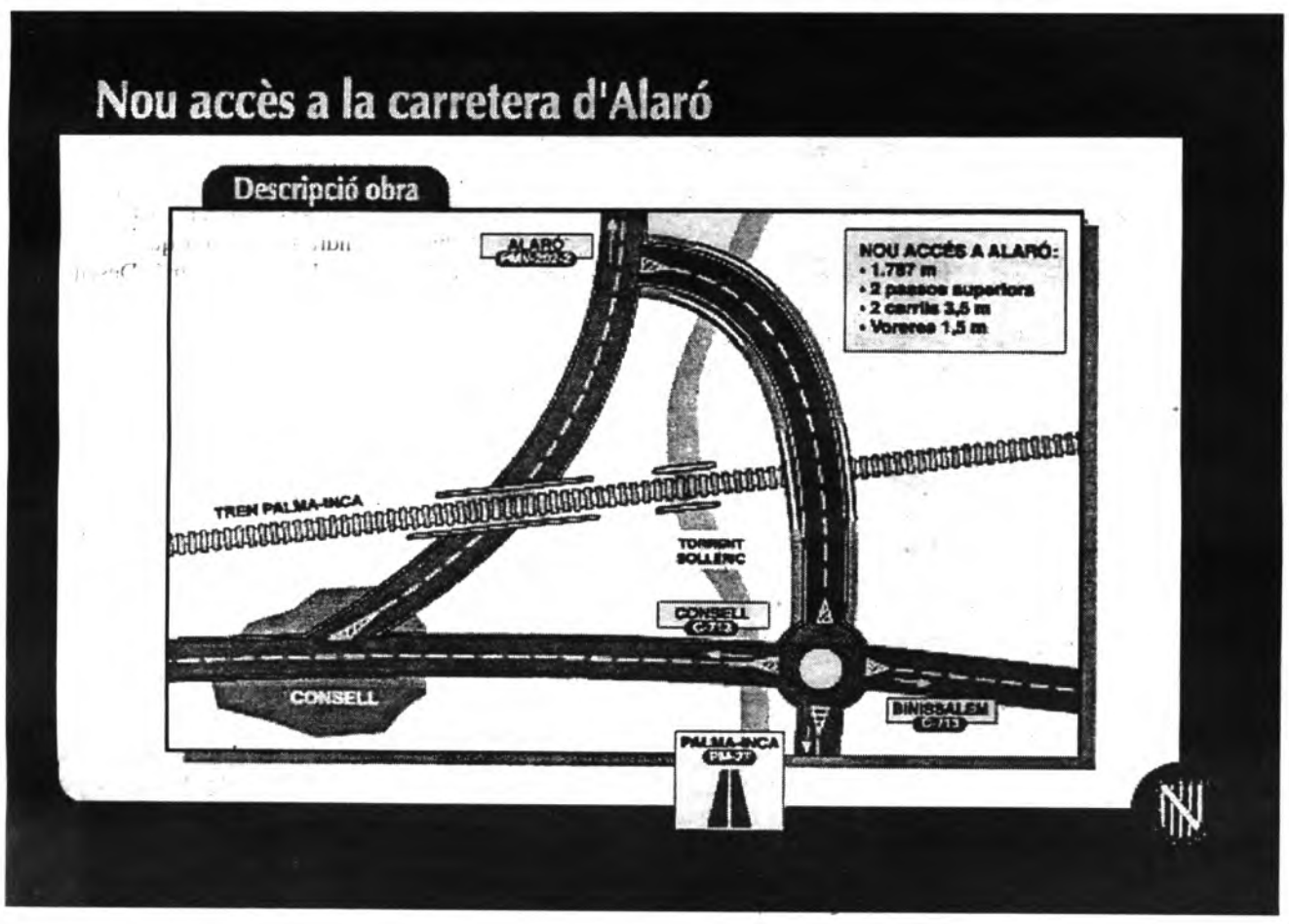

El Govern invertirà 70 milions en la construcció d'un centre de dia per a la tercera edat a Llucmajor

El Consell de Govern, a proposta de la Conselleria de Presidència, ha aprovat l'expedient per a la convocatòria d'un concurs públic per a la construcció del centre de majors a Llucmajor, per un import total de 170.700.000.

Aquest centre, que tindrà una superfície de 1.900 m2., està ubicat entre els carrers Rei en Jaume I, les Monges i la Font, molt prop de l'Ajuntament.

A Felanitx, la consellera de presidència Rosa Estaràs, ha posat la primera pedra per a la futura residència d'ancians, projecte que compta amb una inversió de 744.752.000 ptes. i té un termini d'execució de 15 mesos. Aquesta residència esta adreçada a les persones majors més dependents i que no poden romandre al seu domicili, l'edifici de tres pisos, tindrà una capacitat de 110 llits i la superfície construïda serà de 8.406 m2. Hi podran romandre les persones de Porreres, Felanitx i Santanyí.

La Conselleria de Presidència aporta 11 milions a les obres de reforma de la residència de persones majors de Consell

Les obres se centraran en la construcció de la cuina, així com d'una entrada distribuïdora, un magatzem, vestuaris, banys i un rebost. Aquesta residència té 12 places d'assistits

Posada en marxa del telèfon de cita prèvia del Servei de Renda Àgil del Govern

El Govern balear ha tornat a posar en marxa una iniciativa per participar en la campanya de l'impost sobre la renda de les persones físiques establint un sistema que permeti simplificar els tràmits que han de fer els contribuents per complimentar la documentació i agilitar la devolució dels imports corresponents a les declaracions negatives. Amb aquesta finalitat s'ha signat un conveni amb set entitats financeres per establir les bases dels acords de col•laboració. El Govern, juntament amb les entitats financeres que participen en la iniciativa, aportaran efectius humans, tècnics i informàtics per posar a l'abast dels declarants uns 80 punts d'atenció al contribuent, als quals es podrà complimentar la declaració de renda d'una forma més ràpida, efectiva i còmoda.

Adjudicació de les obres del carril bici a la carretera de ses Salines a Fornells

El Consell de Govern, a proposta de la Conselleria de Foment, ha aprovat l'adjudicació de les obres per a la creació d'un carril per a bicicletes a la carretera de Fornells, a l'illa de Menorca, a l'empresa Auxiliar de Canalitzacions, S.A.. El cost de l'obra superarà el 76 milions de pessetes. Aquest projecte s'emmarca dins la política de la Conselleria de Foment de donar suport a l'ús de la bicicleta dins al campanya d'impulsar el turisme alternatiu a la nostra Comunitat Autònoma. Ω

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA PLENA (XXIII)

La història que la Ministra Aguirre ens vol escapçar, silenciar i segrestar

PER RICARD COLOM -TLF. 964 207607

Abans. 1348: Jacme d'Agramont, metge lleidetà, aclareix que el vocable *àntrachs...* vol dir mala buaynna, no buba negra, segons *vulgar de Cathaluynna (Regiment de preservació de pestilència)*

Anys de la Gran Pesta Negra

Primeries de 1348: Un vaixell genovès duu la Pesta Negra des de Crimea cap a la Mediterrània occidental, comença per Provença i Llenguadoc i va estenent-se en totes direccions: França, Itàlia i_

c. 3-1348: **La Gran Pesta Negra arriba a Catalunya,** des del nord cap a València moriran quasi la meitat dels catalans, o sia, Catalunya no quedarà més perjudicada que la majoria dels altres països europeus. Segons alguns autors, moriran fins els 2/3 dels catalans, segons uns altres, només un 20%

Nit 6.4.1348: A la nit del diumenge de Passió hi ha un avalot popular a València, poc després de l'arribada dels monarques. **El palau reial hi és assaltat i escorcollat, i pot seguit, uns 400 unionistes (juristes, mercaders i menestrals)** dirigits pel barber Gonzalvo, envaxen la cambra reial i obliguen el rei i la reina a ballar amb ells en condicions humiliants en una festa popular improvisada.

Virtualment presoner de nou d'uns altres unionistes, el rei hagué de reconèixer la U.V., depurar els consellers rossellonesos antiforalistes, crear el Justícia de València i designar l'infant Ferran, procurador general del reialme.

5.1348: Comença la **gran mortaldat a València** . València te uns 20.000 habitants, 10.000 Morella i Xàtiva, tot el regne uns 200.000, la majoria moros. Fins a mitjan juny moren a València més de 300 persones diàries, en alguna jornada més d'un miler.

Aconsellat per Vidal de Vilanova, el rei posa els unionistes davant el dilema de mantenir-lo i exposar-lo a la pesta o alliberar-lo. Els revoltats no gosen posar el rei en perill de mort i el deixen marxar a Terol, un dels pocs nuclis monàrquics d'Aragó.

6 i 7-1348. Des de Terol, les forces reialistes són reorganitzades, amb més tropes navarreses i castellanes.

21.7.1348: **Batalla d'Èpila** on els realistes derroten la Unió Aragonesa i fan presoner l'infant Ferran. Fi de la Unió Aragonesa.

7 i 8 1348: **Major virulència de la Pesta Negra a la Confederació:** Saragossa perd unes 300 persones diàries (18.000 morts durant tot l'estiu). A València en moren de 12 a 18.000. A la Plana de Vic, de 16.000 habitants, 11.000 en fugen o moren. A Mallorca la Part forana perd un 23'5% i Ciutat un 4'4% en el període 1343-1350.

1348: La Pesta Negra s'estén per Castella i Portugal.

Com a seqüela de la pesta hi ha **saqueigs a jueries.** Els jueus representen un 6 ó 7% de la població catalana.

El rei s'ha de comprometre a no matar ni mutilar ningú sense sentència del jutge competent, però no ateny d'imposar uns límits semblants als senyors de vassalls. O sia, no hi ha cap poder reial absolut, però **l'oligarquia** (feudal i ciutadana) **si que te poders absoluts al seu camp.**

Finals estiu 1348: El rei entra a Saragossa, on mana executa 13 persones sense judici previ i també confiscació de béns, contra els principals caps de la Unió.

14.10-1348: Convocatòria de Corts a Saragossa. El rei trenca a cops de mall el segell de la Unió, esquinça els seus documents i els fa cremar.

Tardor 1348: La Unió Valenciana ha esdevingut una força cega, dedicada a assaltar i saquejar, com es ara la jueria de Morvedre.

El rei celebra consell a Sogorb i hi aplega un exèrcit important, que adreça cap a Morvedre, amb diferents topades bel.liques.

8.12-1348: El rei derrota totalment els unionistes valencians a **Mislata**

(Horta), tot seguit assetja València, la qual es ret al cap de pocs dies: El rei fa executar els caps de la revolta: 20 són morts (els nobles escapçats, els no nobles, arrossegats i penjats o damnats a beure metall fos de la campana usada per a tocar a revolta). Cal fer esment que la repressió fou més dura amb els revoltats valencians que amb els feudals aragonesos, Però en tots dos casos les victòries reials esdevindran pírriques.

Darreries 1348: La Plana quasi no ha patit la pesta, i Castelló s'ha alçat per la Unió. Un fort exèrcit reial pren la vila, la darrera a rendir-se a l'assalt. També hi ha penjats i degollats entre els unionistes vençuts.

1349: La Pesta Negra ha passat des de França cap a Europa Central i sud d'Anglaterra. Segon zones, moren entre un terç i la meitat de la població com a màxim.

Mor el pintor gòtic italianitzant Arnau Bassa, fill d'en Ferrer Bassa.

El mestre francès Aloi de Montbrai i Jaume Cascalls comencen les tombes reials de Poblet per manament reial.

El Cerimoniós pren tercera muller: Elionor de Sicília, germana del rei de Sicília.

De nou guerra entre Castella i Granada: Alfons XI assetja Gibraltar. Els catalans hi participen amb escàs interès.

Devaluació del florí d'or, com a mesura estabilitzadora.

Jaume de Mallorques, mor a la Batalla de Llucmajor, com a darrer intent de recuperar el seu regne.

1349-1397: La monarquia, enmig grans trasbalsaments, ha de convocar 3 corts generals, 13 principatines i 11 valencianes.

Abans 1350: Han estat encunyades quantitats fabuloses de croats d'argent, sense prohibir l'exportació d'argent ni devaluar-lo front de l'or encunyat pels estats veïns. Situació favorable de la balança de pagaments amb l'exterior.

1349-1350: Una epidèmia de glànola delma l'exèrcit castellà i causa la mort d'Alfons XI el 1350.

Aparcat el projecte d'ocupar Còrsega: entesa amb els Doria. Ω

Procedent de l'Extrem Orient, la pesta negra s'estengué al segle XIV per tot Europa.

Fam al món

Es problema de sa fam
I també es de sa pobresa.
Molta de gent, desatesa,
Gens d'interès hi posam.
Si miram pel tercer Món,
Per tot és, misèria i fam,
La gent, ben magres estan,
D'epidèmies també hi són.
Ben poca benevolència,
Tenim pels necessitats,
Tots estan ben demacrats
No hi en prenem consciència.

Ciutat o Palma ?

Ciutat fou en temps passat,
Ciutat en el temps que ve,
Ciutat ja sempre diré,
Anc que sigui canviat.
Dins la nostra pagesia,
Sempre hem dit Ciutat a Palma;
Decidim-ho tots en calma,
I en bona ciutadania.
Hi ha problemes més urgents
Que es mereixen atenció,
Cal donar-los solució.
Perquè afecten moltes gents. Ω

GUILLEM CRESPÍ DE SA POBLA

Eu ! Europeus!

SANTIAGO VILANOVA

Com tots sabeu, el primer cap de setmana del proper mes de maig es decideix quins estats formaran part, a partir del primer de gener de l'any que ve, de l'EURO. Ja coneixerem, per tant, quins seran més europeus. Sembla que llevat de Grècia (molt pobres els pobres!), de la Gran Bretanya (molt amics dels nord-americans) i, dels suecs (qui ho havia de dir, en temps de les turistes sueques, que ara els guanyariem en allò que pertoca a l'europeitat!), tots els altres hi entrarem. Possiblement Dinamarca es quede fora per voluntat pròpia.

Què voldrà dir això ? En anglés en diuen "one market, one money". Ni més ni menys significa que es posaran en marxa els mecanismes per substituir progressivament la pesseta espanyola per la moneda europea : un sol mercat, una sola moneda. O, si voleu, serem un poquet menys espanyols i serem més europeus. No està malament això; ja ens va bé als valencians.

Però aquest aspecte és la macroeconomia; i a nivell més concret què? Com afectarà les butxaques dels vila-realencs? Pagarem les "vienes" del pa de ca la Garrofa amb euros, el senyor alcalde i jo ? Passarem a cobrar els jornals en euros? Cobrarem les taronges (si és que les podem vendre!) en moneda europea i li pagarem al tallador en euros? Tot aquest tema està molt bé. Però significa també que serem més rics?

Pel que a això respecta a cadascú li anirà d'una manera, clar. Com tot en aquesta vida. Hi haurà persones a les quals la cosa els podrà resultar molt beneficiosa, altres per a les quals els resultarà indiferent i altres que en sortiran perdent. El que caldria, en tot cas, preguntar-nos és si a partir d'eixe moment les empreses practicaran menys la "pilleria"; si els productes que fabriquen tindran una major qualitat; si els diners que destinem a Investigació més Desenvolupament seran més abundants.

El que caldrà veure és si l'educació serà de major qualitat; si l'administració funcionarà millor; si les ciutats seran més netes; si els transports públics funcionaran també amb més eficàcia. Si les empreses i els particulars serem capaços de contaminar menys. Si podrem conservar els boscos; si l'aigua la utilitzarem adequadament. Si les platges estaran més netes... si la desocupació serà menor... si els joves tindran més oportunitats de futur.

I tantes i tantes coses que en definitiva són les que interessen a ciutadanes i ciutadans valencians. No tot és pagar o deixar de pagar en euros. És, sobretot, aconseguir una millor qualitat de vida i una millor distribució de la riquesa. Si ser Eu! Europeus! no significa anar cap ací, tot l'esforç de reducció del dèficit, d'inflació baixa i de totes les altres mandangues no haurà servit de res... i la gent pot arribar a la conclusió que abans vivíem millor. La qual cosa seria sempre un mala conclusió. Ω

LLIBRES QUE CAL LLEGIR

Estiu de Foc: un magistral retrat psicològic de la guerra

MIQUEL FERRÀ I MARTORELL, ESCRIPTOR

(Estiu de foc és el dietari d'una miliciana que va viure el dolorós agost de 1936. Un curt però intens lapse de temps en què homes i dones del POUM, de la CNT, d'ERC i del PSUC, mariners, soldats i voluntaris antifeixistes sense partit, ho donaren tot per defensar la llibertat del poble mallorquí.
Amb un precís i destre pinzell, Miquel López Crespí explora els sentiments, les il.lusions, les esperances i frustracions d'un grup de dones compromeses amb el seu temps i arrodoneix el retrat dramàtic de l'expedició republicana a les Illes)

A Mallorca, els vencedors, explicaven al poble, més o menys emporugit i més o menys indiferent, com havia estat derrotada la "bèstia roja" a les costes de Manacor

Per uns va esser l'Espanya del desastre, per altres, la Revolució frustrada, per als vencedors, la "nova Espanya" nacional-catòlica de la "falange" i de les JONS. Exiliats, morts, mutilats i el règim de les cartilles de racionament, el bloqueig internacional i els morts de fam, tant en sentit literal com figurat. A Mallorca, els vencedors, explicaven al poble, més o menys emporugit i més o menys indiferent, com havia estat derrotada la "bèstia roja" a les costes de Manacor. La fracassada expedició del capità Bayo s'havia perdut, com es diu aquí, per "les bardisses", en una guerra, on a cada bàndol, hi havia el millor i el pitjor de cada casa. Si les dones mallorquines de camisa blava eren el repòs del guerrer, les madrines de guerra i les mans femenines que en nom del "ausente" curaven malalts, cosien uniformes i col.laboraven en la propaganda dels rebels de Burgos, entre els milicians de Porto-Cristo

i Son Servera, altres dones, ho donaven també tot per la causa, també en el paper d'infermera, propagandista i element de combat. Una d'aquestes milicianes és la d'aquesta novel.la, Estiu de foc, personatge que segueix el fil de la narració sense deixar en cap moment que l'acció -desenvolupada mitjançant una prosa vital, rica en tots els matisos de la llengua- decaigui en cap moment.

Amb un llenguatge extremadament treballat, de lèxic enriquit però sense arribar a les brodadures supèrflues, López Crespí ens posa al davant la crua realitat d'aquell estiu

Tampoc no li manca a la novel.la de Miquel López Crespí l'acurada introspecció, el magistral retrat psicològic que analitza aptituds i determinacions, la descripció al detall de l'escenari del desembarcament i la batalla, les fatigues i neures dels expedicionaris. Amb un llenguatge extremadament treballat, de lèxic enriquit però sense arribar a les brodadures supèrflues, López Crespí ens posa al davant la crua realitat d'aquell estiu, tan allunyat, per altra banda, dels estius d'abans i després del conflicte. Però el paisatge és el mateix, la mar és la mateixa, la sorra igual de calenta i la carn femenina, igualment desitjable. Pólvora, dinamita, foc, plom, acer... Heus aquí l'entorn d'una xicota, que com qualsevol xicota, somnia, malgrat la seva granota de miliciana, amb l'amor, la bellesa d'un moment, la calma del cor. Ben construïda, destrament relatada, la novel.la aporta caires nous a una història vella i mai acabada. Pàgines entretingudes, dinàmiques, que ens fan defugir de tota indiferència, amb fabulació realista i cap mot sobrer. Ω

EL PLAER DE BEURE

TOSSAL DE VIDAL
Negre 1997

Tossal de Vidal amb cridà l'atenció per diversos motius. El primer fou l'acurada presentació de la botella; després el fet de pertànyer a una denominació d'origen com la Terra Alta, més coneguda pels seus vins blancs d'alta graduació alcohòlica; i, per últim, que el vi s'ha elaborat, en un 60%, amb Morenillo, varietat autòctona d'aquesta comarca.

El celler Vidal i Vidal, que deu la seva fama a Les Llossanes, un vi blanc fermentat i criat en bóta de roure, l'ha encertada en l'elaboració d'un negre jove, del qual haurem d'estar a l'aguait per veure si els seus successius germans tenen el mateix grau d'encert o bé si ha estat una anyada aïllada, cosa que hom dubta. Voldria destacar que un vi negre jove no té perquè ser millor ni pitjor que un criança, pel senzill motiu de que són dues elaboracions diferents.

El protagonista d'aquestes ratlles prové del cupatge de les varietats Morenillo (60%), Garnatxa, Negra, Cabernet i Ull de Llebre, que després ha fermentat i macerat en tines de roure d'uns 600 libres. El resultat ha estat un vi negre amb reflexos vermells; en nas, presenta aromes d'origen secundari amb sensacions de fruita; en boca és equilibrat i la seva càrrega tànica és bona i de qualitat; el final és net i llarg i hi tornam a trobar les sensacions de fruita. Preu aproximat de venda al Públic: 500 ptes. Cellers Vidal i Vidal, C/ Sant Isidre,48.43782 Vilalba dels Arcs (Terra Alta) Telèfon i fax: 977438152. Ω

Francesc Grimalt

PASSATEMPS

LÒGICA *MENT* Jordi Domènech

Les cinc germanes Bufanúvols van ser convidades amb els seus pares a la recepció de l'ajuntament.
Es van servir sis menes de canapès.
Cada noia va menjar exactament tres canapès diferents.
Entre totes van menjar canapès de les sis menes.
La Cecília no va menjar cap canapè de cogombre ni de llagosta.
La Mercè no en va prendre cap ni d'anxova ni de llagosta.
L'Anna no en va agafar ni de fetge d'ànec ni de cogombre.
La Rosa no va menjar cap canapè de pernil.
La Sandra no va tastar els de caviar.
Cap noia va menjar simultàniament canapès de llagosta i cogombre i tampoc cap noia va combinar el fetge d'ànec amb el cogombre.
Dues noies van menjar caviar, fetge d'ànec i un altre canapè. De la mateixa manera, dues de les noies van menjar cogombre, anxova i un tercer canapè i també dues noies van menjar un canapè de anxova, un de pernil i un tercer de diferent.
Hi va haver una mena de canapè que van tastar quatre noies.
Es van menjar els mateixos canapès de pernil que de caviar.
Què va menjar cada noia?

	Canapès				
	Caviar	Pernil	Llagosta	Cogombre	Anxoves	Fetge d'ànec
Anna						
Mercè						
Rosa						
Cecília						
Sandra						

SÈRIE LÒGICA Jordi Domènech

Sabent que les figures segueixen una determinada regla, quina serà la figura que lògicament continua la sèrie?

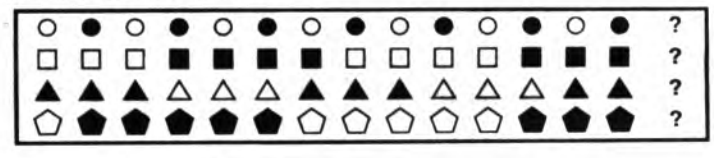

SOLUCIONS

LÒGICA MENT: Anna: anxova, pernil, llagosta/ Mercè: caviar, pernil, fetge d'ànec / Rosa: caviar, cogombre, anxova / Cecília: caviar, anxova, fetge d'ànec / Sandra: pernil, cogombre, anxova.

SÈRIE LÒGICA:

el lleu de tots mereix un respecte
FORA FUMS!

PROU d'IMPOSTOS!
ABUSIUS
:-: Prou de peatges a les autopistes!
:-: Prou a l'electricitat més cara d'Europa!
:-: Prou als telèfons més cars i dolents d'Europa!
:-: Prou a la vergonya de la RENFE!
PERQUÈ MADRID NO ES QUEDI AMB ELS NOSTRES DINERS

ELS MENORQUINS SOM CATALANS
MENORCA ÉS CATALUNYA

CATALUNYA,
EL GRAN NEGOCI D'ESPANYA

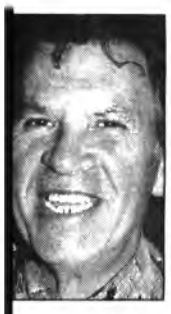

L'esperit republicà

La lluita contra els mites moderns. La salvació per l'escola (I)

EN JOAN QUETGLES, PROFESSOR DE FILOSOFIA

L'escola és un producte social i a l'inrevés. No és el cas que la alitat social d'un país pugui ésser ansformada per mitjà de programes educatius.

El sistema educatiu espanyol tual és una pura creació burocràca. El procés social segueix les lleis òpies del desenvolupament capilista actual. El sistema educatiu e puguin dissenyar uns burócras no altera les condicions dels pros social-econòmic. A la Catalun insular - en plena revolució cial-econòmica - el model esco i els plans d'estudis són quasi èntics als de Segòvia, Càceres o ranada.

Creixement econòmic i sistema escolar són compartiment estancs. A Mallorca, la "indústria"turística en creixement allò que demana massivament no són titulats superiors, sinó treballadors per al sector de serveis: cambrers, treballadors de cuina, personal de neteja, personal de bugaderia i planxa treballadors de manteniment(vidriers, fusters, ferrers, electricistes, picapedrers, llanterners), jardiners, conserges, repartidors (la quasi infinita gamma de repartidors de tota casta de productes i anuncis), missatgers, dependents de comerç, administratius, transportistes, etc. Aquesta és la demanda laboral majoritària del sistema. Al present, les classes populars catalanes continuen aferrades al mite de la salvació per l'escola. S'afirma l'escola com a plataforma de promoció social. Sosté que els joves - inclosos els de les famílies més humils (mite afegit de la igualtat d'oportunitats, tan pregonat pel franquisme) - si tenen condicions naturals i s'apliquen en perseverància a l'estudi, poden accedir al llocs socials de més gran prestigi (això me duu a la memòria al nostre poeta regional, En Josep Maria Llompart, llicenciat en dret, que durant més de quinze anys - o vint - es va autoinfligir la tortura de participar a set concursos-oposició per una plaça de notaria. A la fi, veient que el seu somni era inabastable, es resignà a la plaça de modest administratiu en unes oficines del Ministeri d'Indústria, feina, per cert, de la qual mai en va parlar). No, l'escola no és un instrument pensat per a la formació de ciutadans de la república; l'escola espanyola que s'ofereix respon plenament al mite de la salvació per l'escola. Cada matí, quasi dos milions de nens i joves de tot Catalunya inicien, resignadament - i una petita part d'ells amb entusiasme o amb esperit fortarró - , la litúrgia del mite de la salvació per l'escola(dos milions de joves i quatre milions de pares, hem d'afegir). Les classes populars s'aferren al mite i no volen mirar la realitat social. Però les fredes estadístiques, a la seva cita anual, posen a l'abast de tothom i de manera condensada les dades sobre el mercat de treball , dades que són la negació frontal del mite que ens ocupa. El *Butlletí d'Estadística Balear*, publicat fa uns dies pel Govern, presenta unes dades que mostren quin és el destí laboral per a més del 90 % de joves que ara participen de la litúrgia. Vegem les dades de finals de 1997. Fan així: totalitat de població ocupada, 281.720 persones; de les quals, al sector d'agricultura, 6.600; al sector d'indústria, 32.600; a la construcció, 32.340; a serveis, 210.130. Per suposat, hi ha moltes precisions que fer, cosa que tal volta tractaré a un altre article; però, allò que no admet discussió és la naturalesa malèvola del mite. Allò que preten amagar el mite és que el destí inexorable de la major part d'estudiants és anar engreixar les files de l'exèrcit de treballadors del sector serveis. El mite és malèvol. Consumeix energies, provoca patiments, enfronta constantment els fills i els pares, injecta, traidorament, el sentiment de fracàs, infligeix ferides fondes a l'autoestima del jove... Ω

"Sucedió en Belén", un exemple d'eina didàctica de l'assignatura de religió

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

"Sucedió en Belén" és un llibre ricament il.lust que ens endinsa dins l'ambient de la Palesa ocupada per els romans, justament quan neia el Salvador del món, Jesús de Nazareth.

La dibuixant Lynn Adams és l'encarregada retratar el Betlem de l'època d'una forma amena ivertida per als menuts. Els textos estàn escrits r Muff Singer. Serveix per explicar el signicat del nadal als nens que van descobrint a poc oc, la vida quotidiana d'una aldea jueva a l'èca romana. És un llibre troquelat i adaptat per lots de les operacions concretes, 7 a 10 anys del començament de les operacions formals , 12 anys.

Permet a l'infant descobrir al darrera cada estra un episodi del dia a dia dels habitants la població que va veure néixer el Messies.. rten comerciants,publicans (cobradors d'imstos per a la metròpoli),madones.

... Els autors ens endinsen dins el bullici del mercat i de la gran quantitat de gent que anava i venia per apuntar-se al cens que estaven fent les autoritats polítiques. Per a tal fi el pater familias en aquest cas Josep havía d'anar amb tots els membres del nucli familiar a la ciutat de procedència per inscriure-r-se.

Entre tant, a la Mare de Déu li havia arribat el moment del part. Així es complia la profecia de Miquees (5,1):

"Tu, Betlem, terra de Judà,
de cap manera ets la menor
d'entre les families de Judà, perquè
de tú sortirà un príncep que pasturarà
Israel, el meu poble."

Actualment a les llibreries trobam altres materials didàctics parescuts, com per exemple "la Biblia de los Niños"(aquest seria més bé material de quiosc) , que són una serie de fascicles i videos que expliquen d'una forma amena i entretenguda els episodis de l'Antic Testament i del Nou Testament, molt ben il.lustrats i amb aclaracions que ajuden a entendre algunes curiositats.

Els llibres i contes adaptats a la psicologia evolutiva i infantil, serveixen per que el nin aprengui a apreciar la lectura i ajuden a afiançar i ampliar coneixements ja que un llibre amb moltes il.lustracions sempre serà més fàcil i agradable de llegir per als al.lots de determinades edats, i memorísticament va millor, ja que els conceptes de totes les assignatures que componen el curriculum escolar, sempre quedaràn retinguts millor si s'acompanyen amb il.lustracions o fotografies, sempre seguint el desenvolupament de la comprensió visual i lectora del nen.

El llibre-joquina sempre que se cuida el contingut i el missatge de fons pot ser positiu per al desenvolupament cognitiu, afectiu, i ètic del discent. Ω

No podia anar millor
Poc abans del centenari,
Abril fou un mes de glori
Pel Barça, institució.
En un any hem assolit,
La Lliga i la Super Copa,
De sa Magestat la Copa,
Un passaport cap a Europa,
Que més podem desitjar?
Per tres cops consecutius,
Les Rambles varen estar,
De dalt a baix, col.lapsades
Ben plenes de seguidors,
Que amb el crit de:
Campions!
Al cel senyeres brandaven,
Amb visques al Barcelona,
I també a la nació.
Visca el Barça,
I visca Catalunya. Ω

VICENÇ DE SON RAPINYA

Països Catalans (II)

Els referits a llocs i pobles de Catalunya, ls podríem classificar en tres grups. Uns fan lloança dels seus productes, bellesa atural i virtuts o manera de ser dels seus habitants. D'altres es poden considerar eutres perquè no diuen res al seu favor, erò tampoc cap cosa en contra. I, els que més, ridiculitzen alguna peculiaritat o fereixen la seva gent, encara que umorísticament, basat, quasi bé sempre, en antigues rivalitats dels pobles del veïnatge.

A la font del Llavallol, el que no hi va és perquè no vol.
A la Granadella, cada dia escudella.
A la Muralla del Mar no hi va el ric a passejar.
A la plana de Vic, nou mesos d'hivern i tres d'infern.
A la platja de Fanals, rics i pobres són iguals.
A la Pobla de Segur, l'hivern llarg i l'estiu curt.
A La Riera, cadascú de sa manera.
A La Roca, el sol hi toca.
A les dones de La Riera diuen que no el agrada el vi, però darrera la porta se'l
beuen amb un tupí.
A les voltes dels Encants, baguls, trastos vells i infants.
A Manlleu, qui troba és seu.
A Martorell, carbassots.
A Martorelles, carboners.
A Monistrol, no hi menja qui vol.
A Olesa, bona gent i bon oli.
A Palafrugell, qui abans no mor, arriba a vell.
A Peralta, la guineu hi salta.
A Portbou, la tramuntana s'emporta el bou.
A Puigcercós, aneu-hi vos.
A Puigreig, dona maca i home lleig.
A Rasquera fan cabassos; a Ginestar, cabassoles; i a Miravet, plats i cassoles.
A Rellinàs no hi aniràs, i si hi vas, no hi tornaràs.
A Renau no s'hi entra ni per mar ni per terra.
A Renau qui bé hi sopa, mal hi jau.
A Renau, el llop hi jau.
A Reus enganxen i a Tarragona manxen.
A Reus, per un tanto no diuen res.
A Salou van els de Reus, quan volen rentar-se els peus. Ω

El gran dictador

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

En Franco guanyà sa guerra,
Per que es contrari matà,
Cap mai en va perdonar,
Ni de dreta ni d'esquerra.
El so de seva guiterra,
Per tot el deixar sentir,
Va seguir el seu camí,
Tant des Pla com de la Serra.
Sa consigna que donà,
Es moment que va partir,
Que havien de perseguir,
Tot aquell republicà.
Cap d'esquerra en va deixar,
Socialista o comunista,
Tots escrits a una llista,
A ells se les senyalà.
Sa gent que va despuntar
Dins pintura i poesia,
Destacats dins abogesia,
Ni el músic, no respectà.
Contra sa ciència va anar,
Va voler fer planta nova,
Els llibres vells de s'escola,
A tots los va fer cremar.
Quan va partir, va contar,
Amb militar i es clero,
Amb banquers de alt empleo
Capital no mancarà.
En Marc li garantizà,
Amb dos-centes tones d'òr,
-Podem partir, no hi ha por,
sa lluita se guanyarà.
Amb tant d'or pogué comprar,
Gran quantitat d'avions,
I també molts de canons,
Pels contraris foguejar.
Alemanya va ajudar,
Després Itàlia també,
Els tracte els convingué,
Cap ajuda no faltà.
Aquell que se va quedar,
Cap pecat havia comès,
A ell no ferien res,
Però molt s'equivocà.
S'olor de republicà,
També de socialista,
Sumant-hi es comunista,
A cap se va perdonar.
En Picasso se salvà,
Perquè dins França es trobava,
A dins sa llista estava,
Comunista es senyalà.
La mort pogué esquivar,
Sempre a França residí,
A Espanya mai va venir,
Allà se va inspirar.
Caps visibles perseguí,
sense gens de compassió,
volgué dur sa direcció,
d'això en va presumir.
Als falangistes va dir,
-Teniu tots sa carta blanca,
Varen fer sa gran matança,
D'un mode que no es pot dir.
La ETA va existir,
Se pot dir en aquell temps,
Però tots els elements,
Vivien com el coní.
Cap moment varen sortir
Enarborant s'Ikurriña
Com a llebre de garriga,
Que des trons solen fugir.
A dins cap presó hi hagué,
De la ETA cap tancat,
Varen fer un atemptat,
En Carrero morigué.
Un tal Antic hi hagué,
Que s'ideal ensenyà,
Se'l dugué afusellar,
Aquest final ell tengué.
Fins i tot els generals,
Caps de ses grans Divisions,
Sense grans discusions,
Apagaren sos fanals.
Causant baixes cada quals,
Es gran nombre s'esfumà,
Sa victoria es celebrà,
Quedà en Franco de puntal.
Cap destorb en va quedar,
De sa tan grossa plantilla,
Ell tot sol ho dirigia,
De ningú mai se fià.
Un respecte imposà,
A tot el seu servidor,
Los pegà gran tremolor,
Quan un ordre los donà.
Tot l'exercit popular
Que se va quedar en vida,
Sa graduació perdia,
General i capità,
El càstigs que los donà,
Varen ser bastants feixucs,
En el gran Vall dels Caiguts,
Els compressors manejar.
Molts d'ells se varen matar,
Quan saberen es destí
De feina i fam morir,
Un tret se varen pegar.
Però s'arribà a acabar,
Aquella tan grossa obra,
Allà tranquil ell reposa
Ningú venjança aixecà.
Cap de la ETA tingué,
Tancat a dins sa presó,
Les pegava tremolor,
A los qui justícia fe.
Cap manifestació hi hagué,
Prohibí sa ikurriña,
S'espanyola se lluia
Quan qualque festa se fe.
Ara ha presa tanta força
Que el Govern han retgirat,
Cometen assassinat,
Peguen a sa gent més grossa.
Sa gent basca se proposa,
Amb ells a fer un tractat,
Donarà un resultat,
Com un tort davall sa llova. Ω

L'ESTEL

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....
.....
Adreça.....
.....C.P. .....
Població.....
C.I.F. ....Tel .....

M'interessa una subscripció

ANUAL 3.500 PTS

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa .....
Adreça .....
Núm. entitat.....Núm. sucursal .....
Compte núm. .....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca

ES GALL

Jaume Matas: vida i miracles -X-

Hauré d'escaïnar en Matas
encara i molt més d'un pic.
Un peix és bo, si l'escates;
mes del President, si el grates,
no en queda ni un bon amic.

Per tot el món fan cadena
les nacions i el president;
però el nostre no té esmena
i apunyala per l'esquena
a la seva pròpia gent.

Se'n va pel món i la bolla,
per si troba mallorquins,
i dels qui a Cort fan argolla
se'n fa lluny i els escorcolla
com si fossin sarraïns.

Llengua de Llull i Turmeda
ni l'estima ni la vol...
D'aquesta gens amic queda
qui amb Vidal-Quadras s'enreda
per defensar l'espanyol!

Per tenir premsa i figura
fot milions...Quants? Tu que ho saps?
Nou quadres d'Art i Pintura
compra i la nostra cultura
pensa tapar amb aquests draps.
Per tenir vots a butxaca
ni el Mallorca deixa sol:
a València, una butaca
i al club Mallorca, una placa...
I pels de Cort? Un mussol!

A Josep Melià fan festa
poble i Universitat.
I en Matas? Això el molesta;
i així d'ell ben poc en resta
de prestigi en el poblat.

Què més cal fer, perquè el poble
el dugui al seu tribunal?
Ni "El del Túnel" fou menys noble
i el xaparen com un moble
amb un sol cop de destral! Ω

La lluita d'en Pep Palou

Reia una mare alienada
mirant-se boja a l'espill,
mentre fatal torrentada
se'n duia per la cascada
arrossegat el seu fill.

T'apuntes a occir la "mare",
que dels estranys et fa esclau?
Fa quinze anys, i dura encara!,
mentre l'host trets ens dispara,
compta els vots al seu mirall.

Quan, al so que et toquen, balles,
et diuen: "Veus com hi ha pau?";
però només n'hi ha si calles,
si els batuts dels més canalles
aguantes, com un esclau.

Si qualcú diu amb coratge:
"Som qui som!", com en Palou,
i diu "no!" al vil esclavatge
defensant nostre llenguatge,
en lloc de pau, tenim brou.

Altre temps foren pirates
els assaltants de Ciutat;
ara hi són dins, com en Matas,
i ens roeguen, males rates!,
nostra nacionalitat.

Ens priven de nostra herència
i assalten les nostres llars;
i en nom d'una convivència
aquest Govern diu: "Paciència...!"
Mala pesta, als "populars"!

"En castellano!", demana
un "espanyol" entre cent;
però quan Palou debana
en català, el Govern mana,
que li obrin un expedient.

Quina és l'actitud aquesta
que va contra els governats?
Que en el dia de l'enquesta,
en lloc de vots, la tempesta
llanci al PP llamps forcats!

Qui és ingenu i obre els braços
a tots, esclau seu es fa;
si d'esclau no vols els llaços,
que els teus llavis sempre audaços
s'imposin en català. Ω

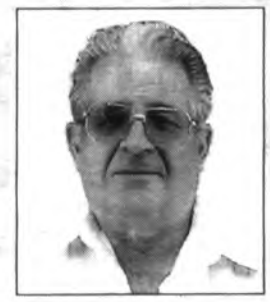

Al Reial Mallorca

ESCANDELL

A tot l'Estat espanyol,
L'afició tingué present,
Un gran aconteixement,
Fou un partit de futbol.
Se jugà Copa del Rei
A l'estadi valencià,
Des del jove al més vell,
Tothom ho presencià.
Foren equips de primera,
De molt merescuda fama,
Amb il·lusió severa,
Pretenen duu sa bandera,
I a guanyar a la gent Espanya.
El Mallorca i el Barcelona
El trofeu se disputaren,
De elogis no en mancaren,
Els mallorquins s'esforçaren
Però mala sort dugueren.
El Mallorca té constància,
Un actuar molt formós,
Però perdé importància,
Treurer-los dos jugadors.
Considera molta gent,
Disciplina asseverada,
Per l'arbrite, qualque vegada
Xiula falta d'innocent.
Ala! Mallorca, endavant!,
La vostra afecció convida
Animats seguir lluitant,
La vostra feina és brillant
I dels millors, dau sa mida. Ω

L'ESTEL dels Països Catalans • **Editor i director**: Mateu Joan i Florit • **Col·laboradors**: Miquel A. Rodríguez, Jaume Simonet, Ricard Colom, Climent Garau, Miquel López i Crespí, Miquel Julià, Joan Quetgles, Josep Serra, Bernat Joan, Francesc Castany, Pere Gri, Pere Felip, Marina Ferra i Hamelynck, Miquel Ferra i Martorell. • **Depòsit Legal**: PM-473-80 • **Maquetació i impressió**: OMNI • **Publicitat i subscripcions**: Camí de les Pedreres, 30. Bústia Postal 124. 07600 s'Arenal de Mallorca • **Telèfon** 26 50 05 • **Fax:** 26 99 41 • **E-Mail:** estel@arrakis.es. • **Delegació a la Catalunya continental:** Rambla de Catalunya, 10 planta 1ª - 08007 Barcelona. • **Delegació al País Valencià:** Carrer de Ramon Llull, 33 - 5 - 1. Bústia Postal 1171 - 12005 Castelló • **La nostra web:** www.arrakis.es/~estel/